

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» акционерлік қоғамы

**ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес қаржылық
есептілік және**

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық қорытындысы

2025 жылғы 31 желтоқсан

Мазмұны

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

Қаржы жағдайы туралы есеп	1
Пайда немесе залал және өзге де жиынтық табыс туралы есеп	2
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп	3
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	4

Қаржылық есептілікке ескертпелер

1	Кіріспе	5
2	Қор өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта	5
2	Қор өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта (жалғасы)	6
3	Маңызды есеп саясаты	6
4	Есеп саясатын қолданудағы маңызды бағалаулар және пайымдаулар	9
5	Жаңа немесе қайта қаралған стандарттар мен түсіндірселерге көшу	10
6	Жаңа есепке алу ережелері	10
7	Ақша қаражаты және олардың баламалары	11
8	Қаржы мекемелеріндегі қаражат	13
9	Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	25
10	Негізгі құралдар	26
11	Шығарылған Борыштық бағалы қағаздар	27
12	Қарыз қаражаты	27
13	Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	28
14	Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	28
15	Акционерлік капитал	30
16	Пайыздық кірістер мен шығыстар	31
17	Таза комиссиялық кірістер	32
18	Қаржы құралдарын нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша бастапқы тану кезінде туындайтын таза залал	32
19	Жалпы және әкімшілік шығыстар	33
20	Пайдаға салынатын салық	34
21	Қаржылық қызмет нәтижесінде туындайтын міндеттемелерді салыстыру	37
22	Сегменттік талдау	37
23	Қаржы тәуекелдерін басқару	42
24	Шартты және шарттық міндеттемелер	58
25	Әділ құн туралы ақпаратты ашу	62
26	Бағалау санаттары бойынша қаржы құралдарын ұсыну	65
27	Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	65
28	Есепті кезең аяқталғаннан кейінгі оқиғалар	69

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» Акционерлік Қоғамының Акционері мен Директорлар Кеңесіне:

Біздің пікір

Біздің пікірімізше, қаржылық есептілік «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» Акционерлік Қоғамының (әрі қарай – «Қор») 2025 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, сонымен қатар көрсетілген күнге аяқталған жылдағы қаржылық нәтижелері мен ақша қаражатының қозғалысын барлық маңызды жағынан ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес шынайы түрде көрсетеді.

Аудит мәні

Біз Қордың келесілерді қамтитын қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік:

- 2025 жылдың 31 желтоқсандағы қаржылық жағдай туралы есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жылдағы пайда немесе залал және өзге де жиынтық табыс туралы есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жылдағы капиталдағы өзгерістер туралы есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жылдағы ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп; және
- есеп саясаты туралы маңызды ақпарат және өзге де түсініктеме ақпараттан құралған қаржылық есептілік ескертулер.

Пікір білдіру негіздемесі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз бұдан әрі біздің есебіміздің «Аудитордың қаржылық есептілік аудиті бойынша жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған.

Біздің аудиторлық дәлелдер пікір білдіруіміз үшін негіз болуға жеткілікті әрі тиісті деп есептейміз.

Тәуелсіздік

Біз Қазақстан Республикасындағы қаржылық есептіліктің аудитіне қатысты Аудит қызметі туралы заңның этикалық талаптарына сәйкес және Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары кеңесі шығарған Кәсіби бухгалтерлердің қоғамдық мүдделі субъектілердің қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын халықаралық әдеп кодексіне (Халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) (БХӘСК кодексі) Компанияға қатысты тәуелсіз болып табыламыз. Біз сондай-ақ Қазақстан Республикасының этикалық талаптарына және БХӘСК кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттемелерімізді орындадық.

Біздің аудит әдістемеміз

Қысқаша шолу

Маңыздылық	Тұтастай алғанда қаржылық есептілігі деңгейіндегі маңыздылығы: 2,649,000 мың теңге, яғни 2025 жылдың 31 желтоқсандағы қаржы мекемелеріндегі қаражат жиынының шамамен 0.8% пайызын құрайды.
Аудиттің негізгі мәселелері	Халықаралық қаржылық есептілігінің стандарты 9 «Қаржы инструменттері» сәйкес басшылық орындаған қаржы мекемелеріндегі қаражаттар мен қаржылық кепілдіктер бойынша болжамалы несиелік шығындарын есептеу үшін провизияларды бағалау.

Аудитті жоспарлау кезінде біз маңыздылықты анықтап, қаржылық есептіліктің маңызды бұрмалану тәуекелдерін бағаладық. Атап айтқанда, біз басшылықтың субъективті пайымдауларына талдау жасадық, мысалы болжамдар жасау және табиғатынан белгісіз болашақ оқиғаларды қарастыруды қамтитын маңызды бухгалтерлік бағалауларна. Басқа аудиттердегідей, біз басшылықтың ішкі бақылау жүйелерін айналып өту қаупін, оның ішінде, бірақ онымен шектелмей, орынсыз әрекеттердің салдарынан елеулі бұрмалану қаупін тудыратын бұрмалаушылық белгілерінің болуын бағалауды қарастырдық.

Біз аудит көлемін тобы пайдаланатын Қордың құрылымын және бақылау құралдарын ескере отырып, сондай-ақ Қор өз қызметін жүзеге асыратын саланың ерекшелігін ескере отырып, тұтастай алғанда қаржылық есептілік туралы өз пікірімізді білдіру үшін жеткілікті көлемде жұмыстарды орындай алатындай етіп айқындадық.

Маңыздылық

Біздің аудит көлемін анықтауда маңыздылықты қолдануымыз әсер етті. Аудитте қаржылық есептілікте елеулі бұрмаланулар болмауына негізделген орынды сенімділікті басшылыққа алады. Бұрмалау алаяқтық немесе қателіктер нәтижесінде пайда болуы мүмкін. Егер олар жеке немесе жиынтықта пайдаланушылардың осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізді түрде болжауға болатын болса, олар маңызды болып саналады.

Кәсіби пайымдауымызға сүйене отырып, біз төмендегі кестеде көрсетілгендей, маңыздылық үшін, оның ішінде Қордың қаржылық есептілігі деңгейінде маңыздылық үшін белгілі бір сандық шекті мәндерді орнаттық. Осы мәндердің көмегімен және сапалық факторларды ескере отырып, біз аудиттің көлемін, сондай-ақ аудиторлық шаралардың сипатын, мерзімдерін және көлемін анықтадық және егер болса (жеке және жиынтықта алынған) бұрмаланулардың тұтастай қаржылық есептілікке әсерін бағаладық.

Тұтастай алғанда Қордың қаржылық есептілігі деңгейіндегі маңыздылық	2,649,000 мың қазақстандық теңге
Біз оны қалай анықтадық	2025 жылдың 31 желтоқсандағы қаржы мекемелеріндегі қаражат жиынының соммасынан шамамен 0.8% мөлшерінде
Маңыздылық деңгейін анықтау үшін қолданылған базалық көрсеткіштің негіздемесі	Қор мемлекеттік даму институты болып табылады. Қордың стратегиялық бағыттары – ісін жаңа бастаған және бизнесі бар кәсіпкерлерді қолдау және дамыту, сондай-ақ Қордың тұрақты институционалды дамуы. Табыстылық Қордың және оның басшылығының негізгі мақсаты емес. Сондықтан маңыздылықты анықтаудың ең қолайлы базасы қаржы мекемелеріндегі қаражат жиынының болып табылады деген қорытындыға келдік. Бастапқы көрсеткіш ретінде шамамен 0.8% таңдалды, себебі бұл көрсеткіш маңыздық деңгейіне тең.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері – бұл, біздің кәсіби пайымдауымызға сәйкес, ағымдағы кезеңдегі қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды болып табылатын мәселелер. Бұл мәселелер тұтастай алғанда қаржылық есептілік аудиті аясында және осы есеп беру туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылды және біз бұл мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Халықаралық қаржылық есептілігінің стандартына 9 «Қаржы инструменттері» сәйкес басшылық орындаған қаржы мекемелеріндегі қаражаттар бойынша болжамалы несиелік шығындарын есептеу үшін провизияларды бағалау.

Біз өз назарымызды осы салаға аударғанымыздың бас себептерін бірі, қаржы мекемелеріндегі қаражаттардың және қаржылық кепілдіктердің көлемді болуынан, және ХҚЕС (IFRS) 9 қаржылық есептілік саласында күрделі стандарт болып саналады.

Қор болжамалы несиелік шығындар жеке негізде бағалады. Бағаланды несиелік тәуекелдің параметрлеріне дефолт ықтималдығы, дефолтқа байланысты шығындар және тәуекелге ұшыраған сомалар жатады.

Негізгі талқылау бағыттары:

- ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес, қаржы мекемелеріндегі қаражаттарын кезеңдер бойынша бөлу;
- Негізгі тәуекелдер параметрлерін бағалау үшін пайдаланылатын бухгалтерлік түсіндірулер мен модельдеу жорамалдары - дефолттың ықтималдығы, дефолтқа байланысты шығын және тәуекелге ұшыраған сомалар (мысалы, сыртқы рейтингі болмағандықтан Қор өз таңдаған ішкі рейтингті қолданады);
- Болжамалы несиелік шығындарды есептеу үшін пайдаланылатын деректердің толықтығы мен дәлдігі;
- Қаржылық есептіліктегі есептеулердің ашылуының дәлдігі мен жеткіліктілігі. Қаржылық есептіліктің келесі ескертпелерінде: 4, 8, 23 есеп саясаты, критикалық есеп бағалаулары мен пайымдаулар, несиелелендіру шығындарына қатысты тәуекелдерді болжалау және провизияларды құру, басқа қаржы мекемелеріндегі қаражаттар туралы ақпарат табуға болады.

Қаржы мекемелеріндегі қаражаттар бойынша болжамалы несиелік шығындарына байланысты провизия бағалау кезінде, басқа нәрселерімен қатар, келесі аудиторлық рәсімдерді орындадық:

- Біз ХҚЕС (IFRS) 9 талаптарына сәйкес Қор дайындаған болжамалы несиелік шығындарына провизия есептеу әдістемелер мен модельдерді қарастырдық және олардың өткен жылы қолданылған модельдерге сәйкестігін қарастырдық. Біз өз назарымызды келесі әдістемелерге аудардық: дефолт параметрлерін анықтау, несиелік тәуекелдің едәуір ұлғаюына себеп факторларды анықтау, несиелерді кезеңдер бойынша іріктеу және негізгі тәуекел көрсеткіштерін бағалау.
- Талдау негізінде тәуекелдер профилін, кредиттік тәуекелді және макроэкономикалық жағдайды ескере отырып, олардың жарамдылығын анықтау үшін болжамалы несиелік шығындар бойынша провизиялардың деңгейіне жеке бағалау жүргіздік. Бұған қаржылық нәтижелерді талдау және пруденциалдық нормаларға сәйкестік, ресми жаңалықтарды және мониторинг пен тәуекелдерді басқару бойынша есептерді тексеру және болжамалы несиелік шығындар бойынша есептеулерінің дұрыстығын шолу жатады.
- Талдау негізінде сыртқы рейтингтері жоқ қарыз алушыларға арналған иегер компаниясының рейтингін қолданудың орындылығын бағаладық. Иегер компанияның несиелік рейтингі болмаған жағдайда, біз рейтингті қаржы институтының қолда бар қаржылық ақпараты негізінде бағаладық.
- Деректердің сапасын талдау негізінде тексеру үшін бастапқы деректерді тексеру арқылы болжамалы несиелік шығындарды есептеуде пайдаланылған деректерді тексердік. Оның ішінде қаржылық есеп дайындалған күндегі қарыз мөлшері, өтеу кестелері, сыртқы несиелік рейтингтері, төлем тәртібі және макроэкономикалық көрсеткіштер.
- Біз дефолт ықтималдығы мен дефолт кезіндегі шығынның қолданылған көрсеткіштерінің дұрыстығын тексердік.
- Біз болжамалы несиелік шығындардың және несиелік тәуекелдердің ескертпелері ХҚЕС 7 және ХҚЕС 9 талаптарына сәйкес дайындалғанын тексердік.

Халықаралық қаржылық есептілігінің стандартына 9 «Қаржы инструменттері» сәйкес басшылық орындаған қаржылық кепілдіктер бойынша болжамалы несиелік шығындарын есептеу үшін провизияларды бағалау.

Қор банктерге кепілдік беру арқылы қарыз алушылардың несиеге қол жеткізуін жеңілдеті отырып, кепілгер ретінде әрекет етеді. Бұл модельмен байланысты негізгі тәуекел қарыз алушының дефолт мүмкіндігі болып табылады. Қарыз алушы банк алдындағы қарыздарын өтеу бойынша өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда банк Қор берген кепілдіктің орындалуын талап етуге құқылы. Демек, Қор қарыз алушының төлем қабілеттілігіне байланысты несиелік тәуекелді өз мойнына алады.

Біз өз назарымызды осы салаға аударғанымыздың бас себептерін бірі, қаржы мекемелеріндегі қаражаттардың және қаржылық кепілдіктердің көлемді болуынан, және ХҚЕС (IFRS) 9 қаржылық есептілік саласында күрделі стандарт болып саналады.

Қор қаржылық кепілдіктер бойынша болжамалы несиелік шығындарын ұжымдық негізде бағалады.

Негізгі талқылау бағыттары:

- ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес, қаржылық кепілдіктерін кезеңдер бойынша бөлу;
- Негізгі тәуекелдер параметрлерін бағалау үшін пайдаланылатын бухгалтерлік түсіндірулер мен модельдеу жорамалдары - дефолттың ықтималдығы, дефолтқа байланысты шығын және тәуекелге ұшыраған сомалар;
- Болжамалы несиелік шығындарды есептеу үшін пайдаланылатын деректердің толықтығы мен дәлдігі;
- Қаржылық есептіліктегі есептеулердің ашылуының дәлдігі мен жеткіліктілігі. Қаржылық есептіліктің келесі ескертпелерінде: 4 және 24 есеп саясаты, критикалық есеп бағалаулары мен пайымдаулар, несиелелендіру шығындарына қатысты тәуекелдерді болжалау және провизияларды құру, басқа қаржылық кепілдіктер туралы ақпарат табуға болады.

Біз ХҚЕС (IFRS) 9 талаптарына сәйкес Қор дайындаған болжамалы несиелік шығындарына провизия есептеу әдістемелер мен модельдерді қарастырдық және олардың өткен жылы қолданылған модельдерге сәйкестігін қарастырдық. Біз өз назарымызды келесі әдістемелерге аудардық: дефолт параметрлерін анықтау, несиелік тәуекелдің едәуір ұлғаюына себеп факторларды анықтау, қаржылық кепілдіктерін кезеңдер бойынша іріктеу және негізгі тәуекел көрсеткіштерін бағалау.

Қаржылық кепілдіктер бойынша болжамалы несиелік шығындарына байланысты провизия бағалау кезінде, басқа нәрселерімен қатар, келесі аудиторлық рәсімдерді орындадық:

- Қордың әдістемесінде анықталған, мерзімі өткен күндер және қайта құрылымдау сияқты критерийлерге сәйкес несиелік құнсыздану моделінің кезеңдері бойынша қаржылық кепілдіктерді бөлуді бағалау.
- Тарихи деректерді пайдалана отырып, дефолтты болжау және дефолт кезіндегі шығындарды бағалау үшін қормен пайдаланатын үлгілерді бағалау.
- Іріктеу негізінде біз болжамалы несиелік шығындарды есептеуде қолданалатын ақпаратты тексердік: мерзімі өткен күндер, қайта құрылымдау, төленген кепілдіктер сомасы, бұрын төленген кепілдіктер бойынша өтеу сомасы, дефолт ықтималдығын реттеу үшін пайдаланылатын макропараметрлер.
- Болжамалы несиелік шығындардың есептеулерінің дұрыстығын тексердік.
- Ретроспективті талдау жүргізу, қаржылық кепілдік төлемдерінің нақты сомаларымен болжамалы несиелік шығындардың провизиясындағы өзгерістерді салыстыру.

Біз болжамалы несиелік шығындардың және несиелік тәуекелдердің ескертпелері ХҚЕС 7 және ХҚЕС 9 талаптарына сәйкес дайындалғанын тексердік.

Өзге ақпарат

Басшылық өзге ақпарат үшін жауапты. Өзге ақпарат аудиторлық есеп шығару күнінен кейін бізге беріледі деп күтілетін жылдық есепті (бірақ қаржылық есептілігін және осы есептілік бойынша біздің аудиторлық пікірімізді қоспағанда) қамтиды.

Қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз өзге ақпаратқа қолданылмайды және біз осы ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенім білдіретін қорытынды шығармаймыз.

Біздің қаржылық есептілік аудитін жүргізуімізге байланысты біздің міндетіміз, ақпаратты алған кезде, жоғарыда көрсетілген өзге ақпаратпен танысу және өзге ақпарат пен қаржылық есептілік немесе аудит жүргізу барысында алған біздің білім арасында елеулі сәйкессіздік болуы және өзге ақпаратта басқа ықтимал маңызды бұрмаланулар болуы туралы мәселені қарау болып табылады.

Егер жылдық есеппен танысқан кезде оның құрамында елеулі бұрмалаушылық бар деген қорытындыға келсек, оны корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізуіміз керек.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың қаржылық есептілікке жауапты тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық осы қаржылық есептіліктің ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес дайындалуы мен әділ ұсынылуы үшін және алаяқтық немесе қателік салдарынан елеулі бұрмаланулар жоқ қаржылық есептілікті дайындауға қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашуға және басшылық Қорды таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген немесе оның қызметін таратудан немесе тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілік жасауға жауапты.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Қордың қаржылық есептілігін дайындалуын қадағалауға жауапты.

Аудитордың қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептілікте алаяқтық немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалаулар жоқ екендігіне ақылға қонымды сенімділіктің болуы және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық қорытынды шығару болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік – бұл жоғары деңгейдегі сенімділікті білдіреді, бірақ ол ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит маңызды бұрмалаулар болған жағдайда оларды әрқашан анықтайтындығына кепілдік бермейді. Бұрмалау алаяқтық әрекеттердің немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке немесе

жиынтығында пайдаланушылардың осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізді түрде болжауға болатын болса, маңызды болып есептеледі.

ХАС-қа сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күдікшілікті сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесі әрекеттерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдемелерді аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелі қателік нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелінен жоғарырақ, себебі алаяқтық әрекеттер сөз байласуды, жалғандықты, қасақана өткізіп жіберуді, ақпаратты бұрмалап ұсынуды немесе ішкі бақылау жүйесінен тыс іс-әрекеттерді қамтуы мүмкін;
- Қордың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, мән-жайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;
- қолданылған есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- біз басшылықтың есеп жүргізу үшін үздіксіз қызмет негізін қолдануының орындығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдердің негізінде Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне айтарлықтай күмән тудыруы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты айтарлықтай белгісіздік бар ма деген қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық есепте шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісті түрде ашуға назар аударуымыз керек немесе, егер мұндай ақпаратты ашу тиісті түрде болмаса, пікірімізді өзгертуге тиістіміз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есеп жасалған күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;
- тұтастай алғанда, қаржылық есептіліктің ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, оның ішінде ақпаратты ашуды, сондай-ақ қаржылық есептіліктің оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды олардың дұрыс ұсынылуын қамтамасыз ету үшін бақылаймыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен өзара ақпараттық қатынастар жасаймыз, оларға өзге ақпараттан бөлек, жоспарланған аудиттің көлемі мен мерзімдерін, сондай ақ, аудит нәтижесінде туындаған маңызды ескертпелер туралы, оның ішінде, аудит барысында айқындалған ішкі бақылаудың маңызды жетіспеушіліктері туралы мәлімет береміз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз және осы адамдарға аудитордың тәуелсіздігіне негізді түрде ықпал ететін барлық өзара қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда тиісті сақтық шаралары туралы хабардар еткеніміз туралы мәлімдемені ұсынамыз.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізген мәселелердің ішінен біз ағымдағы кезеңдегі қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды, сондықтан аудиттің негізгі мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймызды. Біз бұл мәселелерді аудиторлық есебімізде сипаттаймыз, оларға осы мәселелер туралы ақпаратты жария етуге заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған кезде немесе өте сирек жағдайларда қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің есепте хабарланбауы керек деген қорытындыға келгенде, мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарламасының қоғамдық маңызды пайдасынан асып түседі деп негізді түрде болжауға болады деген жағдайлар кірмейді.

Аудиттің жауапты жетекшісі және бұл тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебін шығарған – Сухраб Азимов.

«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС атынан

PricewaterhouseCoopers

Бекітілді:

А.К.С.Т.Б.Е.В.

Азамат Конратбаев
Басқарушы директор
«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС
(Қазақстан Республикасы Қаржы
Министрлігінің 1999 жылғы 21 қазандағы
№00000005 Бас мемлекеттік лицензиясы)

Қол қойылды

Светлана Белокурова
Орындаушы аудитор
(1998 жылдың 21 ақпандағы
№00000357 Аудитордың
біліктілік куәлігі)

2026 жылғы 5 наурыз

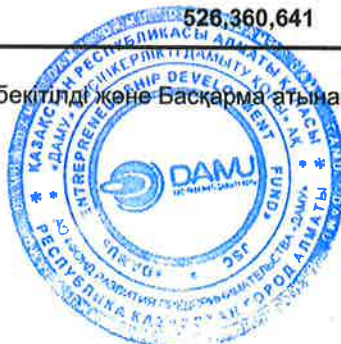
Алматы, Қазақстан

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Қаржы жағдайы туралы есеп

(мың қазақстандық теңгеммен)		Ескерт.	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан (қайта қаралды)	2024 ж. 1 қантар (қайта қаралды)
АКТИВТЕР					
Ақша қаражаты және олардың баламалары	7		167,176,538	124,564,933	124,974,982
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	8		331,215,602	272,460,978	263,174,945
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек			50,498	55,643	136,338
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	9		4,314,369	7,503,801	5,692,121
Клиенттерге кредиттер мен аванстар			295,945	668,723	1,214,754
Ағымдағы салық міндеттемелерін алдын ала төлеу	20		5,141,745	4,591,763	2,075,575
Өзге қаржы активтері			106,080	68,504	70,011
Кейінге қалдырылған салық активі	20		14,797,473	4,882,438	2,882,290
Негізгі құралдар	10		2,589,212	2,495,709	2,051,605
Материалдық емес активтер			296,074	229,715	264,471
Өзге активтер			263,753	396,220	1,005,500
Сатуға арналған айналымнан тыс активтер			113,352	131,295	28,347
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ			526,360,641	418,049,722	403,570,939
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	11		2,774,574	1,035,039	1,035,039
Қарыз қаражаты	12		156,595,123	145,752,836	138,905,952
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	13		6,360,991	10,970,035	2,972,435
Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резервтер	14		131,048,517	69,844,640	68,393,748
Өзге қаржы міндеттемелері			1,485,394	1,030,012	294,217
Өзге міндеттемелер			902,384	694,467	595,648
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ			299,166,983	229,327,029	212,197,039
КАПИТАЛ					
Акционерлік капитал	15		168,350,673	102,920,273	102,920,273
Қосымша төленген капитал			8,648,785	8,648,785	10,735,627
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды қайта бағалау қоры			(123,440)	(254,287)	(363,647)
Өзге де резервтер			316,430	316,430	316,430
Бөлінбеген пайда			50,001,210	77,091,492	77,765,217
КАПИТАЛ ЖИЫНЫ			227,193,658	188,722,693	191,373,900
МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН КАПИТАЛ ЖИЫНТЫҒЫ			526,360,641	418,049,722	403,570,939

2026 жылғы 5 наурызда шығарылым үшін бекітілді және Басқарма атынан қол қойылды.

Мустафин Арсен
Басқарма Төрағасының Орынбасары.

Ақмарал Бекмуратова
Бас бухгалтер

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Пайда немесе шығындар және өзге де Жиынтық табыс туралы есеп

(мың қазақстандық теңгемен)	Ескер.	2025 ж.	2024 ж. (қайта қаралды)
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептелген пайыздық кірістер	16	58,459,681	40,909,869
Басқа да ұқсас кірістер	16	6,948	6,934
Пайыздық шығыстар	16	(11,373,022)	(10,448,361)
Таза пайыздық маржа және ұқсас кірістер		47,093,607	30,468,442
Кредиттік залал бойынша бағалау резервтері	7-9	4,384,089	2,058,641
Кредиттік залал бойынша бағалау резервтерін жасағаннан кейінгі таза пайыздық маржа және кейінгі ұқсас кірістер		51,477,696	32,527,083
Таза комиссиялық кірістер	17	41,998,240	31,607,244
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін тануды тоқтатудан болған шығыстарды шегергендегі кірістер		871,390	735,199
Қаржы құралдарын нарықтан төмен мөлшерлемелер бойынша бастапқы тану кезінде туындайтын таза шығыстар	18	(31,012,197)	(17,949,780)
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардан түскен кірістерді шегергендегі кірістер		14,487	4,972
Шетел валютасымен операциялар бойынша кірістерді шегергендегі шығыстар		-	(44)
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған кірістерді шегергендегі шығыстар		(134,582)	473,694
Өзге активтердің құнсыздануына резервке аударымдар		(5,529)	(8,833)
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резервке аударымдар	24	(18,876,322)	(6,028,016)
Басқа да операциялық кірістер		85,625	94,227
Қордың бағдарламаларын іске асыру бойынша шығыстар	19	(3,922,395)	(2,252,049)
Жалпы және өкімшілік шығыстар	19	(7,181,855)	(7,155,733)
Салық салуға дейінгі пайда		33,314,558	32,047,963
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	20	(14,551,820)	(5,707,276)
ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ПАЙДА		18,762,738	26,340,687
Өзге жиынтық кіріс:			
Кейіннен пайда немесе залал құрамына қайта жіктелуі мүмкін баптар:			
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар:		130,847	109,360
Жыл ішіндегі өзге де жиынтық кіріс		130,847	109,360
ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ЖИЫНЫ		18,893,585	26,450,047

Екі кезеңдегі пайдасы мен жиынтық кірістің жалпы сомасы толық мөлшерде Қордың акционеріне тиесілі болады.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп

	Акционерлік капитал	Қосымша төленген капитал	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздарды қайта бағалау қоры	Өзге резервтер	Бөлінбеген пайда	Жиыны
(мың қазақстандық теңгемен)						
2024 ж. 1 қаңтардағы қалды	102,920,273	10,735,627	(363,647)	316,430	86,963,526	200,572,209
Есеп саясатына ерікті өзгерістер	-	-	-	-	(9,198,309)	(9,198,309)
2024 ж. 1 қаңтардағы қалдық (қайта қаралды)	102,920,273	10,735,627	(363,647)	316,430	77,765,217	191,373,900
Жыл ішіндегі кіріс	-	-	-	-	26,340,687	26,340,687
Депозит бойынша дисконт	-	(2,086,842)	-	-	-	(2,086,842)
Өзге жиынтық кіріс	-	-	109,360	-	-	109,360
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс жиыны	-	(2,086,842)	109,360	-	26,340,687	24,363,205
Жарияланған дивидендтер	-	-	-	-	(27,014,412)	(27,014,412)
2025 ж. 1 қаңтардағы қалдық (қайта қаралды)	102,920,273	8,648,785	(254,287)	316,430	77,091,492	188,722,693
Жыл ішіндегі кіріс	-	-	-	-	18,762,738	18,762,738
Көйінге қалдырылған кірісті шегергенде, акцияларды шығаруға байланысты мемлекеттік бағдарламаға арналған қарыз бойынша міндеттемелерді тану	-	-	-	-	(42,976,090)	(42,976,090)
Өзге жиынтық кіріс	-	-	130,847	-	-	130,847
Бағалы қағаздарды сатудан кіріс	-	-	-	-	15,963,084	15,963,084
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс жиыны	-	-	130,847	-	(8,250,268)	(8,119,421)
Капиталға жарналар (акцияларды шығару)	65,430,400	-	-	-	-	65,430,400
Жарияланған дивидендтер	-	-	-	-	(18,840,014)	(18,840,014)
2025 ж. 31 желтоқсандағы қалдық	168,350,673	8,648,785	(123,440)	316,430	50,001,210	227,193,658

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Ақша Қаражаттарының Қозғалысы туралы Есеп

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ескер.	2025 ж.	2024 ж.
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттары:			
Алынған пайыздар		38,894,751	26,977,625
Төленген пайыздар		(450,708)	(451,082)
Алынған комиссиялар		51,759,019	34,840,391
Төленген комиссиялар		(185,191)	(74,927)
Өзге операциялық қызметтен түскен түсімдер		991,851	67,512
Еңбекке ақы төлеу бойынша төленген шығындар		(4,838,133)	(4,197,496)
Төленген жалпы және әкімшілік шығыстар		(6,223,959)	(5,025,698)
Төленген пайдаға салынатын салық		(10,672,225)	(7,004,316)
		69,275,405	45,132,009
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен алынған ақша қаражаты			
<i>Таза (өсім)/төмендеу:</i>			
- қаржы мекемелеріндегі қаражаттар бойынша		(219,503,301)	(24,730,083)
- клиенттерге кредиттер мен аванстар бойынша		4,033,109	2,419,327
- өзге де қаржы активтері бойынша		(15,840,521)	(14,120,279)
- өзге де активтер бойынша		(458,197)	532,170
<i>Таза өсім/(төмендеуі):</i>			
- басқа қаржылық міндеттемелер (субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер) бойынша		3,228,512	14,732,691
- өзге де міндеттемелер бойынша		401,957	146,604
Таза ақша қаражаты (пайдаланылған) / операциялық қызметтен алынған		(158,863,036)	24,112,439
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражаты			
Инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу		(1,300,000)	(3,075,000)
Инвестициялық бағалы қағаздарды сатудан және өтеуден түскен түсімдер		35,209,859	6,763,816
Негізгі құралдарды сатып алу		(79,129)	(245,556)
Материалдық емес активтерді сатып алу		(145,590)	(66,407)
Сату үшін активтерді өткізуден түскен түсімдер		92	2,480
Инвестициялық қызметтен алынған таза ақша қаражаты		33,685,232	3,379,333
Қаржы қызметінен түскен ақша қаражаты			
Қарыз қаражатын алу		80,743,442	4,590,000
Қарыз қаражатын өтеу		(9,251,301)	(5,206,741)
Акциялар эмиссиясынан басқа, акционердің өзге жарналар		65,430,400	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу		50,000,000	-
Ұзақ мерзімді жалға алуды өтеу		(294,259)	(281,099)
Төленген дивидендтер		(18,840,014)	(27,014,412)
Қаржы қызметінде алынған / (пайдаланылған) таза ақша қаражаты		167,788,268	(27,912,252)
Айырбас бағамы өзгерістерінің ақша қаражатына және олардың баламаларына әсер		1,125	(834)
Құнсыздануға резерв өзгерістерінің ақша қаражатына және олардың баламаларына әсері		16	11,265
Ақша қаражатының және олардың баламаларының таза төмендеуі		42,611,605	(410,049)
Кезең басындағы ақша қаражаттары мен олардың баламалары	7	124,564,933	124,974,982
Кезең соңындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	7	167,176,538	124,564,933

5-69-ға дейінгі беттердегі ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігін құрайды.

1 Кіріспе

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» акционерлік қоғамы (бұдан әрі «Қор», «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 26 сәуірдегі № 665 қаулысына сәйкес құрылды. Қор Қазақстан Республикасының аумағында шағын және орта кәсіпкерлікті дамытуды қолдау жөніндегі даму институты ретінде қаржылық қызмет көрсететін акционерлік қоғам ретінде тіркелген және өз қызметін жүзеге асырады.

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың 100% акционері «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ (бұдан әрі – «Бас компания» немесе «Жалғыз акционер»). «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ 2025 жылғы 30 желтоқсанда мемлекеттік қайта тіркеуді жүргізіп, «Бәйтерек» ұлттық инвестициялық холдингі» акционерлік қоғамы атауымен қызметін жалғастырды. Қордың түпкілікті акционері Қазақстан Республикасының Үкіметі. Байланысты тараптармен жасалатын операциялар бойынша ақпарат 30-шы ескертпеде көрсетілген.

Негізгі қызметі. Қордың негізгі қызметі - екінші деңгейдегі банктер, микроқаржы ұйымдары және лизингтік компаниялар арқылы кредиттеу бағдарламалары шеңберінде қаржыландыру, пайыздық мөлшерлемелерді субсидиялау, кепілдік беру, консультациялық қолдау, ақпараттық-талдау материалдарын тарату. Қор Қазақстандағы шағын және орта бизнесті қаржыландыру үшін жеке және қарыз қаражатын пайдаланады.

Қордың 20 аймақтық филиалы бар. Бас кеңсесі Қазақстанның Алматы қаласында орналасқан. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қорда 451 қызметкер (2024 жыл: 435 қызметкер) жұмыспен қамтылды.

Тіркелген мекенжайы және қызмет жүргізу орны. Қор Қазақстан Республикасы, Алматы, Гоголь көшесі, 111 мекенжайы бойынша тіркелген.

Есептілікті табыс ету валютасы. Егер өзгеше көрсетілмесе, осы қаржылық есептілік Қазақстандық теңгемен берілген.

2 Қор өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта

Ресей мен Украина арасындағы соғыс

Ағымдағы саяси жағдайдың ұзақ мерзімді салдары мен оның экономикалық жағдайға ықпалын болжау қиын, басшылықтың қазіргі болжамдары мен бағалауы нақты нәтижеден ерекшеленуі мүмкін.

Операциялық орта.

2025 жылғы шілдеде Fitch Ratings халықаралық рейтинг агенттігі Қазақстан эмитентінің шетел валютасындағы ұзақ мерзімді дефолт рейтингін (IDR) тұрақты болжаммен «BBB» деңгейінде растады. Fitch пікірі бойынша, Қазақстанның «BBB» рейтингі мемлекеттің ірі таза сыртқы активтерімен (SNFA), шетел валютасындағы резервтерімен, мемлекеттік борыштың төмен деңгейімен, алтын бағасының өсуімен және күтілген өндіріс көлемінен жоғары Теңіз мұнай кен орнының кеңеюімен қолдау табады. Алайда бұл факторларға шикізат экспортына жоғары тәуелділік, әлсіз макроэкономикалық саясат пен институционалдық басқару, сондай-ақ жоғары инфляция ықпал етеді.

Қазақстан тауар экспортының 80%-ын құрайтын шикізат тауарлары экспортына бұрынғыдай айтарлықтай тәуелді болып қала береді. Көмірсутектердің өзі тауар экспортының 50%-дан астамын құрайды, олардың басым бөлігі Каспий құбыржол консорциумы (КҚК) бойынша Ресей арқылы жеткізіледі. КҚК реттеушілік және қауіпсіздік мәселелеріне байланысты белгілі бір іркілістерге ұшырады, алайда Қазақстанның Ресеймен және Батыспен қарым-қатынастарды шебер басқаруын ескере отырып, КҚК арқылы экспортта ірі ауқымды іркілістер тәуекелі төмен деп бағаланады.

Тұтастай алғанда, Қазақстан Республикасының экономикасы дамушы нарықтарға тән кейбір тән ерекшеліктерді көрсетуді жалғастыруда. Бұл ерекшеліктерге, бірақ олармен шектелмей, елден тыс жерлерде еркін айырбасталмайтын ұлттық валютаның болуы және нарықтарда борыштық және үлестік бағалы қағаздар өтімділігінің төмен деңгейі жатады.

2 Қор өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта (жалғасы)

Осы қаржылық есептілік жасалған күніндегі жағдай бойынша Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми айырбас бағамы 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1 АҚШ доллары үшін 502,57 теңгемен салыстырғанда 1 АҚШ доллары үшін 499,83 теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 1 АҚШ доллары үшін 523,54 теңге).

Инфляция деңгейі 2025 жыл ішінде салыстырмалы түрде тұрақты болды және 2024 жылғы 8,6%-бен салыстырғанда 2025 жылғы желтоқсанда 12,3%-ды құрады. 2025 жылы экономиканың өсуі 2024 жылғы 3,8% - бен салыстырғанда 6,4% -ға дейін ұлғайды. Аналитиктер 2026 жылы ЖІӨ өсімі 6,2% деңгейінде сақталады деп болжап отыр.

Экономикалық орта Қордың қызметі мен қаржылық жағдайына едәуір әсер етеді. Басшылық Қордың тұрақты қызметін қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қабылдайды. Алайда, қалыптасқан экономикалық жағдайдың болашақтағы салдарын болжау қиын және басшылықтың ағымдағы болжамдары мен бағалаулары нақты нәтижелерден ерекшеленуі мүмкін.

Бұдан басқа, Қазақстан Республикасындағы қаржы секторы бұрынғыдай саяси, заңнамалық, фискалды және реттеуші өзгерістердің ықпалына тәуелді. Қазақстан Республикасындағы болашақ экономикалық тұрақтылықтың перспективалары көбінесе Үкімет қабылдайтын экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ Қордың бақылауынан тыс құқықтық және саяси өзгерістерге байланысты.

3 Маңызды есеп саясаты

Осы қаржылық есептілік ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына (бұдан әрі мәтін бойынша - «ХҚЕС») сәйкес әзірленген.

Осы қаржылық есептілік әділ құн бойынша қаржы құралдарын бастапқы тануға және пайда немесе залап арқылы әділ құн бойынша және басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарын қайта бағалауға түзетумен тарихи құн бойынша есепке алу қағидалары негізінде дайындалған. Осы қаржылық есептілікті жасау кезінде қолданылатын есеп саясаты төменде келтірілген. Бұл қағидалар, егер басқасы көрсетілмесе, ұсынылған барлық кезеңдерге кезекті қолданылды (5- ескертпе).

Осы қаржылық есептілік меншікті капиталды есеп беретін тұлғаға ұсынатын немесе кредиттейтін инвесторлар болып табылатын негізгі пайдаланушыларға арналған. Осы қаржылық есептілікте негізгі пайдаланушылардың іскерлік және экономикалық қызмет туралы ақылға қонымды білімі бар және ақпаратты тиісті түрде тексеріп, қарап шықты деп болжанады. Кейде тіпті білімді және мұқият пайдаланушылар осы қаржылық есептілікте көрсетілген күрделі экономикалық ақпаратты түсіну үшін кеңесшінің көмегіне мұқтаж болуы мүмкін.

Осы қаржылық есептіліктің мақсаты басшылық өзінің негізгі пайдаланушылары үшін маңызды деп санайтын ақпаратты ғана ашу болып табылады. Басшылық маңызды ақпаратты маңызды емес ақпаратпен жасырып, осы қаржылық есептіліктің түсініктілігіне нұқсан келтірмеуге тырысады. Тиісінше, тек маңызды есеп саясаты, сәйкесінше, ақпаратты ашу туралы қолданыстағы ескертпелерде ашылады.

Есеп саясатындағы өзгерістер

Салыстырмалы ақпарат Қордың муниципалдық органдардан тартылған қаражатты және «Нүктелі аймақтық бағдарлама — НАБ» бағдарламасы мен 2017–2021 жылдарға арналған «Еңбек» нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамыту мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде берілген кредиттерді бастапқы тану және кейінгі бағалау жөніндегі есеп саясатына енгізілген өзгерістерге байланысты қайта қаралды. Екі бағдарлама да муниципалдық органдар жүзеге асыратын төмен пайыздық мөлшерлеменен ұзақ мерзімді қаржыландыруды көздейді. Әрбір өңірде қолжетімді қаражат көлемі тиісті өңірлердегі кәсіпкерлерді қолдау үшін муниципалдық органдарға және бюджет қаражатының болуына байланысты айқындалады.

ХҚЕС (IFRS) 9 стандарты амортизацияланған құны бойынша танылатын барлық қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер бастапқыда әділ құны бойынша бағалануға тиіс екенін талап етеді. ХҚЕС (IFRS 13) стандарты әділ құнды бағалау күні негізгі нарықта, ал ол болмаған жағдайда неғұрлым тиімді нарықта қалыпты мәміле барысында активті сату кезінде алынатын немесе міндеттемені беру кезінде төленетін баға ретінде айқындайды.

3 Маңызды есеп саясаты (жалғасы)

Жоғарыда аталған бағдарламаларды іске асыру үшін тартылған қарыз қаражаттарының номиналды құны 2024 жылы бұл қарыз қаражаттары жеке нарықтық сегментті білдіреді деген болжамға сүйене отырып, шамамен әділ құн ретінде есептелді. Қор қарыз алу талаптарында клиенттерге төмен пайыздық мөлшерлемелермен кредиттер беру міндеттемесі көзделгенін, осылайша қарыз қаражаттары бойынша төмен пайыздық мөлшерлемелердің артықшылығы өтелетінін ескере отырып, әділ құнды қарыз қаражаттары бойынша номиналды пайыздық мөлшерлемелер негізінде есептеді. Жоғарыда аталған бағдарламалар шеңберінде берілген кредиттер өздерінің бірегей сипаты мен талаптарына байланысты Қормен сатылмайды және сатылмайтын болады. Әділ құнды айқындау үшін қолжетімді ең үздік ақпарат бастапқы нарық, яғни кредиттер берілетін нарық болып табылады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қор бастапқы әділ құнды мәміле бағасына сәйкес деп бағалады.

Қор бағдарламалардың есебін өзінің бас компаниясының есеп саясатына сәйкестендіру мақсатында муниципалдық органдардан алынған қарыз қаражаттары мен берілген кредиттерге қатысты бағалауларын және есеп саясатын қайта қарады. IAS 8 стандартына сәйкес өзгеріс ретроспективті түрде жүргізілді және тиісінше салыстырмалы ақпарат қайта қаралды.

«Байтерек» Ұлттық инвестициялық (Қордың бас компаниясы) тобының есеп саясатына сәйкес әлеуметтік мәселелерді шешу үшін мемлекеттен тартылған қаражаттардың әділ құнын түзету IAS 20 «Мемлекеттік субсидияларды есепке алу және мемлекеттік көмек туралы ақпаратты ашу» стандартына сәйкес жүзеге асырылады. Мемлекеттік субсидиялар өткен немесе болашақта Қордың операциялық қызметіне байланысты белгілі бір шарттарды сақтауына айырбас ретінде берілетін мемлекеттік көмек ретінде айқындалады. Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған қарыз (мысалы, 0,01%–1%) мемлекеттік субсидия нысаны болып саналады, өйткені ол мемлекеттік бағдарламалардан тыс қалыпты нарықтық мәміле шеңберінде қолжетімді болмайтын қаржылық пайдаларды ұсынады және қаражатты банктерде жеңілдікті шарттармен орналастыруды талап етеді. Қолайлы шарттар шағын және орта кәсіпкерліктің өсуін ынталандыру сияқты белгілі бір қалаулы әрекеттерді көтермелеуге бағытталған. Мұндай есепке алу кезінде қарыз қаражатының номиналды сомасы мен әділ құны (кредиттеу бойынша жалпы нарықтық мөлшерлемелер негізінде есептелген) арасындағы айырма мемлекеттік субсидиялар бойынша кейінге қалдырылған табыс ретінде танылады және осы бағдарламамен байланысты шығындарды өтей отырып, кредит мерзімі ішінде табысқа амортизацияланады.

Сондай-ақ қарыз қаражаттары бойынша есептің өзгеруіне байланысты Қор берілген кредиттер бойынша есепті өзгертті, өйткені қарыз қаражаттары мен берілген кредиттер арасында байланыс бар. Қор жоғарыда аталған бағдарламалар шеңберінде берілген кредиттердің әділ құнын ұқсас түрде нарықтық мөлшерлемелер негізінде есептеді.

Жоғарыда аталған өзгерістер бірыңғай есепке алуды қамтамасыз етеді және Қордың қаржылық есептілігінде және Қордың бас компаниясының есеп саясатында есеп саясаты мен қаржылық есептілік арасындағы алшақтықтарды болдырмайды. Тиісінше, Қор қайта қаралған есеп саясаты қаржылық есептіліктің негізгі пайдаланушылары үшін анағұрлым өзекті болып табылады деп санайды, өйткені қаржылық деректерді жалпы нарықтық шарттарға түзету мәмілелердің экономикалық мәнін неғұрлым дұрыс көрсетеді.

Жоғарыда аталған өзгерістердің нәтижесінде Қор қаржылық есептіліктің салыстырмалы көрсеткіштерін қайта қарады. 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін қайта есептеу нәтижелері төменде берілген

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Бастапқы ұсынылған сома 2024 ж. 31 желтоқсан	Қайта жіктеу	2024 ж. 31 желтоқсандағы қайта жіктегеннен кейінгі сома
	2024 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	293,768,064	(21,307,086)	272,460,978
Кейінге қалдырылған салық активі	2,439,458	2,442,980	4,882,438
Қарыз қаражаты	154,845,019	(9,092,183)	145,752,836
Бөлінбеген пайда	86,863,415	(9,771,923)	77,091,492

3 Маңызды есеп саясаты (жалғасы)

2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша көрсеткіштерді ұсынуға қайта жіктеудің әсері төмендегі кестеде ұсынылған.

Мың қазақстандық теңгемен	Бастапқы ұсынылған сома	Қайта жіктеу	2024 ж. 1 қаңтардағы қайта жіктегеннен кейінгі сома
	2024 ж. 1 қаңтар		
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	284,039,085	(20,864,140)	263,174,945
Кейінге қалдырылған салық активі	582,713	2,299,577	2,882,290
Қарыз қаражаты	148,272,206	(9,366,254)	138,905,952
Бөлінбеген пайда	86,963,526	(9,198,309)	77,765,217

Мың қазақстандық теңгемен	2024	Қайта жіктеу	2024
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен есептелген пайыздық кірістер	35,665,418	5,244,451	40,909,869
Пайыздық шығыстар	(7,639,129)	(2,809,232)	(10,448,361)
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін тануды тоқтатудан шығыстарды шегергендегі кірістер	494,355	240,844	735,199
Қаржы құралдарын нарықтық мөлшерлемелерден төмен ставкалар бойынша бастапқы тану кезінде туындайтын таза залал	(14,556,698)	(3,393,082)	(17,949,780)
Табыс салығы бойынша шығыстар	(5,850,680)	143,404	(5,707,276)

Жоғары сипатталған өзгерістер нәтижесінде осы қаржылық есептілікке 2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы үшінші есеп енгізілген.

Қаржылық есептілікті ұсынудағы өзгерістер.

Қажет болған жерде салыстырмалы деректер ағымдағы жылдың нәтижелерін ұсынумен сәйкестендіру үшін түзетілді.

Қаржылық жағдай туралы есеп баптарын өтімділік тәртібімен ұсыну. Қорда нақты айқындалатын операциялық цикл жоқ, осыған байланысты Қор қаржылық жағдай туралы есепте айналым активтері мен ұзақ мерзімді активтерді және қысқа мерзімді міндеттемелер мен ұзақ мерзімді міндеттемелерді жеке ұсынбайды. Оның орнына активтер мен міндеттемелер өтімділік деңгейі бойынша ұсынылады. Қаржылық құралдардың күтілетін өтеу мерзімдері бойынша талдауы 23-ескертпеде келтірілген. Төмендегі кестеде 23-ескертпеде ұсынылған талдауға енгізілмеген баптар бойынша есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай өткенге дейін немесе одан кейін өтелуі немесе өтелуі күтілетін сомалар туралы ақпарат ұсынылған.

(мың қазақстандық теңгемен)	2025 ж. 31 желтоқсан Өтеуге/өндіріп алуға жататын сомалар			2024 ж. 31 желтоқсан Өтеуге/өндіріп алуға жататын сомалар		
	есепті кезең аяқталған ан кейінгі 12 ай ішінде	есепті кезең аяқталған ан кейінгі 12 айдан кейін	Жиыны	есепті кезең аяқталған ан кейінгі 12 ай ішінде	есепті кезең аяқталған ан кейінгі 12 айдан кейін	Жиыны
АКТИВТЕР						
Негізгі қаражат	-	2,589,212	2,589,212	-	2,495,709	2,495,709
Материалдық емес активтер	-	296,074	296,074	-	229,715	229,715
Ағымдағы салық міндеттемелерді алдын ала төлеу	5,141,745	-	5,141,745	4,591,763	-	4,591,763
Кейінге қалдырылған салық активтері	-	14,797,473	14,797,473	-	4,882,438	4,882,438
Сатуға арналған айналымнан тыс активтер	113,352	-	113,352	131,295	-	131,295
Өзге активтер	310,420	347,118	657,538	396,220	-	396,220
МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Өзге міндеттемелер	902,385	-	902,385	694,467	-	694,467

4 Есеп саясатын қолданудағы маңызды бағалаулар және пайымдаулар

Қор келесі қаржы жылындағы оның есептілік сомасына және активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына әсер ететін бағалаулар мен жорамалдар жасайды. Бағалаулар мен болжамдар басшылықтың тәжірибесіне және басқа факторларға, соның ішінде басшылық ағымдағы жағдайларды ескере отырып орынды деп есептейтін болашақ оқиғаларды күтуге негізделген тұрақты түрде қаралады. Есеп саясатын қолдану барысында басшылық кәсіби пайымдаулар мен бағалауларды да пайдаланады. Қаржылық есептілікте танылған сомаларға неғұрлым елеулі әсер ететін пайымдаулар мен келесі қаржы жылы ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі түзетулер енгізуі мүмкін бағалаулар қамтиды:

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау. Қор өзінің кредиттік портфелін және қаржы мекемелеріндегі қаражатын тұрақты негізде және әрбір есепті күнге құнсыздану мәніне талдайды. Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау - елеулі бағалау, оны алу үшін бағалау әдіснамасы, модельдер және бастапқы деректер пайдаланылады. Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау әдіснамасының егжей-тегжейлері 23-ескертпеде көрсетілген. Мынадай компоненттер кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне елеулі ықпал етеді: дефолтты анықтау, кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы, дефолт ықтималдығы, дефолт тәуекеліне ұшырау және дефолт жағдайындағы залал мөлшері, сондай-ақ макроэкономикалық сценарийлер моделі. Қор есептік күтілетін кредиттік залалдар мен кредиттер бойынша нақты залалдар арасындағы алшақтықтарды азайту мақсатында модельдер үшін модельдер мен бастапқы деректерді үнемі тексереді және растайды.

2025 және 2024 жылдары Қор банктерге берілген кредиттер бойынша макроэкономикалық айнымалыларға талдау жүргізген жоқ. Бұл макроэкономикалық айнымалылардың банктің дефолт ықтималдығына әсер етпеуімен түсіндіріледі, сондықтан макроэкономикалық факторлар 1-деңгейде бекітілді (бұл әсердің жоқтығын көрсетеді). Кредиттер мен аванстар бойынша Қор портфельдің Қор активтеріне қатысты маңызды еместігіне байланысты макроэкономикалық ауыспалылардың әсеріне талдау жүргізбейді.

Қаржы мекемелеріндегі қаражатдың сезімталдығын талдау. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша дефолтты ықтималдығын бағалаудың 10%-ға ұлғаюы немесе азаюы күтілетін кредиттік залалдар үшін резервтің қорытынды сомасының 241 042 мың теңгеге (2024 жылғы 31 желтоқсан: 273 991 мың теңгеге) ұлғаюына немесе төмендеуіне әкеледі.

Кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы («КТЕУ»). Кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаю фактісін анықтау үшін Қор есепті күнге қаржы құралының қолданылу мерзімі ішінде дефолттың басталу тәуекелін бастапқы тану күніне дефолттың басталу тәуекелімен салыстырады. Бағалау процесінде есепті күнгі кредиттік тәуекелдің нақты деңгейі емес, кредиттік тәуекелдің салыстырмалы ұлғаюы қаралады. Қор бірқатар факторларды, оның ішінде нақты клиенттік портфельдердің мінез-құлық аспектілерін қоса алғанда, шамадан тыс шығындар мен күш-жігерсіз қолжетімді барлық негізделген және расталған болжамды ақпаратты ескереді. Қор дефолт сәтіне дейін кредиттік тәуекелдің ұлғаюының мінез-құлық белгілерін және кредиттік тәуекелді бағалауға тиісті болжамды ақпаратты жеке құрал немесе портфель деңгейінде енгізуді айқындайды (23-ескертпе).

Егер Қаржы мекемелеріндегі барлық қорлар бойынша күтілетін кредиттік залалдар өмір бойы күтілетін кредиттік залалдар ретінде бағаланса (яғни, қазіргі уақытта 1-кезеңдегі және 12 айлық күтілетін кредиттік залал ретінде бағаланатындарды қоса алғанда), 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін кредиттік залалдар үшін резерв 29,554,935 мың теңгеге жоғары болар еді (2024 ж. 31 желтоқсан: 5,813,386 мың теңгеге жоғары).

Қаржы құралдарын нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша бастапқы тану және байланысты тараптармен операциялар. Қор өзінің әдеттегі қызметі барысында байланысты тараптармен операциялар жүргізеді. ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес қаржы құралдары бастапқыда әділ құн бойынша танылуы тиіс. Мұндай операциялар үшін белсенді нарық болмаған кезде нарықтық немесе нарықтық емес пайыздық мөлшерлемелер бойынша операциялардың жүзеге асырылғанын анықтау үшін пайымдаулар пайдаланылады. Байланысты емес тараптармен операциялардың ұқсас түрлеріне баға белгілеу және тиімді пайыздық мөлшерлемені талдау пайымдау үшін негіз болып табылады. Байланысты тараптармен жасалатын операцияларға қатысты шарттар 27-ескертпеде көрсетілген.

Қор 31,012,197 мың теңге көлемінде нарықтан төмен мөлшерлемелер бойынша қаржы мекемелерінің қаражатын бастапқы тану кезінде таза шығынды мойындады (2024 жылы: 14,556,698 мың теңге залал). Бұл кредиттердің номиналды мөлшерлемесі 2%, нарықтық мөлшерлеме Қордың бағалауы бойынша 15,21%-20,58% (2024 ж.: 14,36%-15,19%) құрады. 8 және 19 ескертпелерді қараңыз

Банктерге берілген кредиттердің құнына тиімді пайыздық мөлшерлемелерді қолдану кірістер немесе залалдар туралы есепте бастапқы тану кезінде шығыстарды тануға әкелді.

4 Есеп саясатын қолданудағы маңызды бағалаулар мен пайымдаулар (жалғасы)

Берілген қаржылық кепілдіктердің әділ құны. Шағын және орта бизнесті қолдау бағдарламалары аясында Қор шағын және орта бизнес субъектілеріне кредит сомасының 85 %-ына дейін кепілдік береді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша берілген кепілдіктер сомасы 740,056,721 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 463,745,973 мың теңге). Қаржылық кепілдіктер бойынша күтілетін кредиттік шығындарды есептеу үшін Қор мерзімі өткен күндер санына негізделген көші-қон матрицаларын пайдалана отырып, дефолт ықтималдығын анықтайды. Көші-қон матрицаларын құрастыру кезінде Қор Қордан кепілдік алған қарыз алушылар жұмыс істейтін салаларды ескереді және осы салалардағы дефолт тәуекелін макроэкономикалық көрсеткіштермен салыстырады. Осы талдауды жүргізу кезінде Қор мынадай макроэкономикалық көрсеткіштерді пайдаланады:

- Brent маркалы мұнайдың бағасы;
- USD/KZT валютасын айырбастау бағамы;
- Инфляция деңгейі;
- Жұмыссыздық деңгейі;
- ЖІӨ өсімі.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шағын және орта бизнес субъектілеріне берілген кепілдіктер бойынша күтілетін кредиттік шығындар сомасы 36,137,540 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 24,056,136 мың теңге). Болашақ кезеңнің кірістері және кредитке байланысты міндеттемелер бойынша резерв туралы ақпарат 14-ескертпеде келтірілген. Шартты міндеттемелер туралы ақпарат, оның ішінде кредитке байланысты міндеттемелердің кредиттік сапасын талдау 24-ескертпеде келтірілген.

5 Жаңа немесе қайта қаралған стандарттар мен түсіндірселерге көшу

Төменде санамаланған қайта қаралған стандарттар Қор үшін 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап міндетті болды:

- ҚЕХС (IAS) 21 түзетулер «Айырбастаудың шектеулі мүмкіндігі» (2023 жылғы 15 тамызда шығарылған және 2025 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

Осы жаңа стандарттар мен түсіндірмелер Қордың қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ.

6 Жаңа есепке алу ережелері

2026 жылғы 1 қаңтардан бастап немесе осы күннен кейін басталатын және Қор әлі мерзімінен бұрын қабылдамаған жылдық кезеңдер үшін міндетті болып табылатын бірқатар жаңа стандарттар мен түсіндірмелер жарияланды.

- Қаржы құралдарын жіктеу және бағалау талаптарына түзетулер — ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулер (2024 жылғы 30 мамырда шығарылған және 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- ХҚЕС Бухгалтерлік есеп стандарттарын жыл сайын жетілдіру (2024 жылғы шілдеде шығарылған және 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді).
- Табиғатқа тәуелді электр энергиясына сілтеме жасайтын шарттар - ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулер (2024 жылғы 18 желтоқсанда шығарылған және 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді).
- ХҚЕС (IFRS) 19 «Жария емес еншілес компаниялар: ақпаратты ашу» (2024 жылғы 9 мамырда шығарылған және 2027 жылғы 1 қаңтардан бастап немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- ХҚЕС (IFRS) 19 түзетулер «Жария емес еншілес компаниялар: ақпаратты ашу» (2025 жылғы 21 тамызда жарияланған және 2027 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді).
- ХҚЕС (IFRS) 14 «Реттелетін кейінге қалдырылған шоттар» (2014 жылғы 30 қаңтарда шығарылған және 2027 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді).
- Инвестор және оның қауымдасқан немесе бірлескен компаниясы арасындағы активтерді сату немесе салу - ХҚЕС (IFRS) 10 және ХҚЕС (IFRS) 28 түзетулер (2014 жылғы 11 қыркүйекте шығарылған және IASB айқындаған күннен басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

6 Жаңа немесе қайта қаралған стандарттар мен интерпретацияларға өту (жалғасы)

Егер жоғарыда өзгеше көрсетілмесе, қазіргі уақытта Компания түзетулердің өз қаржылық есептілігіне әсерін бағалап жатқан ХҚЕС (IFRS) 18 қоспағанда, жаңа стандарттар мен интерпретациялар Қордың қаржылық есептілігіне елеулі әсер етпейді деп күтіледі.

7 Ақша қаражаты және олардың баламалары

(мың қазақстандық теңгемен)	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем, сатып алу және кері сату (Кері РЕПО) шарттары	123,014,923	40,785,035
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігіндегі (ҚР ҚМ) талап етілгенге дейінгі шоттағы қалдықтар	28,086,515	72,047,201
Коммерциялық банктердегі талап етілгенге дейінгі шоттағы қалдықтар	9,515,205	11,298,234
Басқа банктердегі «овернайт» депозиттері	5,300,575	-
Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі ММ (ҚР ҰБ) шотындағы қалдықтар	1,259,480	434,640
Кредит залалдарға бағалау резервін шегергенде	(160)	(177)
Ақша қаражатының және олардың баламаларының жиыны	167,176,538	124,564,933

Ақша қаражаттары мен олардың баламалары ақша қаражатының белгілі бір сомасына оңай айырбасталатын және құны шамалы өзгерістерге ұшырайтын баптар болып табылады. Ақша қаражаттары мен олардың баламалары кері РЕПО шарттарын және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз бағалы қағаздарды қамтиды. Беру кезінде үш айдан астам мерзімге пайдаланылуы шектелген қаражат қаржылық жағдай туралы есепте де, ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепте де ақша қаражаттары мен олардың баламаларынан алынып тасталады. Ақша қаражаттары мен олардың баламалары амортизацияланған құн бойынша есепке алынады, себебі: (i) олар шарттық ақша ағындарын жинау үшін ұсталады және бұл ақша ағындары тек негізгі борыш пен пайыз төлемдерін білдіреді және (ii) олар пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде белгіленбейді.

Талап етілгенге дейін банк шоттарындағы қалдықтар шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін субсидиялауға алынған қаражатты қамтиды (13-ескертпе).

2025 жыл ішінде Қор негізінен қысқа мерзімді кері РЕПО шарттарын жасасу арқылы уақытша қол жетімді ақша ағынын басқарды.

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Standard and Poor's рейтингі негізінде кредиттік сапа бойынша ақша қаражаты мен олардың баламаларын талдау берілген:

7 Ақша қаражаты және олардың баламалары (жалғасы)

(мың қазақстандық теңгемен)	Талап етілгенге дейінгі банк шоттарындағы қалдықтар	ҚР ҰБ-дегі шоттар бойынша қалдықтар	Кері РЕПО	Басқа банктердегі «овернайт» депозиттері	Жиыны
Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған					
- ҚР ҰБ	-	1,259,480	-	-	1,259,480
- ҚР ҚМ	28,086,515	-	-	-	28,086,515
- BBB- тен BBB+ дейінгі рейтингімен	3,561,208	-	123,014,923	5,300,575	131,876,706
- BB- тен BB+ дейінгі рейтингімен	5,726,369	-	-	-	5,726,369
- B- тен B+ дейінгі рейтингімен	226,253	-	-	-	226,253
- рейтингі жоқ	1,375	-	-	-	1,375
Бағалау резервіне дейінгі ақша қаражатының және олардың баламаларының жиыны	37,601,720	1,259,480	123,014,923	5,300,575	167,176,698

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Standard and Poor's рейтингі негізінде кредиттік сапа бойынша ақша қаражаты мен олардың баламаларын талдау берілген:

(мың қазақстандық теңгемен)	Талап етілгенге дейінгі банк шоттарындағы қалдықтар	ҚР ҰБ-дегі шоттар бойынша қалдықтар	Кері РЕПО	ҚР ҰБ шоттары	Жиыны
Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған					
- ҚР ҰБ	-	434,640	-	-	434,640
- ҚР ҚМ	72,047,201	-	-	-	72,047,201
- BBB- тен BBB+ дейінгі рейтингімен	6,343,270	-	40,785,035	-	47,128,305
- BB- тен BB+ дейінгі рейтингімен	4,211,160	-	-	-	4,211,160
- B- тен B+ дейінгі рейтингімен	743,707	-	-	-	743,707
- рейтингі жоқ	97	-	-	-	97
Бағалау резервіне дейінгі ақша қаражатының және олардың баламаларының жиыны	83,345,435	434,640	40,785,035	-	124,565,110

Кері РЕПО мәмілелердің кредиттік сапасы мәміле бойынша кепілге берілген бағалы қағаздардың рейтингін негізге ала отырып айқындалады.

Кредиттік рейтинг Standard & Poor's (ең жақын баламалы мәнге дейін айырбасталады) немесе Moody's-ке агенттіктерінің рейтингісіне негізделген, Standard & Poor's рейтингтік шкаласы бойынша ең жақын баламалы мәнге дейін айырбасталады.

Күтілетін кредиттік залалдарды өлшеу мақсатында ақша қаражаттары мен олардың баламаларының қалдықтары 1-кезеңге енгізілген. Бұл қалдықтар бойынша күтілетін кредиттік шығындар шамалы сома болып табылады, сондықтан Қор ақша қаражаттары мен олардың баламалары үшін кредиттік шығындар резервін белгілемейді. Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау тәсілі 23-ескертпеде келтірілген.

Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының әділ құнын 25-ескертпеде. Ақша қаражаттары мен олардың баламалары бойынша пайыздық мөлшерлемелерді талдау 23-ескертпеде келтірілген. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 27-ескертпеде келтірілген.

8 Қаржы мекемелеріндегі қаражат

(мың қазақстандық теңгемен)	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31	2024 жылғы 1
		желтоқсан (қайта қаралды)	қаңтар (қайта қаралды)
Қаржы мекемелеріне берілген кредиттер	265,972,564	191,050,028	163,622,052
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан асатын банктік депозиттер	49,406,951	48,632,755	60,081,304
Қаржы мекемелерінің борыштық бағалы қағаздары	10,606,431	25,481,938	29,793,560
Исламдық қаржыландыру бағдарламалары шеңберінде берілген кредиттер	10,545,380 (5,315,724)	13,371,389 (6,075,132)	15,952,054 (6,274,025)
Кредиттердің құнсыздануына резервті шегергенде			
Қаржы мекемелеріндегі қаражат жиыны	331,215,602	272,460,978	263,174,945

Қаржы мекемелерінің қаражаты Қор контрагент банктерге кредит берген және облигацияларды сатып алған кезде есепке алынады. Қаржы мекемелерінен алынатын сомалар амортизацияланған құн бойынша есепке алынады, егер: (i) олар шарттық ақша ағындарын жинауға арналған болса және бұл ақша ағындары тек негізгі борыш пен пайыз төлемдерін білдірсе және (ii) олар әділ құн бойынша белгіленбесе. Қаржы мекемелерінен алынған кредиттер мен депозиттер амортизацияланған құн бойынша есепке алынады.

2025 жылғы мамырда Қор түпкілікті қарыз алушылар үшін жылдық 12,6% сыйақы мөлшерлемесімен «Өрлеу» жеңілдікті қаржыландыру бағдарламасын іске қосты. Бағдарлама шеңберінде жеке кәсіпкерлік субъектілерін қаржыландыру 40% - ға 60% - ға және 45% - ға 55% - ға пропорцияда қаражатты араластыру шартымен екінші деңгейдегі банктер арқылы жүзеге асырылды, мұнда Қор қаражатының 40%/45% - ы және банк қаражатының 60%/55% - ы.

Қаражатты араластыру құралын қолдану өткен жылдармен салыстырғанда 2025 жылы экономиканың нақты секторын қаржыландыру көлемін едәуір ұлғайтуға мүмкіндік берді. Қор бөлген қаражат көлемі 247,944,155 мың теңгені құрады, бұл ретте араластыру тетігі есебінен қаражаттың жалпы көлемі 594,365,100 мың теңгеге дейін ұлғайды. Бұл тәсіл жеке қатысушыларды мемлекеттік бағдарламаларға біртіндеп біріктіруге және бақылау мен бәсекелестік ортаны дамыту арасындағы тепе-теңдікті сақтауға мүмкіндік берді. Несиелер ШОБ-қа негізінен инвестициялық мақсаттарға, сондай-ақ айналым қаражатын толықтыруға және қолданыстағы қарыздарды қайта қаржыландыруға беріледі.

Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы мекемелерінің борыштық бағалы қағаздарын қоспағанда, қаржы мекемелерінен алынатын сомалар амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі.

8 Қаржы мекемелеріндегі қаражат (жалғасы)

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредит сапасы бойынша Қаржы мекемелеріндегі қаражатты талдау келтірілген:

(мың қазақстандық теңгемен)	Қаржы мекемелеріне берілген кредиттер	Исламдық қаржыландыру ағдарламалары шеңберінде берілген кредиттер	Қаржы мекемелерінің борыштық бағалы қағаздары	астапқы өтеу мерзімі үш айдан астам банктөндегі депозиттер	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>					
- AAA рейтингімен	-	-	9,537,431	-	9,537,431
- BBB- тен BBB+ дейінгі рейтингімен	82,798,249	8,363,094	1,069,000	-	92,230,343
- BB- тен BB+ дейінгі рейтингімен	132,138,171	-	-	-	132,138,171
- B- тен B+ дейінгі рейтингімен	37,504,050	-	-	49,406,951	86,911,001
<i>Қордың ішкі бағасы:</i>					
- Жақсы деңгей	6,612,938	-	-	-	6,612,938
- Қанағаттанарлық деңгей	6,688,148	2,182,286	-	-	8,870,434
Мерзімі өтпегендер және құнсызданбағандар жиыны	265,741,556	10,545,380	10,606,431	49,406,951	336,300,318
<i>Жеке құнсызданған (жалпы сома)</i>					
<i>Мерзімі өткен</i>					
- төлемді 360 күннен астам кідіртумен	231,008	-	-	-	231,008
Жеке құнсызданғандардың жиыны (жалпы сомасы)	231,008	-	-	-	231,008
Құнсыздануға арналған резервті шегергенде	(4,710,636)	(38,483)	(1,390)	(565,215)	(5,315,724)
Қаржы мекемелеріндегі қаражат жиыны	261,261,928	10,506,897	10,605,041	48,841,736	331,215,602

8 Қаржы мекемелеріндегі қаражат (жалғасы)

Төменде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы мекемелеріндегі кредиттік сапа бойынша қаражатты талдау келтіріледі:

(мың қазақстандық теңгемен)	Қаржы мекемелеріне берілген кредиттер	Исламдық қаржыландыру ағдарламалары шеңберінде берілген кредиттер	Бастапқы үш мерзімінен бастап астам өтеу мерзімінен банктердегі депозиттер	Қаржы мекемелерінің борыштық бағалы қағаздары	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>					
- AAA рейтингімен	-	-	-	19,121,956	19,121,956
- BBB- тен BBB+ дейінгі рейтингімен	53,419,278	10,231,250	86,073	-	63,736,601
- BB- тен BB+ дейінгі рейтингімен	99,934,547	-	-	6,359,982	106,294,529
- B- тен B+ дейінгі рейтингімен	25,085,238	-	48,546,682	-	73,631,920
- CCC-ден CCC + -ға дейінгі рейтингімен	3,727,352	-	-	-	3,727,352
<i>Қордың ішкі бағасы:</i>					
- Жақсы деңгей	8,006,091	-	-	-	8,006,091
- Қанағаттанарлық деңгей	638,414	3,140,139	-	-	3,778,553
Мерзімі өтпегендер және құнсызданбағандар жиыны	190,810,920	13,371,389	48,632,755	25,481,938	278,297,002
<i>Жеке құнсызданған (жалпы сома)</i>					
<i>Мерзімі өткен</i>					
- төлемді 360 күннен астам кідіртумен	239,108	-	-	-	239,108
Жеке құнсызданғандардың жиыны (жалпы сомасы)	239,108	-	-	-	239,108
Құнсыздануға арналған резервті шегергенде	(5,572,997)	(17,093)	(482,772)	(2,270)	(6,075,132)
Қаржы мекемелеріндегі қаражат жиыны	185,477,031	13,354,296	48,149,983	25,479,668	272,460,978

Кредиттік рейтинг Standard and Poor's агенттігінің рейтингіне (осы рейтинг болған жағдайда) немесе Standard and Poor's рейтингтік шкаласы бойынша ең жақын баламалы мәнге дейін айырбасталатын Moody's агенттігінің рейтингіне негізделген.

8 Қаржы мекемелеріндегі қаражат (жалғасы)

Төмендегі кестеде кредиттік шығындарға арналған бағалау резервіндегі және банктердегі депозиттердің жалпы баланстық құнындағы 2025 жылдың басы мен соңы арасындағы аралықта болған өзгерістер түсіндіріледі:

	Кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві			Жалпы баланстық құн		
	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	2-кезең (Кредиттік тәуекелді ң Елеулі өсуінен бастап барлық мерзім үшін ККЗ)	Жиыны	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	2-кезең (Кредиттік тәуекелді ң Елеулі өсуінен бастап барлық мерзім үшін ККЗ)	Жиыны
(мың қазақстандық теңгемен)						
Банктегі депозиттер						
2025 ж. 1 қаңтарға	(482,772)	-	(482,772)	48,632,755	-	48,632,755
Кезеңдегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:						
Аударма:						
- барлық мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындарға (1 кезеңнен 2 кезеңге)	482,606	(482,606)	-	(48,546,682)	48,546,682	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	-	(82,609)	(82,609)	38,760,207	73,359	38,833,566
Кезең ішінде тануды тоқтату	166	-	166	(38,843,162)	-	(38,843,162)
Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау моделінің болжамдарындағы өзгерістер	-	-	-	-	784,335	784,335
Кезеңдегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер жиыны	482,772	(565,215)	(82,443)	(48,629,637)	49,404,376	774,739
Кезеңдегі кредиттік залалдар үшін үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер жиыны:						
Валюталарды қайта есептеу және өзге де өзгерістер	-	-	-	(543)	-	(543)
2025 ж. 31 желтоқсанға	-	(565,215)	(565,215)	2,575	49,404,376	49,406,951

8 Қаржы мекемелеріндегі қаражат (жалғасы)

Төмендегі кестеде кредиттік шығындарға арналған бағалау резервіндегі және банктердегі депозиттердің жалпы баланстық құнындағы 2024 жылдың басы мен соңы арасындағы аралықта осы факторлардан туындаған өзгерістер түсіндіріледі:

	Кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві		Жалпы баланстық құн	
	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	Жиыны	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	Жиыны
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>				
Банктегі депозиттер				
2024 жылғы 1 қаңтарға	(181,357)	(181,357)	60,081,304	60,081,304
Кезеңдегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:				
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(482,765)	(482,765)	101,320,341	101,320,341
Кезең ішінде тануды тоқтату	181,361	181,361	(117,119,112)	(117,119,112)
Кезеңдегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістердің жиыны	(301,404)	(301,404)	(15,798,771)	(15,798,771)
Кезеңдегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер:				
Дисконт	-	-	(1,979,275)	(1,979,275)
Валюталарды қайта есептеу және өзге де өзгерістер	(11)	(11)	6,329,497	6,329,497
2024 ж. 31 желтоқсанға	(482,772)	(482,772)	48,632,755	48,632,755

8 Қаржы мекемелеріндегі қаражат (жалғасы)

Төмендегі кестеде кредиттік шығындарға арналған бағалау резервіндегі және қаржы мекемелеріне берілген кредиттердің жалпы баланстық құнындағы осы факторлардан туындаған 2025 жылдың басы мен соңы арасындағы аралықта болған өзгерістер түсіндіріледі.

(мың Қазақстандық теңгемен)	Кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві				Жалпы баланстық құн			
	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	2-кезең (кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюынан барлық мерзім үшін ККЗ)	3-кезең (кредиттік құнсызданған активтер бойынша барлық мерзім үшін ККЗ)	Жиыны	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	2-кезең (кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюынан барлық мерзім үшін ККЗ)	3-кезең (кредиттік құнсызданған активтер бойынша барлық мерзім үшін ККЗ)	Жиыны
Қаржы мекемелеріне берілген кредиттер								
2025 ж. 1 қаңтарға	(1,896,895)	(3,436,994)	(239,108)	(5,572,997)	180,871,591	9,939,329	239,108	191,050,028
<i>Кезеңдегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға өсер өтетін өзгерістер:</i>								
Аудару:								
- 12 айлық күтілетін кредиттік шығындар (2-кезеңнен және 3-кезеңнен 1-кезеңге)	(90)	90	-	-	(7,656,249)	7,656,249	-	-
- барлық мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындарға (1-кезеңнен және 3-кезеңнен 2-кезеңге)	-	-	-	-	246,722	(246,722)	-	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(170,560)	-	-	(170,560)	94,295,753	-	-	94,295,753
Кезең ішінде тануды тоқтату	1,105,373	84	8,100	1,113,557	(20,377,071)	(13,769)	(8,100)	(20,398,940)
Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау моделінің болжамдарын дағы өзгерістер	19,403	(100,039)	-	(80,636)	-	1,025,723	-	1,025,723
На 31 декабрь 2025 г.	(942,769)	(3,536,859)	(231,008)	(4,710,636)	247,380,746	18,360,810	231,008	265,972,564

8 Қаржы мекемелеріндегі қаражат (жалғасы)

Төмендегі кестеде кредиттік шығындарға арналған бағалау резервіндегі және қаржы мекемелеріне берілген кредиттердің жалпы баланстық құнындағы осы факторлардан туындаған 2024 жылдың басы мен соңы арасындағы аралықта болған өзгерістер түсіндіріледі.

(мың Қазақстандық тенгемен)	Кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві				Жалпы баланстық құн			
	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	2-кезең (кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюынан барлық мерзім үшін ККЗ)	3-кезең (кредиттік құнсызда нған активтер бойынша барлық мерзім үшін ККЗ)	Жиыны	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	2-кезең (кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюынан барлық мерзім үшін ККЗ)	3-кезең (кредиттік құнсызданған активтер бойынша барлық мерзім үшін ККЗ)	Жиыны
Қаржы мекемелеріне берілген кредиттер								
2024 ж. 1 қаңтарға	(1,688,817)	(4,082,613)	(262,429)	(6,033,859)	149,696,230	12,905,643	1,012,957	163,614,830
<i>Кезеңдегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға өсер ететін өзгерістер:</i>								
Аудару:								
-12 айлық күтілетін кредиттік залалдарға (2 және 3 кезеңнен 1 кезеңге)	(536,262)	536,262	-	-	3,103,778	(3,103,778)	-	-
-бүкіл мерзімдегі күтілетін кредиттік залалдарға (1 және 3 кезеңнен 2 кезеңге)	-	(17,687)	17,687	-	-	745,905	(745,905)	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	(543,888)	-	-	(543,888)	50,281,973	-	-	50,281,973
Кезең ішінде тануды тоқтату	872,072	127,044	5,634	1,004,750	(22,210,390)	(608,441)	(27,944)	(22,846,775)
2024 ж. 31 желтоқсанға	(1,896,895)	(3,436,994)	(239,108)	(5,572,997)	180,871,591	9,939,329	239,108	191,050,028

8 Қаржы мекемелеріндегі қаражат (жалғасы)

Төмендегі кестеде исламдық қаржыландыру бағдарламалары шеңберінде берілген кредиттік шығындарға бағалау резервіндегі және кредиттердің жалпы баланстық құнындағы 2025 жылдың басы мен соңы арасындағы аралықта болған өзгерістер түсіндіріледі:

	Кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві		Жалпы баланстық құн	
	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	Жиыны	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	Жиыны
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>				
Исламдық қаржыландыру бағдарламалары шеңберінде берілген кредиттер				
2025 ж. 1 қаңтарға	(17,093)	(17,093)	13,371,389	13,371,389
Кезеңдегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер :				
Кезең ішінде тануды тоқтату	-	-	(2,826,009)	(2,826,009)
Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау моделінің жорамалындағы өзгерістер	(21,390)	(21,390)	-	-
2025 ж. 31 желтоқсанға	(38,483)	(38,483)	10,545,380	10,545,380

8 Қаржы мекемелеріндегі қаражат (жалғасы)

Төмендегі кестеде кредиттік шығындарға арналған бағалау резервіндегі және исламдық қаржыландыру бағдарламалары шеңберінде берілген кредиттердің жалпы баланстық құнындағы 2024 жылдың басы мен соңы арасындағы аралықта болған өзгерістер түсіндіріледі:

(мың қазақстандық теңгемен)	Кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві		Жалпы баланстық құн	
	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	Жиыны	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	Жиыны
Исламдық қаржыландыру бағдарламалары шеңберінде берілген кредиттер				
2024 ж. 1 қаңтарға	(56,721)	(56,721)	15,952,054	15,952,054
Кезеңдегі кредиттік залалдар үшін бағалау резервіне аударымдарға әсер ететін өзгерістер:				
Кезең ішінде тануды тоқтату	88,639	88,639	(2,580,665)	(2,580,665)
Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау моделінің жорамалындағы өзгерістер	(49,011)	(49,011)	-	-
2024 ж. 31 желтоқсанға	(17,093)	(17,093)	13,371,389	13,371,389

Қаржы мекемелерінен алынатын сомалардың әрбір санатының әділ құны туралы ақпарат 25-ескертпеде келтірілген. Қаржы мекемелерінен алынатын сомалар бойынша пайыздық мөлшерлемелердің талдауы 23-ескертпеде келтірілген. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 27-ескертпеде келтірілген.

Қамтамасыз етумен және кредит сапасын арттырудың басқа да тетіктерімен ұсынылатын амортизацияланған құн бойынша бағаланатын құнсызданған қаржы активтерімен байланысты кредиттік тәуекелдің төмендеу дәрежесі (i) көпідікпен қамтамасыз етілуі және кредит сапасын арттырудың өзге де тетіктері активтің баланстық құнына тең немесе одан асып түсетін активтер («артық қамтамасыз етілген активтер») және (ii) көпіді қамтамасыз ету және кредит сапасын арттырудың өзге де тетіктері активтің баланстық құнынан аз активтер («жеткіліксіз қамтамасыз етілген активтер») үшін қамтамасыз ету құнын жеке ашу жолымен ұсынылған.

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсызданған активтерге қамтамасыз етудің әсері көрсетілген.

(мың қазақстандық теңгемен)	Артық қамтамасыз етуі бар активтер		Жеткіліксіз қамтамасыз етуі бар активтер	
	Активтердің баланстық құны	Қамтамасыз ету құны	Активтердің баланстық құны	Қамтамасыз ету құны
Құнсызданған активтер:				
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	-	-	-	-
Қаржы мекемелеріне берілген кредиттер	-	-	231,008	-

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсызданған активтерге қамтамасыз етудің әсері көрсетілген.

(мың қазақстандық теңгемен)	Артық қамтамасыз етуі бар активтер		Жеткіліксіз қамтамасыз етуі бар активтер	
	Активтердің баланстық құны	Қамтамасыз ету құны	Активтердің баланстық құны	Қамтамасыз ету құны
Құнсызданған активтер:				
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	-	-	-	-
Қаржы мекемелеріне берілген кредиттер	-	-	231,008	31,791

8 Қаржы мекемелеріндегі қаражат (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы мекемесінің борыштық бағалы қағаздары санаттары мен бағалау сыныбы көрсетілген.

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	Жиыны
Халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары	-	9,537,431	9,537,431
Корпоративтік облигациялар	1,069,000	-	1,069,000
2025 жылғы 31 желтоқсандағы борыштық бағалы қағаздарға жалпы инвестициялар (әділ құн немесе жалпы баланстық құн)	1,069,000	9,537,431	10,606,431
Кредиттік залалдарға бағалы резервтер	(1,390)	-	(1,390)
2025 ж. 31 желтоқсанға борыштық бағалы қағаздарға инвестициялардың жиыны (баланстық құн)	1,067,610	9,537,431	10,605,041

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы мекемесінің борыштық бағалы қағаздары санаттары мен бағалау сыныбы көрсетілген.

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	Жиыны
Халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары	-	19,121,956	19,121,956
Корпоративтік облигациялар	635,890	5,724,092	6,359,982
2024 жылғы 31 желтоқсандағы борыштық бағалы қағаздарға жалпы инвестициялар (әділ құн немесе жалпы баланстық құн)	635,890	24,846,048	25,481,938
Кредиттік залалдарға бағалы резервтер	(2,270)	-	(2,270)
2024 ж. 31 желтоқсанға борыштық бағалы қағаздарға инвестициялардың жиыны (баланстық құн)	633,620	24,846,048	25,479,668

8 Қаржы мекемелеріндегі қаражат (жалғасы)

Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы мекемелерінің борыштық бағалы қағаздары:

(мың қазақстандық теңгемен)	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	Жиыны
Корпоративтік облигациялар - BB- тен BB+ дейінгі рейтингімен	1,069,000	1,069,000
2025 ж. 31 желтоқсанға басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған активтердің жиынтық баланстық құны	1,069,000	1,069,000
Кредиттік залалдарға бағалы резервтерді шегергенде Амортизацияланған құннан әділ құнға дейінгі әділ құнды түзетуіді шегергенде	(1,390)	(1,390)
2025 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құн (әділ құн).	1,067,610	1,067,610

(мың қазақстандық теңгемен)	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	Жиыны
Корпоративтік облигациялар - BB- тен BB+ дейінгі рейтингімен	660,538	660,538
2023 ж. 31 желтоқсанға басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған активтердің жиынтық баланстық құны	660,538	660,538
Кредиттік залалдарға бағалы резервтерді шегергенде Амортизацияланған құннан әділ құнға дейінгі әділ құнды түзетуіді шегергенде	(2,270) (24,648)	(2,270) (24,648)
2024 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құн (әділ құн).	633,620	633,620

FVOCI борыштық бағалы қағаздар кепілмен қамтамасыз етілмеген. 2025 жыл ішінде кредиттік тәуекел және дефолт көрсеткіштерінің елеулі өсуі байқалмады, ал резервтер 12 ай ішінде күтілетін кредиттік жоғалулар деңгейінде есептелді.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар:

2023 жылы Қор Еуропа қайта құру және даму банкінің (ЕКДБ) 23,000,000 мың теңге сомасына купондық облигацияларын сатып алды. Облигациялық кредиттер аясында бұл қаражат «Банк ЦентрКредит» АҚ-қа шағын және орта бизнесті қаржыландыру мақсатында берілді.

8 Қаржы мекемелеріндегі қаражат (жалғасы)

2018 жылғы 13 және 14 желтоқсанда Қор бұрын «ЦеснаБанк» АҚ-қа берген қарыздарға айырбастау арқылы Қор «ЦеснаБанк» АҚ облигацияларын сатып алды. Бұл облигациялардың номиналдық құны есептелген пайызды қоспағанда 32 800 312 мың теңге болды. Қор дисконтталған төлем әдісін қолдана отырып, облигациялардың өдіп құнын 15,45% мөлшерлеме бойынша бағалады, ол 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 3 935 983 мың теңгені құрады. Бағалау резервтерінің болмауы өтелетін құнның баланстық құнға тең болуымен түсіндіріледі. 2025 жыл ішінде бағалы қағаздарды контрагент салып алды, Қор мәміленің мәні негізінде меншік капитал өзгерістері туралы есепте 15,963,081 мың теңге көлеміндегі пайданы таныды.

Қор басшылығы бұл облигацияларды шарттық ақша ағындарын алу үшін ұстауға ниетті. Бұл облигациялар бастапқы тану кезінде SPPI сынағынан өтті және амортизацияланған құн бойынша есепке алынады.

Амортизацияланған құн бойынша бағаланған қаржы мекемесінің борыштық бағалы қағаздар қамтамасыз етілмейді.

9 Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар

(мың қазақстандық теңгемен)	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	4,243,454	7,424,916
Бастапқы тану кезінде пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	70,915	78,885
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар жиыны	4,314,369	7,503,801

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бағалау санаттары мен сыныптары бойынша борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар көрсетілген.

(мың қазақстандық теңгемен)	Бастапқы тану кезінде пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	Жиыны
Қазақстанның мемлекеттік облигациялары	70,915	309,962	380,877
Корпоративтік облигациялар	-	3,938,612	3,938,612
2025 ж. 31 желтоқсанға борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар жиыны (әділ құн немесе жалпы баланстық құн)	70,915	4,248,574	4,319,489
Кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві	-	(5,120)	(5,120)
2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша борыштық бағалы қағаздарға инвестициялардың жиыны (баланстық құны)	70,915	4,243,454	4,314,369

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бағалау санаттары мен сыныптары бойынша борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар көрсетілген.

(мың қазақстандық теңгемен)	Бастапқы тану кезінде пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	Жиыны
Қазақстанның мемлекеттік облигациялары	78,885	3,469,695	3,548,580
Корпоративтік облигациялар	-	3,955,221	3,955,221
2024 жылғы 31 желтоқсандағы борыштық бағалы қағаздарға жалпы инвестициялар (әділ құн немесе жалпы баланстық құн)	78,885	7,424,916	7,503,801
Кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві	-	-	-
2024 ж. 31 желтоқсандағы борыштық бағалы қағаздарға инвестициялардың жиыны (баланстық құны)	78,885	7,424,916	7,503,801

9 Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар (жалғасы)

Әділ құны арқылы пайда немесе зиян және өзге жиынтық кіріс арқылы бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар

Әділ құны арқылы пайда немесе зиян және өзге жиынтық кіріс арқылы бағаланатын борыштық бағалы қағаздар кредиттік тәуекелге байланысты кез келген есептен шығаруларды да көрсетеді және Қордың кредиттік тәуекелге барынша ұшырауын неғұрлым дәл көрсетеді. 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша әділ құны арқылы пайда немесе зиян және өзге жиынтық кіріс арқылы бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға инвестициялардың кредиттік сапасы BBB+ деңгейінен BBB- деңгейіне дейінгі аралықта бағаланады. Әділ құны арқылы пайда немесе зиян және өзге жиынтық кіріс арқылы бағаланатын борыштық бағалы қағаздар әділ құны бойынша танылады және кепілмен қамтамасыз етілмеген. 2025 және 2024 жылдар ішінде кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы (КТЕҰ) факторлары мен дефолт индикаторлары есепке алынған жоқ, ал күтілетін кредиттік шығындар 12 айлық ККЗ ретінде есептелді.

10 Негізгі құралдар

(мың қазақстандық теңгемен)	Жер және Ескер. ғимараттар	Жабдық- тар, кеңсе жиһаздары және құрал- жабдықтыр	Көлік құралдары	Пайдалану құқығында- ғы актив: Ғимараттар	Жиыны
2024 жылдың 1 қаңтарындағы құны	2,393,922	1,525,805	157,897	-	4,077,624
Жинақталған амортизация	(534,661)	(1,364,248)	(127,110)	-	(2,026,019)
2024 жылғы 1 қаңтардағы баланстық құны	1,859,261	161,557	30,787	-	2,051,605
Түсімдер	20,664	238,545	-	737,975	997,184
Шығулар	(226,790)	(22,349)	-	-	(249,139)
Амортизациялық аударымдар	19 (54,472)	(89,796)	(5,133)	(245,969)	(395,370)
Жинақталған амортизацияның шығуы	24,904	21,725	-	-	46,629
Ауысулар	-	44,800	-	-	44,800
2024 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құны	1,623,567	354,482	25,654	492,006	2,495,709
2024 жылдың 31 желтоқсанындағы құны	2,187,797	1,786,798	157,897	737,975	4,870,467
Жинақталған амортизация	(564,230)	(1,432,316)	(132,243)	(245,969)	(2,374,758)
2024 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құны	1,623,567	354,482	25,654	492,006	2,495,709
Түсімдер	5,225	73,904	-	416,458	495,587
Шығулар	-	(56,564)	-	-	(56,564)
Амортизациялық аударымдар	19 (57,172)	(88,548)	(5,133)	(250,926)	(401,779)
Жинақталған амортизацияның шығуы	-	56,259	-	-	56,259
2025 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құны	1,571,620	339,533	20,521	657,538	2,589,212
2025 жылдың 31 желтоқсанындағы құны	2,193,023	1,804,138	157,897	1,154,433	5,309,491
Жинақталған амортизация	(621,403)	(1,464,605)	(137,376)	(496,895)	(2,720,279)
2025 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құны	1,571,620	339,533	20,521	657,538	2,589,212

11 Шығарылған Борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

2025 жыл ішінде Қор жалпы сомасы 50 миллиард теңгені құрайтын купондық облигацияларды жекелей орналастыруды аяқтады. Осы облигациялардың өтеу мерзімі 30 жылды құрайды, ал тіркелген купондық мөлшерлемесі 0,15% деңгейінде белгіленген. Қордың бағалауы бойынша нарықтық пайыздық мөлшерлемесі 13,49% құрайды. Облигацияларды шығарудан түскен қаражат «Өрлеу» мемлекеттік кредиттеу бағдарламасы шеңберінде банктерге 2% пайыздық мөлшерлемесімен кредиттер беру үшін пайдаланылатын болады. Осы қаражаттың нысаналы пайдаланылуын ескере отырып, Қор дисконтталған құн мен нақты алынған қаражат арасындағы айырманы көрсететін мемлекеттік субсидияны таныды (14-ескертпелі қараңыз).

2021 жылы Қор әлеуметтік облигацияларды шығару арқылы жылдық 11,9% купондық мөлшерлемесімен және 5 жылдық өтеу мерзімімен 1 миллиард теңге мөлшерінде қаражат тартты. Бұл қаражат 2021 жылғы 8 қарашада АО «Банк РБК»-те Қордың шағын және орта бизнесті қолдау бағдарламаларын қаржыландыру мақсатында орналастырылды.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық мөлшерлемелердің талдауы 23-ескертпеді ұсынылған. Шығарылған борыштық бағалы қағаздарға байланысты тараптармен жасалған мәмілелер туралы ақпарат 27-ескертпеді ұсынылған.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың әрбір санаты бойынша әділ құнды бағалау туралы ақпарат 25-ескертпеді ашып көрсетілген. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық мөлшерлемелердің талдауы 23-ескертпеді ашып көрсетілген. Шығарылған борыштық бағалы қағаздарға байланысты тараптармен жасалған мәмілелер туралы ақпарат 27-ескертпеді ашып көрсетілген.

12 Қарыз қаражаты

<i>(мың қазақстандық теңгеммен)</i>	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан (қайта қаралды)	2024 жылғы 1 қаңтар (қайта қаралды)
«Бәйтерек» ҰИХ» АҚ (0.1% - 0.15%)	132,522,552	116,226,700	109,095,786
Муниципалды органдар (0.01% - 1%)	23,753,373	28,800,563	29,172,795
«Қазхром» Трансұлттық компаниясы» АҚ (0.1%)	319,198	286,679	257,444
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі (0%)	-	438,894	379,927
Жалпы қарыз қаражаты	156,595,123	145,752,836	138,905,952

2025 жылғы тамызда Қор Бас компаниядан 78,112,692 теңге сомаға 2 транш қарыз алды. Бұл қаражаттың өтеу мерзімі 0.1%-0.15% диапазонында белгіленген номиналды пайыздық мөлшерлемесімен 30 және 8 жылды құрайды. Қордың бағалауы бойынша нарықтық пайыздық мөлшерлемесі 16.46% -18.07% құрайды. Қарыз алудан алынған қаражат "Өрлеу" мемлекеттік кредиттеу бағдарламасы шеңберінде банктерге 2% мөлшерлемесі бойынша кредиттер беру үшін пайдаланылды. Осы қаражаттың мақсатты пайдаланылуын ескере отырып, Қор дисконтталған құн мен нақты алынған қаражат арасындағы айырмашылықты көрсететін мемлекеттік грантты мойындады (14-ескертуді қараңыз).

2019 жылы Қор «Бәйтерек» ұлттық инвестициялық холдингі» АҚ-тан 15 жыл өтеу мерзімімен жылдық 0.1%-бен 16 млрд теңге көлемінде кредит алды. Қор бұл кредитті байланысты тарапқа бұрын шығарылған облигацияларды өтеу үшін алды. Басшылық валюталық тәуекелді, кредиттің қызмет ету мерзімін және Қордың кредиттік тәуекелін ескере отырып, осы кредит бойынша нарықтық мөлшерлемесі 10.65% деңгейінде есептеді.

2014-2015 жылдары Қор «Бәйтерек» ұлттық инвестициялық холдингі» АҚ-нан 20 жыл өтеу мерзімімен жылына 0,15%-бен 200 млрд теңге көлемінде қаражат алды. Қарыз алудың әділ құнын бағалау кезінде Қор басшылығы 20 жылға экстраполяцияланған 10 жылдық мемлекеттік облигациялардың кірістілік қисығынан алынған жылдық анықтамалық мөлшерлемесімен пайдаланды. Қор басшылығы бұл қаражатқа келесі тиімді мөлшерлемелерді белгіледі: бірінші транш 100 млрд теңгеге – 6.58%, екінші транш 50 млрд теңгеге – 6.57%, үшінші транш 50 млрд теңгеге – 6.71%.

Қор аймақтардағы нысаналы кредиттеу үшін муниципалды органдардан қарыз қаражатын алады. 2025 жылы басшылық осындай қарыз қаражатына қатысты есеп саясатын өзгертті, тиісінше әділ құны бойынша бағалап, олардың баланстық құнын түзетті (3-ескертпелі қараңыз). Қарыз қаражатының әрбір санатының әділ құны туралы ақпарат 25-ескертпеді келтірілген. Қарыз қаражаттары бойынша пайыздық мөлшерлемелердің талдауы 23-ескертпеді келтірілген. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 27-ескертпеді келтірілген.

13 Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер

(мың қазақстандық теңгеммен)	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Банктер	6,318,767	10,907,791
Муниципалды органдар	42,224	62,244
Субсидиялау бағдарламалары шеңберіндегі міндеттемелер жиыны	6,360,991	10,970,035

Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер жергілікті атқарушы органдардан, республикалық бюджеттен Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінен алынған қаражатты білдіреді. Бұдан әрі қаражат екінші деңгейдегі банктерге Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде 2023 жылғы 27 қарашада № 33681 тіркелген «Мемлекеттік қаржылық қолдаудың ережелерін, нысандарын, қызметін мемлекеттік қолдауға жататын жеке кәсіпкерлік субъектілері жүзеге асыратын экономика салаларын бекіту туралы» министрліктердің бірлескен бұйрығын, ал кейінірек ҚР Үкіметінің 17.09.2024ж. № 754, қаулысын іске асыру шеңберінде жобалар бойынша субсидияларды төлеу ретінде жіберіледі.

Әділ құнды бағалау туралы ақпарат 25-ескертпеде көрсетілген. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 27-ескертпеде көрсетілген.

14 Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв

(мың қазақстандық теңгеммен)	Ескер.	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Қаржылық кепілдіктер бойынша болашақ кезеңдердің кірістері		51,952,626	45,632,481
Қаржылық кепілдіктер (кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв)	24	38,616,862	24,212,159
Мемлекеттік гранттан болашақ кезең үшін кірістер		32,822,398	-
Нарықтан төмен мөлшерлемелер бойынша кредит ұсыну міндеттемесі		7,656,631	-
Болашақ кезеңдердің кірістерінің және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв жиыны		131,048,517	69,844,640

«Даму» қорының кепілдіктері – кепілдік беру шарттарынан туындайтын кепілдік сомасы шегінде келесі кепілдік беру бағдарламаларын іске асыру шеңберінде жеке кәсіпкерлік субъектілерінің кредиттік шарт/қаржы лизингі шарты бойынша / екінші деңгейдегі банктермен/өзге қаржы ұйымдарымен шарт бойынша негізгі борыштың бір бөлігін төлеу міндеттемелерін орындау жөніндегі міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету үшін Қор шығарған кепілдік болып табылады: «Жеке кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдаудың кейбір шаралары туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 17 қыркүйектегі № 754 қаулысы, Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде 27.11.2023 жылы № 33681 тіркелген «Мемлекеттік қолдауға жататын жеке кәсіпкерлік субъектілері қызметін жүзеге асыратын экономика салаларын мемлекеттік қаржылық қолдаудың қағидаларын, нысандарын бекіту туралы» министрліктердің бірлескен бұйрығы, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы № 9-1/71 бұйрығымен бекітілген Агроөнеркәсіптік кешен субъектілерінің қарыздарын кепілдендіру мен сақтандыру шеңберінде субсидиялау қағидалары, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы № 728 қаулысымен бекітілген Кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жоба, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 11 желтоқсандағы № 820 қаулысымен бекітілген Басым жобаларды кредиттеу және қаржы лизингі тетігі, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 13.11.2018 жылғы № 746 қаулысымен бекітілген нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы, және Қор Басқармасының 2018 жылғы 22 қаңтардағы № 05/2018 шешімімен бекітілген «Даму-Оптима» кепілдік беру бағдарламасы.

Бағдарламалар шеңберінде Қор бағдарлама үйлестірушісі/бағдарлама әкімшісі мен жеке кәсіпкерлік субъектісі арасындағы қаржылық агенті болып табылады. Бағдарлама үйлестірушілері/әкімшілері кепілдік беру бағдарламасына байланысты Қорға келесі мақсаттарға қаражат бөледі:

- кәсіпкерлік субъектісі үшін толық көлемде немесе ішінара кепілдік шығарғаны үшін комиссия төлеуге немесе
- кепілдік қорының резервін қалыптастыру мақсатында кепілдік қорына мемлекет жарнасын енгізуге

14 Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв (жалғасы)

Сондай-ақ кепілдік қоры резервін қалыптастыру көздері ретінде екінші деңгейдегі банктерден және өзге де заңды тұлғалардан түсетін жарналар, жеке кәсіпкерлік субъектілерінің кепілдік беру үшін комиссия төлеуі, Қордың меншікті қаражатын бөлу және өзге де түсімдер бола алады. Негізінен алынған сомалар берілген кепілдіктің қолданылу мерзімі бойы оларды табысқа тікелей бөлу арқылы табыс ретінде кезең-кезеңімен танылады.

Берілген кепілдіктер санының ұлғаюы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне берілетін кепілдіктер көлемінің жалпы өсуімен байланысты.

Кепілдік қорын есепке алу

2025 жылы Қор «Кепілдік қоры» қаржылық тетігін енгізді. Кепілдік қоры портфельдік кепілдендіру әдісі арқылы кредиттер/қаржылық лизинг/шартты міндеттемелер/форвардтық келісімшарттар бойынша кепілдіктер береді. Кепілдік қоры 1 Қордың меншікті қаражатынан, екінші деңгейдегі банктердің жарналарынан, республикалық/жергілікті бюджеттерден және басқа да заңды тұлғалардан түсетін қаражаттан қалыптастырылады. Кепілдік қорының негізгі функциясы – түпкілікті қарыз алушылардың (ЖКС) екінші деңгейдегі банктер/өзге де заңды тұлғалар алдындағы міндеттемелері бойынша, атап айтқанда, қарыз алушылар өз міндеттемелерін орындай алмаған жағдайларда берешекті өтеу үшін кепілдіктер ұсыну. Кредиторлар болып екінші деңгейдегі банктер, лизингтік компаниялар, ұлттық басқарушы холдингтің еншілес кәсіпорындары, астық саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыратын ұлттық компания және өзге де заңды тұлғалар табылады. Республикалық және жергілікті бюджеттерден мемлекет жарналары ретінде алынған қаражат, сондай-ақ Кепілдік қоры 1 қатысушыларының қаражаты қаржы ұйымының кейінге қалдырылған табысы ретінде есепке алынады және жарна алынған жылға дейінгі бір жыл ішіндегі кепілдік портфелінің орташа мерзіміне пропорционалды түрде ай сайын табыс ретінде танылады (амортизацияланады). Салықтық есепке алу тұрғысынан Кепілдік қоры өзі алған барлық жарналар бойынша салық салудан босатылған. Бұл екінші деңгейдегі банктерден, қарыз алушылардан және кез келген мемлекеттік мекемелерден түсетін жарналарды қамтиды.

Мемлекеттік грант бойынша кейінге қалдырылған табыс

Мемлекеттік гранттың қалдығы бойынша кейінге қалдырылған табыс «Бәйтерек» ҰИХ" АҚ үшін шығарылған қарыз қаражаттары мен облигацияларға, сондай-ақ муниципалдық органдардан алынған қарыз қаражаттарына қатысты, олар бойынша Қор қарыздардың толық сомасын әлі өтемеген немесе оларды болашақта қайта шығаруды күтетін жағдайларда танылады. 2025 жыл ішінде Қор қарыз қаражаттары есебінен 119,765,894 мың теңге мөлшерінде мемлекеттік грантты таныды және оның 86,943,496 мың теңге мөлшеріндегі бөлігін пайдаланды.

Нарықтық мөлшерлемеден төмен ставка бойынша кредиттер беру міндеттемесі

2025 жылы Қор «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ рұқсат етілген акциялар саны шегінде бір акция үшін 1,308,608 теңге орналастыру бағасы бойынша жалпы сомасы 65,430,400 теңгеге 50 000 акция орналастырды. Алынған қаражат «Өрлеу» мемлекеттік кредиттеу бағдарламасы шеңберінде банктерге 2% пайыздық мөлшерлемен кредиттер беру үшін пайдаланылатын болады. Қаражаттың нысаналы пайдаланылуын ескере отырып, Қор нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша кредиттер беру жөніндегі міндеттемені таныды. 2025 жыл ішінде Қор 46,063,481 теңгені пайдаланды. Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша кредиттер беру жөніндегі міндеттеменің қалдығы Қор кредиттердің толық сомасын әлі бермеген немесе оларды болашақта қайта шығаруды күтетін жағдайда пайдаланылатын болады деп күтіледі.

Берілген кепілдіктерді есепке алуға қатысты маңызды бағалаулар мен пайымдаулар 4-ескертпеде келтірілген. Болашақ кезеңнің кірістерінің әділ құны және кредитке байланысты міндеттемелер бойынша резерв туралы ақпарат 24-ескертпеде келтірілген. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 27-ескертпеде келтірілген.

15 Акционерлік капитал

<i>Акциялар санын есептемегенде мың қазақстандық теңгемен</i>	Айналыстағы акциялар саны (мың дана)	Қарапайым акциялар	Жиыны
2024 жылғы 1 қаңтарға	27,762	102,920,273	102,920,273
2025 жылғы 1 қаңтарға	27,762	102,920,273	102,920,273
Акциялар шығару	50	65,430,400	65,430,400
2025 жылғы 31 желтоқсанға	27,812	168,350,673	168,350,673

2025 жылы Қор жарияланған акциялар саны шегінде «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ 50 000 акциясын бір акция үшін 1,308,608 теңге орналастыру бағасы бойынша жалпы сомасы 65 430 400 000 теңгеге орналастырды. Алынған қаражат «Өрлеу» мемлекеттік кредиттеу бағдарламасы шеңберінде банктерге 2% мөлшерлемен кредиттер беруге бағытталатын болады. Алынған қаражаттың нысаналы мақсатын ескере отырып, Қор 53,720,112 мың теңге сомасына кредиттерді орналастыру жөніндегі міндеттемені мойындады (14-Ескертпе). Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есепте көрсетілген екінші бөліктің сомасы кейінге қалдырылған салықты шегергенде 42,976,090 мың теңгені құрайды.

Осы міндеттемені бастапқы тану кезінде оның өділ құны өткізіп алынған пайыздардың келтірілген құны ретінде айқындалды, бұл бағдарлама мерзімі бойы нарықтық мөлшерлеме мен шарттық пайыздық мөлшерлеме арасындағы айырманы білдіреді. Бұл сома қолданыстағы нарықтық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталды, бұл қаржылық есептілікте міндеттеменің экономикалық құнын дәл көрсетуге мүмкіндік береді.

2025 жылғы 21 мамырда Жалғыз Акционердің жиналысында Қор 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жалпы сомасы 18,840,014 мың теңгені құрайтын дивидендтер жариялады. Дивидендтердің барлық сомасы Жалғыз акционерге 2025 жылғы 30 мамырда төленді.

16 Пайыздық кірістер мен шығыстар

(мың қазақстандық теңгемен)	2025 ж.	2024 ж.
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен есептелген пайыздық кіріс		
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	36,725,241	35,325,199
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	21,436,325	4,717,890
Клиенттерге кредиттер мен аванстар	182,409	327,275
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	115,706	499,882
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	39,623
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен есептелген жалпы пайыздық кіріс жиынтығы	58,459,681	40,909,869
Басқа ұқсас кірістер		
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	6,948	6,934
Басқа ұқсас кірістердің жиынтығы	6,948	6,934
Пайыздық кіріс жиыны	58,466,629	40,916,803
Пайыздық шығыстар		
Қарыз қаражаттары	(11,132,315)	(10,272,046)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(192,407)	(119,000)
Қаржылық жалдау бойынша пайыздық шығыстар	(48,300)	(57,315)
Пайыздық шығындардың жиыны	(11,373,022)	(10,448,361)
Таза пайыздық кіріс	47,093,607	30,468,442

Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатындардан басқа барлық борыштық құралдар бойынша пайыздық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, есептеу әдісі бойынша танылады. Бұл есептеу пайыздық кірістер мен шығыстарға тиімді пайыздық мөлшерлеменің құрамдас бөлігін құрайтын келісім-шарт тараптары төлеген және алған барлық комиссиялар мен алымдарды, мәміле бойынша шығындарды және барлық басқа сыйлықақыларды немесе жеңілдіктерді қамтиды. Номиналды пайыздық мөлшерлеме бойынша есептелген пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық құралдар бойынша пайыздық кіріс «Өзге ұқсас кірістер» бөлімінде пайда немесе залал құрамында танылады.

Тиімді пайыздық мөлшерлеменен байланысты комиссияларға қаржылық активті қалыптастыруға немесе сатып алуға немесе қаржылық міндеттемені шығаруға байланысты ұйым алған немесе төлейтін комиссиялар кіреді.

Қаржы мекемелеріндегі қаражат және клиенттерге қарыздар мен аванстар бойынша пайыздық кіріс нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемелер бойынша берілген қарыздар бойынша дисконт амортизациясынан 14,926,175 мың теңге (2024 жыл: 6,290,720 мың теңге) сомасындағы пайыздық кірістерді қамтиды (4-ескертпе). Инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кіріс дисконт амортизациясынан 240,900 мың теңге (2024 жыл: 797,055 мың теңге) сомасындағы пайыздық кірістерді қамтиды.

Қазақстанда тіркелген контрагенттер Қорға төленуге тиіс пайыздар сомасының 15% мөлшерінде төлем көзінен табыс салығын ұстап қалады. 2024 жыл ішінде жалпы сомасы 3,600,589 мың теңгеге (2024 жыл: 2,697,588 мың теңге) салықтар ұсталды.

Пайыздық шығыс нарықтағыдан төмен мөлшерлемелер бойынша алынған қарыз қаражаты бойынша дисконт амортизациясынан 10,761,340 мың теңге (2024 жыл: 7,130,915 мың теңге) сомасындағы пайыздық шығыстарды қамтиды.

17 Таза комиссиялық кірістер

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2025 ж.	2024 ж.
Берілген кепілдіктер	40,806,963	30,911,166
Қаржы агентінің қызметтері	885,582	696,078
МҚ бағдарламасы шеңберіндегі кепілдік жарна	305,695	-
Комиссиялық кірістер жиыны	41,998,240	31,607,244

Алымдар мен комиссиялық кірістер қызмет көрсету кезінде біркелкі әдісті қолдану арқылы кезең ішінде танылады. Комиссиялық кірістер берілген кепілдіктерден (17-ескертпе), оператор және қаржы агенті ретінде Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрілігінің МҚҚК субсидиялау қызметтерінен түсетін кірістерден (14-ескертпе) тұрады.

18 Қаржы құралдарын нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша бастапқы тану кезінде туындайтын таза залал

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2025 ж.	2024 ж.
Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемелер бойынша қарыз қаражатын бастапқы тану кезінде туындайтын шығыстар	(31,012,197)	(14,556,698)
Қаржы құралдарын нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемелер бойынша қарыз қаражатын бастапқы тану кезінде туындайтын таза залал	(31,012,197)	(14,556,698)

2025 жыл ішінде Қор бұрын коммерциялық банктерде 2034-2035 жылдары өтеу мерзімімен жылдық 2% -бен 247,944 мың теңге көлеміндегі қаражатты орналастырды. Қор осы қарыздардың әділ құнын бағалады және қаржы құралдарын нарықтағыдан төмен мөлшерлеме бойынша бастапқы тану кезінде залалды таныды.

2024 жыл ішінде Қор бұдан бұрын "Бәйтерек" ҰИХ" АҚ-тан алынған 22,556.409 мың теңге сомасындағы қаражатты коммерциялық банктерде 2034-2035 жылдары өтеу мерзімімен жылдық 2% -бен орналастырды. Қор осы қарыздардың әділ құнын бағалады және қаржы құралдарын нарықтағыдан төмен мөлшерлемелер бойынша бастапқы тану кезінде залалды таныды.

Операцияларды толық сипаттау және қаржылық нәтижелерді бағалау Есеп саясатын қолданудағы маңызды бағалар мен кәсіби пайымдауларда келтірілген - Қаржы құралдарын нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемелер бойынша бастапқы тану (4-ескертпе).

19 Жалпы және әкімшілік шығыстар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2025 ж.	2024 ж.
Персоналды ұстауға арналған шығыстар	4,806,140	5,192,932
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	562,849	448,111
Активті пайдалану құқығына амортизациялау	250,926	245,969
Байланыс қызметтері	214,110	201,227
Негізгі құралдардың амортизациясы	150,853	149,401
Брокерге комиссия (кастодиандық қызмет көрсету)	188,848	64,350
Іссапар шығындары	126,489	102,489
Күзет қызметтері	80,912	76,955
Материалдық емес активтердің амортизациясы	79,142	56,363
Оқыту	57,123	53,969
Коммуналдық қызметтер	55,265	52,076
Табыс салығынан басқа салықтар	51,639	52,713
Заң және консультациялық қызметтер	161,489	86,713
Көлік шығындары	44,424	37,454
Директорлар кеңесін ұстауға арналған шығыстар	43,534	23,924
Материалдар	34,374	37,810
Жалдау	21,633	21,212
Кеңсе керек-жабдықтары мен баспахана қызметтері	17,118	15,580
Банк комиссиялары	15,352	14,127
Сақтандыру шығындары	8,685	4,991
Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша шығыстар	537	825
Өкілдік шығыстар	490	924
Басқалар	209,923	215,618
Жалпы және әкімшілік шығыстар жиыны	7,181,855	7,155,733
Персоналды ұстауға арналған шығыстар	2,261,686	731,909
Аутсорсингке арналған шығыстар	1,132,693	1,112,285
Жарнама және маркетинг	259,512	113,380
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	114,029	100,560
Заң және консультациялық қызметтер	65,582	152,498
Іссапар шығыстары	26,980	-
Байланыс қызметтері	9,565	9,146
Андеррайтинг қызметтері	4,236	185
Кеңсе тауарлары мен баспа қызметтері	354	1,122
Басқалар	47,758	30,964
Қордың бағдарламаларын іске асыру бойынша шығыстардың жиыны *	3,922,395	2,252,049

* Шығыстардың осы тобына кәсіпкерлерді қаржылық емес қолдау бойынша, Қор қызметін кеңінен дәріптеу үшін және Қордың қаржылық және қаржылық емес бағдарламаларын ілгерілету үшін жарнамалық-имидждік науқан бойынша, Ауыл шаруашылығын қаржылай қолдау қоры бағдарламасы бойынша, Қордың қаржылық және қаржылық емес бағдарламаларын сүйемелдеу бойынша консультанттарды жалдау бойынша шығындар енгізілген.

19 Жалпы және әкімшілік шығыстар (жалғасы)

Персоналды ұстауға арналған шығыстар. Еңбекақы төлеуге, мемлекеттік зейнетақы қорына және әлеуметтік сақтандыру қорына аударымдарға, жыл сайынғы төленетін еңбек демалысына және сырқаттанушылық демалысына, ақшалай емес нысандағы сыйлықақылар мен жәрдемақыларға арналған шығыстар Қор қызметкерлерінің тиісті қызметтерін көрсетуіне қарай есептеледі. Қордың мемлекеттік белгіленген жарналар жоспары бойынша төлемдерден басқа зейнетақы немесе соған ұқсас төлемдерді қамтамасыз ету бойынша қандай да бір заңды немесе конструктивті міндеттемелері жоқ.

Консультациялық қызметтердің құрамына 96,320 мың теңге (2024: 78,400 мың теңге) мөлшерінде аудиторлық қызметтер енгізілді. Қордың аудиторы көрсеткен қосымша аудиторлық емес қызметтер 2025 жылы көрсетілмеген.

Персоналды ұстауға арналған шығыстар 591,226 мың теңге (2024 ж.: 518,640 мың теңге) мөлшеріндегі мемлекеттік зейнетақы қорына жарналарды қамтиды.

20 Пайдаға салынатын салық

(а) Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстардың компоненттері

Жыл ішіндегі пайда немесе залалда танылған Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар келесі компоненттерді қамтиды:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2025 ж.	2024 ж.
Пайдаға салынатын салық бойынша ағымдағы шығыстар	(13,722,832)	(7,185,715)
Кейінге қалдырылған салық салу	(828,988)	1,478,439
Жыл ішіндегі пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	(14,551,820)	(5,707,276)

Ағымдағы салық ағымдағы және алдыңғы кезеңдердегі салық салынатын пайдаға немесе залалға қатысты салық органдары төлеуге немесе өтеуге күтілетін табыс салығы сомаларына негізделеді.

Кейінге қалдырылған табыс салығы бухгалтерлік есептілікте активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың баланстық құны арасындағы уақытша айырмашылықтар мен салық залалдары үшін баланстық негізде көрсетіледі.

(б) Салық шығыстарының сомаларын және қолданылатын салық салу мөлшерлемесіне көбейтілген пайда немесе залал сомаларын салыстыру

Қордың 2025 жылғы пайдасына қолданылатын пайдаға салынатын салықтың ағымдағы мөлшерлемесі 20%-ды (2024: 20%) құрайды. Төменде теориялық салық шығыстарын салық салу бойынша нақты шығыстармен салыстыру берілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2025 ж.	2024 ж.
Салық салуға дейінгі пайда	33,314,558	32,047,963
Заңмен белгіленген мөлшерлеме бойынша теориялық салық аударымдары (2025: 20%; 2024: 20%)	(6,662,912)	(6,409,593)
Салық мақсатында шегеруге жатпайтын табыстардың немесе шығыстардың салықтық салдары:		
- бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын кірістер	5,585,013	428,487
- (қалпына келтіру)/салық базасын азайтпайтын резервтер мен шығыстардың құнсыздануы	(372,407)	273,830
- басқа шегерілмейтін шығыстар мен кірістер (грант, об және басқалар)	(10,833,033)	-
- 10% мөлшерлемесі бойынша бір жолғы корпоративтік табыс салығы	(2,268,481)	-
Жыл ішіндегі пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	(14,551,820)	(5,707,276)

20 Пайдаға салынатын салық (жалғасы)

(с) Уақытша айырмашылық түрлері бойынша кейінге қалдырылған салықты талдау

ХҚЕС пен Қазақстан Республикасының салық заңнамасы арасындағы айырмашылықтар қаржылық есептілікті жасау мақсатында және пайдаға салынатын салықты есептеу мақсатында активтер мен міндеттемелердің баланстық құны арасында уақытша айырмашылықтардың туындауына әкеп соғады. Төменде осы уақытша айырмашылықтар қозғалысының салықтық әсері толық көрсетілген. 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезең ішінде уақытша айырмалар шамасының өзгеруі келесідей:

		(Жатқызылған)/		
		Пайда мен залал шотына (жатқызылды)/ қалпына келтірілді	қалпына келтірілген капитал құрамында	2025 ж. 31 желтоқсан
(мың қазақстандық теңгемен)		2025 ж. 1 қаңтар (қайта қаралды)		
Салық базасын азайтатын/(ұлғайтатын) уақытша айырмашылықтардың салықтық әсері және салықтық залалдарды болашақ кезеңдерге ауыстыру				
Клиенттерге кредиттер мен аванстар	79,470	(13,045)	-	66,425
Қаржы мекемелеріндегі қаражат (ОКУ)	1,168,560	(151,892)	-	1,016,668
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(198,923)	(28,769)	-	(227,692)
Дисконт: қаржы мекемелеріндегі қаражат	(21,697,581)	8,165,115	-	(13,532,466)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	24,945,060	(447,105)	-	24,497,955
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	3,121	(8,128,300)	10,744,023	2,618,844
Исламдық қаржыландыру	546,242	(236,437)	-	309,805
Өзге міндеттемелер	36,489	11,445	-	47,934
Таза кейінге қалдырылған салық активі/(міндеттеме)	4,882,438	(828,988)	10,744,023	14,797,473
Кейінге қалдырылған танылған салық активі	26,778,942	(8,965,334)	10,744,023	28,557,631
Танылған кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	(21,896,504)	8,136,346	-	(13,760,158)
Таза кейінге қалдырылған салық активі/(міндеттеме)	4,882,438	(828,988)	10,744,023	14,797,473

20 Пайдаға салынатын салық (жалғасы)

2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған кезең ішінде уақытша айырмалар шамасының өзгеруі келесідей:

(мың қазақстандық теңгемен)	2024 ж. 1 қаңтар (қайта қаралды)	Пайда мен залал шотына (жатқызылды)/ қалпына келтірілді	Капитал құрамында (жатқызылд ы)/ қалпына келтірілді	2024 ж. 31 желтоқсан
Салық базасын азайтатын/ұлғайтатын) уақытша айырмашылықтардың салықтық әсері және салықтық залалдарды болашақ кезеңдерге ауыстыру				
Клиенттерге кредиттер мен аванстар	162,741	(83,271)	-	79,470
Қаржы мекемелеріндегі қаражат (ОКУ)	1,204,085	(35,525)	-	1,168,560
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(211,081)	12,158	-	(198,923)
Дисконт: қарыз қаражаты	(23,378,032)	1,680,451	-	(21,697,581)
Дисконт: қаржы мекемелеріндегі қаражат	22,942,089	1,481,262	521,709	24,945,060
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	1,321,907	(1,318,786)	-	3,121
Исламдық қаржыландыру	803,889	(257,647)	-	546,242
Өзге міндеттемелер	36,692	(203)	-	36,489
Таза кейінге қалдырылған салық активі/(міндеттеме)	2,882,290	1,478,439	521,709	4,882,438
Кейінге қалдырылған танылған салық активі	26,471,403	(214,170)	521,709	26,778,942
Танылған кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	(23,589,113)	1,692,609	-	(21,896,504)
Таза кейінге қалдырылған салық активі/(міндеттеме)	2,882,290	1,478,439	521,709	4,882,438

21 Қаржылық қызмет нәтижесінде туындайтын міндеттемелерді салыстыру

Төмендегі кестеде Қордың әрбір ұсынылған кезең үшін қаржылық қызмет нәтижесінде туындайтын Қордың міндеттемелеріндегі өзгерістер көрсетілген. Берешеу баптары ақша қаражатының қозғалысы туралы есепте көрсетілген.

(мың қазақстандық теңгемен)	Қаржылық қызметі бойынша міндеттемелер					
	“Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	ЖАО, ҚР ҚМ	Шығарылған облигациялар	Қазхром	Қаржылық жалдау	Жиыны
2024 ж. 1 қаңтардағы қаржылық қызмет бойынша міндеттемелер	109,095,786	29,552,722	1,035,039	257,444	3,083	139,944,074
Ақша қаражатының қозғалысы	(316,000)	(632,322)	(119,000)	(501)	(281,099)	(1,348,922)
Бағамдық айырмашылықтар бойынша түзетулер	-	58,967	-	-	-	58,967
Ақша қаражатының қозғалысына байланысты емес өзге де өзгерістер	7,446,914	260,090	119,000	29,736	795,290	8,651,030
2024 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық қызмет бойынша міндеттемелер	116,226,700	29,239,457	1,035,039	286,679	517,274	147,305,149
Ақша қаражатының қозғалысы	77,796,692	(6,635,759)	49,881,000	(501)	(294,259)	120,747,173
Бағамдық айырмашылықтар бойынша түзетулер	-	(18,438)	-	-	-	(18,438)
Ақша қаражатының қозғалысына байланысты емес өзге де өзгерістер	(61,500,840)	1,168,113	(48,141,465)	33,020	464,758	(107,976,414)
2025 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық қызмет бойынша міндеттемелер	132,522,552	23,753,373	2,774,574	319,198	687,773	160,057,470

Ақша қаражатының қозғалысына байланысты емес өзге де өзгерістер нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша “Бәйтерек» ҰИХ» АҚ алынған қарыз қаражаты бойынша дисконттың амортизациясын және пайыздарды есептеуді білдіреді.

22 Сегменттік талдау

Операциялық сегменттер - бұл кәсіпкерлік қызметпен айналысатын және кіріс әкелетін немесе шығындарға ұшырауы мүмкін құрамдас бөліктер, сегменттердің операциялық нәтижелерін операциялық шешімдерді қабылдаушы негізгі тұлға жүйелі түрде қарап отырады және операциялық сегменттер үшін бөлек қаржылық ақпарат қолжетімді. Жедел шешімдер қабылдауға жауапты басшының функцияларын Қор Басқармасы орындайды.

(а) Әрбір есеп беретін сегмент түсім алатын өнімдер мен қызметтердің сипаттамасы.

Қор қызметін екі негізгі операциялық сегмент шеңберінде жүзеге асырады:

- Жобалық операциялар – бұл сегмент шартты кредиттерді, Қаржы мекемелеріне, шағын және орта бизнеске берілген кредиттерді, қаржылық кепілдіктерді беру үшін пайдаланылатын «ҚР Ұлттық Банкі» РММ-гі ақша қаражатын қамтиды;
- Инвестициялық операциялар – ақша қаражаттарымен және олардың баламаларын, бағалы қағаздармен және басқа банктердегі қаражаттармен (депозиттер) операцияларды білдіреді.

22 Сегменттік талдау (жалғасы)

(б) Есепті сегменттердің пайдасы немесе залалы, активтері мен міндеттемелері туралы ақпарат

Төмендегі кестеде 2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішіндегі есепті сегмент бойынша сегменттік ақпарат берілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ескер.	Жобалық операциялар	Инвестициялық операциялар	Жиыны
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	7	35,608,259	131,568,279	167,176,538
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	8	282,373,866	48,841,736	331,215,602
Клиенттерге кредиттер мен аванстар	9	295,945	-	295,945
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек		50,498	-	50,498
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	10	-	4,314,369	4,314,369
Есептілік сегментінің активтері жиыны		318,328,568	184,724,384	503,052,952
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	11	-	2,774,574	2,774,574
Қарыз қаражаттары	12	156,595,123	-	156,595,123
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	13	6,360,991	-	6,360,991
Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	14	131,048,517	-	131,048,517
Басқа қаржылық міндеттемелер		1,485,394	-	1,485,394
Есепті сегменттер міндеттемелерінің жиыны		295,490,025	2,774,574	298,264,599
Күрделі шығындар		-	-	224,719

Күрделі шығындар негізгі құралдарды сатып алуды білдіреді.

22 Сегменттік талдау (жалғасы)

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Жобалық операциялар	Инвестициялық операциялар	Жиыны
Қаржы мекемелеріндегі қаражат бойынша пайыздық кірістер	29,488,950	7,236,291	36,725,241
Клиенттерге кредиттер және аванстар бойынша пайыздық кірістер	182,409	-	182,409
Борыштық бағалы қағаздарға салынған инвестициядан пайыздық кірістер	-	122,654	122,654
Ақша қаражатты және оның баламалары бойынша пайыздық кірістер	-	21,436,325	21,436,325
Қарыз қаражаты бойынша пайыздық шығыстар	(11,132,315)	-	(11,132,315)
Қаржылық жалдау бойынша пайыздарды төлеуге арналған шығыстар	(48,300)	-	(48,300)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық шығыстар	-	(192,407)	(192,407)
Таза пайыздық кірістер	18,490,744	28,602,863	47,093,607
Құнсыздану резервті қалпына келтіру/(құру).	4,466,520	(82,431)	4,384,089
Құнсыздануға резерв құрылғаннан кейінгі таза пайыздық кірістер	22,957,264	28,520,432	51,477,696
Комиссиялық кірістер	41,998,240	-	41,998,240
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардан болған шығыстарды шегергендегі кірістер	-	14,487	14,487
Активтерді нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемелер бойынша бастапқы тану кезінде туындайтын таза залал	(31,012,197)	-	(31,012,197)
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін тануды тоқтатудан түскен шығыстарды шегергендегі кірістер	871,390	-	871,390
(Резервке аударымдар)/Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резервті қалпына келтіру	(18,876,322)	-	(18,876,322)
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен кірістерді шегергендегі шығыста	18,438	(153,020)	(134,582)
Қордың бағдарламаларын іске асыру бойынша шығыстар	(3,922,395)	-	(3,922,395)
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(4,344,784)	(386,853)	(4,731,637)
Сегмент нәтижелері	7,689,758	27,995,118	35,684,876

22 Сегменттік талдау (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішіндегі есепті сегмент бойынша сегменттік ақпарат берілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ескер.	Жобалық операциялар	Инвестициялық операциялар	Жиыны
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	7	83,329,231	41,235,702	124,564,933
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	8	224,310,995	48,149,983	272,460,978
Клиенттерге кредиттер мен аванстар	9	668,723	-	668,723
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек		55,643	-	55,643
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	10	-	7,503,801	7,503,801
Есептілік сегментінің активтері жиыны		308,364,592	96,889,486	405,254,078
Қарыз қаражаттары	13	145,752,836	-	145,752,836
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	14	-	1,035,039	1,035,039
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	15	10,970,035	-	10,970,035
Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	16	69,844,640	-	69,844,640
Басқа қаржылық міндеттемелер		1,030,012	-	1,030,012
Есеп беретін сегменттері міндеттемелерінің жиыны		227,597,523	1,035,039	228,632,562
Күрделі шығындар		-	-	325,617

Күрделі шығындар негізгі құралдарды сатып алуды білдіреді.

22 Сегменттік талдау (жалғасы)

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Жобалық операциялар	Инвестициялық операциялар	Жиыны
Қаржы мекемелеріндегі қаражат бойынша пайыздық кірістер	27,325,525	7,999,674	35,325,199
Клиенттерге кредиттер және аванстар бойынша пайыздық кірістер	327,275	-	327,275
Борыштық бағалы қағаздарға салынған инвестициядан пайыздық кірістер	-	546,439	546,439
Ақша қаражатты және оның баламалары бойынша пайыздық кірістер	-	4,717,890	4,717,890
Қарыз қаражаты бойынша пайыздық шығыстар	(10,272,046)	-	(10,272,046)
Қаржылық жалдау бойынша пайыздар төлеуге шығындар	(57,315)	-	(57,315)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық шығыстар	-	(119,000)	(119,000)
Таза пайыздық кірістер	17,323,439	13,145,003	30,468,442
Құнсыздану резервті қалпына келтіру/(құру).	2,339,247	(280,606)	2,058,641
Құнсыздануға резерв құрылғаннан кейінгі таза пайыздық кірістер	19,662,686	12,864,397	32,527,083
Комиссиялық кірістер	31,607,244	-	31,607,244
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардан болған шығыстарды шегергендегі кірістер	-	4,972	4,972
Активтерді нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемелер бойынша бастапқы тану кезінде туындайтын таза залал	(17,949,780)	-	(17,949,780)
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін тануды тоқтатудан түскен шығыстарды шегергендегі кірістер	735,199	-	735,199
(Резервке аударымдар)/Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резервті қалпына келтіру	(6,028,016)	-	(6,028,016)
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен кірістерді шегергендегі шығыста	(58,967)	532,617	473,650
Қордың бағдарламаларын іске асыру бойынша шығыстар	(2,251,901)	(148)	(2,252,049)
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(4,640,738)	(126,072)	(4,766,810)
Сегмент нәтижелері	21,075,727	13,275,766	34,351,493

(с)Есеп беретін сегменттердің кірістерін, пайдасын немесе залалын, активтері мен міндеттемелерін салыстыру

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2025 ж.	2024 ж.
Есептілік сегменттің активтері жиыны	503,052,951	405,254,078
Негізгі құралдар	2,589,212	2,495,709
Материалдық емес активтер	296,074	229,715
Пайдаға салынатын салық бойынша ағымдағы міндеттемелерді алдын ала төлеу	5,141,745	4,591,763
Кейінге қалдырылған салық активі	14,797,473	4,882,438
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	113,353	131,295
Басқа қаржы активтері	106,080	-
Өзге активтер	263,753	464,724
Активтер жиыны	526,360,641	418,049,722

22 Сегменттік талдау (жалғасы)

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2025 ж.	2024 ж.
Есепті сегменттер міндеттемелерінің жиыны	298,264,599	228,632,562
Өзге міндеттемелер	902,384	694,467
Міндеттемелер жиыны	299,166,983	229,327,029
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2025 ж.	2024 ж.
Сегмент нәтижелері	35,684,876	34,351,493
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(2,450,412)	(2,388,923)
Таза өзге операциялық кірістер	80,094	85,392
Салық салуға дейінгі пайда	33,314,558	32,047,962
Пайда салынатын салық бойынша шығыстар	(14,551,820)	(5,707,276)
Жыл ішіндегі пайда	18,762,738	26,340,686

Қор өзінің барлық табысын Қазақстаннан алады. Қордың шет елдерде елеулі сыртқы клиенттері жоқ. Қордың операциялық сегменттері арасында елеулі кірістері немесе шығыстары жоқ. Қордың 2025 немесе 2024 жылдары алынған жалпы кірістің кемінде он пайызын ұсынатын клиенттері жоқ.

23 Қаржы тәуекелдерін басқару

Тәуекелдерді басқару Қор қызметінің негізі болып табылады және Қордың операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Қор тәуекелдерді анықтаудың, мониторингтің, бағалаудың және бақылаудың процесі барысында, сондай-ақ тәуекелдік лимиттерін және басқа да ішкі бақылау жүйелерін белгілеу арқылы тәуекелдерді басқарады. Тәуекелдерді басқару процесі Қордың тұрақты кірістілігін сақтау үшін өте маңызды болып табылады және Қордың әрбір қызметкері оның міндеттеріне байланысты тәуекелдерді басқару үшін жауапты болады. Баға тәуекелін, сыйақы тәуекелін және валюталық тәуекелді қоса алғанда, нарықтық тәуекел, сондай-ақ кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелін қамтитын нарықтық тәуекел Қор өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдер болып табылады.

Қорлық тәуекелдерді басқару жөніндегі қағидалары мен рәсімдері. Қордың тәуекелдерді басқару саясаты Қор ұшырайтын тәуекелдерді айқындауға, талдауға және басқаруға, тәуекел лимиттерін және тиісті бақылауларды белгілеуге, тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін тұрақты бағалауға бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен процедуралары нарықтық жағдайдың, ұсынылатын өнімдер мен қызметтердегі өзгерістерді және жаңадан пайда болған үздік прпктиканың өзгерістерін көрсету үшін тұрақты негізде қайта қаралады.

Тәуекелдерді басқару стратегиясы Қордың жалғыз акционерінің тәуекелдерді басқару стратегиясына сәйкес әзірленген Қордың тәуекелдерді басқару саясатында көрсетіледі.

Тәуекелдерді басқару саясатының мақсаттары мыналарды қамтиды:

- Қорды басқару элементі ретінде тәуекелдерді басқарудың тиімді кешенді жүйесін және интеграцияланған үдерісін құру және тәуекелдерді басқару әдістері мен рәсімдеріне бірыңғай стандартталған көзқарас негізінде Қор қызметін үнемі жетілдіріп отыру;
- Қордың оның қызметінің ауқымына сәйкес келетін қолайлы тәуекелдерді қабылдауын қамтамасыз ету; ұстау қабілетін анықтау және қабылданған тәуекелдерді тиімді басқаруды қамтамасыз ету;
- Тәуекелдерді дер кезінде анықтау; және
- Ықтимал шығындарды жабу үшін шығындарды азайту және ағымдағы шығындарды азайту.

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Тәуекелдерді басқару құрылымы:

Қордың тәуекелдерді басқару құрылымы Қордың келесі органдары мен құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен бірнеше деңгейде тәуекелдерді басқарумен ұсынылған: Директорлар кеңесі, Басқарма, Тәуекелдерді басқару департаменті, Ішкі аудит қызметі, алқалы органдар және т.б. құрылымдық бірліктер.

Директорлар кеңесі.Тәуекелдерді басқарудың бірінші деңгейін Қордың Директорлар кеңесі ұсынады. Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқаруды бақылау жүйесінің дұрыс жұмыс істеуі, негізгі тәуекелдерді басқару және тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі үшін толық жауапкершілікте болады. Директорлар кеңесі Қор қызметінің мақсаттарын айқындайды және тәуекелдерді басқаруға, ұстау қабілетіне және тәуекелдің қолайлы параметрлеріне қатысты құжаттарды бекітеді.

Басқарушы орган. Тәуекелдерді басқарудың екінші деңгейін Қор Басқармасы ұсынады. Қор Басқармасы корпоративтік саясат талаптарының сақталуын қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін және тәуекелдерді бақылау құрылымын құруға жауапты. Басқарма Қордың тәуекелдерді басқару және тәуекелдерді басқару философиясын көрсететін «тәуекелді білу» мәдениетін құруға жауапты. Басқарма сонымен қатар барлық қызметкерлер тәуекелдерді басқару бойынша нақты белгіленген жауапкершіліктерге ие болатын және өз міндеттерін дұрыс орындау үшін жауап беретін тиімді тәуекелдерді басқару жүйесін енгізуге жауапты. Басқарма тәуекелдерді басқару саласындағы өз функцияларының бір бөлігін тиісті комитеттер құру арқылы жүзеге асыруға уәкілетті.

Кредиттік комитет. Кредиттік комитет ішкі кредит саясатын жүзеге асыруға жауапты Қордың тұрақты жұмыс істейтін органы болып табылады. Кредит комитетінің өкілеттігі Қор басқармасы белгілеген шектермен шектеледі. Кредит комитетінің негізгі міндеті – сапалы кредит портфелін қалыптастыру болып табылады.

Активтер мен пассивтерді басқару комитеті (АПБК). АПБК Қордың Басқармаға есеп беретін тұрақты жұмыс істейтін алқалы органы болып табылады және Басқарма айқындаған өкілеттіктер шегінде жұмыс істейді. АПБК негізгі мақсаттары: Қордың активтері мен міндеттемелерін басқару саласында уақтылы және тиісті шешімдердің қабылдануын қамтамасыз ету; серіктестерді Қормен ынтымақтастыққа тарту, қаржылық тұрақтылықтың жеткілікті деңгейін қолдау; инвестициялық шешімдер қабылдау кезінде Қордың табыстылығын арттыру және тәуекелдерді барынша азайту.

Тәуекел-менеджмент департаменті. Тәуекелдерді басқару процесінің үшінші деңгейін Тәуекелдерді басқару департаменті көрсетеді. Тәуекелдерді басқару департаментінің міндеттеріне жалпы тәуекелдерді басқару және қолданыстағы заңнама талаптарының сақталуын бақылау, сондай-ақ қаржылық және қаржылық емес тәуекелдерді анықтау, бағалау, басқару және есептіліктің жалпы қағидалары мен әдістерінің орындалуын бақылауды қамтиды.

Ішкі аудит қызметі.Тәуекелдерді басқару барысында Қордың Ішкі аудит қызметі тәуекелдерді басқару рәсімдері мен тәуекелдерді бағалау әдістеріне аудит жүргізеді, тәуекелдерді басқару рәсімдерінің тиімділігін арттыруға бағытталған ұсыныстар әзірлейді. Ішкі аудит қызметі Қордың Директорлар кеңесіне тәуекелдерді басқару жүйесі бойынша есептерді ұсынады және бекітілген нормативтік құжаттарға сәйкес өзге де функцияларды орындайды.

Құрылымдық бірліктер. Тәуекелдерді басқару құрылымындағы маңызды элементтердің бірі әрбір қызметкерден тұратын Қордың құрылымдық бөлімшелері болып табылады. Құрылымдық бөлімшелер (тәуекел иелері) тәуекелдерді басқару процесінде негізгі рөл атқарады. Қор қызметкерлері күн сайын тәуекелдермен айналысады, тәуекелдерді басқарады және тәуекелдердің өз қызмет саласына ықтимал әсерін бақылайды. Құрылымдық бөлімшелер тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуына, олардың қызмет саласындағы негізгі тәуекелдерді уақтылы анықтауға және хабарлауға және жұмыс жоспарына енгізілуі тиіс тәуекелдерді басқару бойынша ұсыныстарды әзірлеуге жауапты болады.

Нарықтық тәуекел нарықтық бағалардың, соның ішінде шетел валютасының айырбастау бағамдарының, пайыздық мөлшерлемелердің, кредиттік спрэдтердің және үлестік акциялардың бағасының өзгеруіне байланысты Қор кірісінің немесе оның портфельдерінің құнының өзгеру тәуекелі болып табылады. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, пайыздық тәуекелден және басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарық тәуекелі нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарықтық бағалардың құбылмалылық деңгейінің әсерінен болатын пайыздық, валюталық және үлестік қаржы құралдарының ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарықтық тәуекелді басқарудың міндеті қабылданған тәуекел үшін алынған табысты оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарықтық тәуекелге ұшырау қолайлы параметрлердің шегінен шықпауын басқару және бақылау болып табылады.

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Нарықтық тәуекелдерді басқаруға жалпы жауапкершілік Басқарма төрайымы басқаратын Басқармаға жүктеледі. Басқарма Тәуекелдерді басқару департаментінің ұсынымдары негізінде нарықтық тәуекел лимиттерін бекітеді.

Қор жекелеген қаржы құралдары бойынша портфель көлеміне қатысты ашық позициялар бойынша лимиттерді, пайыздық мөлшерлемелердің, валюталық позициялардың, шығын лимиттерінің өзгеру мерзімдерін белгілеу және олардың сақталуына тұрақты мониторинг жүргізу арқылы нарықтық тәуекелді басқарады, оның нәтижелері қаралады және басқарма бекітеді.

Қор сондай-ақ жекелеген сауда портфельдеріне және Қордың жалпы жағдайына кейбір ерекше нарықтық сценарийлердің ықтимал қаржылық әсерін модельдеу үшін әртүрлі «стресс-тесттерді» және «кері тестілеуді» пайдаланады. Стресс-тесттер төтенше жағдайларда орын алуы мүмкін шығындардың ықтимал мөлшерін анықтауға көмектеседі. Қор пайдаланатын стресс-тесттерге мыналар жатады: әрбір тәуекел санаты стресстік өзгерістерге ұшырайтын тәуекел факторының стресс-тестілері және ықтимал стресстік оқиғаларды қолдануды қамтитын арнайы стресс-тестілерді қамтиды.

Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі сыйақы мөлшерлемелердің өзгеруіне байланысты Қор кірісінің немесе оның қаржы құралдары портфелінің құнының өзгеру тәуекелі болып табылады.

Қор оның қаржылық жағдайына және ақша ағындарына үстемдік нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің ауытқуының әсеріне ұшырайды. Мұндай ауытқулар пайыздық маржа деңгейін жоғарылатуы мүмкін, бірақ сонымен бірге оны төмендетуі мүмкін немесе пайыздық мөлшерлемелер күтпеген жерден өзгерген жағдайда, шығындарға әкелуі мүмкін.

Пайыздық мөлшерлеме тәуекелі белгілі бір өтеу мерзімі бар қолда бар немесе болжамды активтер бар немесе ұқсас өтеу мерзімі бар болжамды міндеттемелерден үлкен немесе аз болған кезде туындайды.

Пайыздық тәуекелді басқару шығындарды толық жабу қағидаттарына негізделген – алынған пайыздық кіріс қаражатты тарту және орналастыру шығындарын жабуға және таза табыс пен бәсекеге қабілеттілікті алуды қамтамасыз етуге тиіс.

Пайыздық тәуекел бойынша есеп активтерді, міндеттемелерді, баланстан тыс талаптарды және экономикалық біртекті және маңызды баптарға топтастырылған пайызыдық сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне сезімтал міндеттемелерді оларды өтеу күніне (тіркелген мөлшерлемелер жағдайында) қарай уақытша ралық бойынша бөлуді білдіреді. Есепке алынатын активтердің, міндеттемелердің, баланстан тыс талаптар мен міндеттемелердің уақытша аралықтары мен баптарын Қор Басқармасы өзгертуі мүмкін.

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Пайыздық тәуекел ең алдымен пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруін бақылау арқылы басқарылады. Негізгі қаржы құралдары бойынша пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдері туралы қысқаша ақпаратты келесідей ұсынуға болады:

(мың қазақстандық теңгемен)	Талап өтілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан жоғары	Баланстық құн
2025 ж. 31 желтоқсандағы						
Қаржы активтерінің жиыны	152,154,952	19,807,876	2,068,441	18,221,471	309,838,682	502,091,422
Қаржылық міндеттемелер жиыны	(138,356,029)	(2,702,937)	(1,508,258)	(1,579,832)	(154,117,543)	(298,264,599)
2025 ж. 31 желтоқсандағы пайыздық мөлшерлемелер бойынша таза алшақтық	13,798,923	17,104,939	560,183	16,641,639	155,721,139	203,826,823
2024 ж. 31 желтоқсан						
Қаржы активтерінің жиыны	128,176,677	5,910,745	3,555,382	7,688,119	259,991,659	405,322,582
Қаржылық міндеттемелер жиыны	(81,860,799)	(2,262,571)	(2,730,444)	(1,561,768)	(140,216,935)	(228,632,517)
2024 ж. 31 желтоқсанға пайыздық мөлшерлемелер бойынша таза алшақтық	46,315,878	3,648,174	824,938	6,126,351	119,774,724	176,690,065

Орташа сыйақы мөлшерлемелері. Келесі кестеде 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелері көрсетілген. Бұл пайыздық мөлшерлемелер базалық активтер мен міндеттемелерді өтеуге дейінгі шамамен алынған кірісті көрсетеді.

Жылына %	2025 ж. Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі	2024 ж. Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі
Пайыздық активтер		
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	15.24%	14.19%
Пайда немесе залал арқылы өділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар	7.68%	7.68%
Өзге жиынтық кіріс арқылы өділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар	18%	8.00%
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар	14.00%	10.80%
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	11.30%	11.13%
Клиенттерге кредиттер мен аванстар	23.30%	6.56%
Пайыздық міндеттемелер		
“Бәйтерек» ҰИХ» АҚ-тан қарыз қаражаты	10.69%	6.81%
Басқа ұйымдардан қарыз қаражаты	11.1%	11.2%
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	11.90%	11.90%
Өзге де қаржылық міндеттемелер	14.00%	9.00%

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Валюталық тәуекел – бұл валюталардың айырбастау бағамдарының өзгеруі салдарынан әділ құнның немесе қаржы құралы бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі.

Валюталық тәуекел валютада көрсетілген қолда бар немесе болжанатын активтер сол валютада көрсетілген қолда бар немесе болжанатын міндеттемелер шамасы бойынша көп немесе аз болған жағдайларда туындайды. Қор Басқармасы валюталық тәуекелді бағалауды ескере отырып, шетел валютасында көрсетілген қаржы құралдары бөлінісінде Қор активтері мен пассивтерінің құрылымы бойынша шешімдер қабылдайды және валюталық тәуекелдің және ашық валюталық позиция мөлшеріне лимиттің жол берілетін мөлшерін белгілейді.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің құрылымын валюта бойынша келесі түрде ұсынылуы мүмкін:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Теңге	АҚШ доллары	Жиыны
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	167,176,538	-	167,176,538
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	375,756	3,938,613	4,314,369
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	331,215,602	-	331,215,602
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек	50,498	-	50,498
Клиенттерге кредиттер мен аванстар	295,945	-	295,945
Өзге қаржы активтер	106,080	-	106,080
Қаржы активтерінің жиыны	499,220,419	3,938,613	503,159,032
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Қарыз қаражаты	156,595,123	-	156,595,123
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2,774,574	-	2,774,574
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	6,360,991	-	6,360,991
Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	131,048,517	-	131,048,517
Өзге де қаржылық міндеттемелер	1,485,394	-	1,485,394
Қаржылық міндеттемелер жиыны	298,264,599	-	298,264,599
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша таза позиция	200,955,820	3,938,613	204,894,433

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің құрылымын валюта бойынша келесідей көрсетуге болады:

(мың қазақстандық теңгемен)	Теңге	АҚШ доллары	Жиыны
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	124,564,933	-	124,564,933
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	3,548,580	3,955,221	7,503,801
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	272,415,289	45,689	272,460,978
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек	55,643	-	55,643
Клиенттерге кредиттер мен аванстар	668,723	-	668,723
Өзге қаржы активтер	68,504	-	68,504
Қаржы активтерінің жиыны	401,321,672	4,000,910	405,322,582
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Қарыз қаражаты	1,035,039	-	1,035,039
Шығарылған Борыштық бағалы қағаздар	145,313,942	438,894	145,752,836
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	10,970,035	-	10,970,035
Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	69,844,640	-	69,844,640
Өзге де қаржылық міндеттемелер	1,029,967	-	1,029,967
Қаржылық міндеттемелер жиыны	228,193,668	438,894	228,632,562
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша таза позиция	173,128,004	3,562,016	176,690,020

Жоғарыда құсынылған туынды қаржы құралдары ақшалай қаржы активтері немесе ақшалай қаржылық міндеттемелер болып табылады, бірақ Қордың жалпы тәуекелін көрсету мақсатында бөлек ұсынылған.

Қордың әрбір бағанда ұсынылған туынды қаржы құралдарының позициясы әрбір контрагент бойынша позицияларды (және төлемдерді) есепке алмас бұрын сатып алуға (оң сома) немесе сатуға (теріс сома) келісілген базалық валютаның кезең соңындағы әділ құнын көрсетеді. Таза жалпы сома шетел валютасындағы туынды құралдардың әділ құнын білдіреді. Жоғарыда аталған талдау тек ақшалай активтер мен міндеттемелерді қамтиды. Қор үлестік құралдарға және ақшалай емес активтерге инвестициялар елеулі валюталық тәуекелді тудырмайды деп еспетейді.

Төмендегі кестеде барлық басқа айнымалылар тұрақты болып қала отырып, есепті кезеңнің соңында Қордың қолданыстағы валютасы үшін пайдаланылған айырбастау бағамдарының ықтимал өзгерістері нәтижесінде қаржылық нәтижелер мен акционерлік капиталдағы өзгерістер көрсетілген:

(мың қазақстандық теңгемен)	2025 жылғы 31 желтоқсанға		2024 жылғы 31 желтоқсанға	
	Пайдаға немесе залалға әсер ету	Капиталға ықпал ету	Пайдаға немесе залалға әсер ету	Капиталға ықпал ету
АҚШ долларының 8,88% -ға нығаюы (2024 ж.: 7,88%ға нығаюы)	279,799	223,839	224,549	179,639
АҚШ долларының 8,88% -ға әлсіреуі (2024 ж.: 7,88%ға әлсіреуі)	(279,799)	(223,839)	(224,549)	(179,639)

2025 жылы АҚШ долларының нығаюы мен әлсіреуін есептеу Қордың ішкі ережелеріне сәйкес жасалды.

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел– Бұл қарыз алушының немесе Қор алдындағы контрагентінің міндеттемелерін орындамауы нәтижесінде туындайтын қаржылық ысыаптар тәуекелі. Қор кредиттік тәуекелді басқару саясаты мен рәсімдерін әзірледі (баланс және баланстан тыс позициялар үшін), Директорлар кеңесі мен Басқарманың ірі кредиттер бойынша шешімдер қабылдау өкілеттіктерін анықтады, оның функцияларына белгіленген лимиттер шегінде кредиттер беру, кредиттерді қайта құрылымдау, Қордың кредиттік тәуекеліне белсенді мониторинг жүргізу туралы шешімдер қабылдау кіретін Кредиттік комитет құрылды. Қордың кредиттік саясатын Қордың Директорлар кеңесі қарайды және бекітеді.

Қордың кредиттік саясаты кредиттік тәуекелді басқару тұрғысынан кредиттік қызметтің негізгі параметрлерін белгілейді және Қор ұшырайтын кредиттік тәуекелдерді анықтауға, талдауға және басқаруға бағытталған.

Кредиттік тәуекелді басқару ережелері келесі салаларды қамтиды:

- Кредиттік өтінімдерді қарау және мақұлдау рәсімдері;
- Қарыз алушылардың (шағын және орта кәсіпорындар) кредиттік қабілетін бағалау әдіснамасы;
- Кредиттік құжаттамаға қойылатын талаптар;
- Контрагент банктердің, эмитенттердің және сақтандыру ұйымдарының кредиттік қабілетін бағалау әдіснамасы;
- Ұсынылған қамтамасыз етуді бағалау әдіснамасы;
- Қор капиталының 25%-дан аспайтын сомасында жиынтық кредиттік тәуекел бойынша мөлшерде белгілеу;
- Кредит тәуекелі бар кредиттер мен басқа да өнімдерге тұрақты мониторинг жүргізу рәсімдері.

Қордың кредиттік тәуекелге ең көп ұшырауы әдетте баланстағы қаржы активтерінің баланстық құнында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігі ықтимал кредиттік тәуекелді азайту үшін маңызды емес. Қор басшылығы кредиторлық берешектің өтелу мерзімін бағалайды және мерзімі өткен берешекті бақылайды.

Баланстан тыс қаржы құралдары бойынша кредиттік тәуекел басқа қатысушының шарт талаптарын орындамауы нәтижесінде шығынға ұшырау ықтималдығы ретінде анықталады. Қор шартты міндеттемелерге қатысты кредит саясатын бекітуге, тәуекелді бақылау лимиттеріне және мониторинг рәсімдеріне негізделген баланстық қаржы құралдарына қатысты ұстанады.

Кредиттік тәуекелді басқару. Кредиттік тәуекел Қордың бизнесі үшін бірден-бір елеулі тәуекел болып табылады. Демек, басшылық кредиттік тәуекелді басқаруға ерекше назар аударады.

Лимиттер. Қор қарыз алушыға немесе байланысты қарыз алушылар тобына лимиттерді белгілеу арқылы кредиттік тәуекелді бақылайды. Контрагенттерге және өнімдерге арналған кредиттік тәуекел лимиттері басшылық тарапынан тұрақты түрде бекітіледі. Мұндай тәуекелдер тұрақты түрде бақыланады және лимиттер жылына кемінде бір рет қайта қаралады.

Тәуекелдерді басқару мақсаттары үшін кредиттік тәуекелді бағалау күрделі және нарық жағдайларына, күтілетін ақша ағындарына және уақыт өте келе тәуекелдің өзгеруіне байланысты модельдерді пайдалануды талап етеді. Активтер портфелінің кредиттік тәуекелін бағалау дефолт ықтималдығына, соған байланысты шығын коэффициенттеріне және контрагенттер арасындағы дефолттардың корреляциясына қатысты қосымша бағалауларды талап етеді.

Сыртқы рейтингтерді контрагенттерге S&P, Moody's және Fitch сияқты тәуелсіз халықаралық рейтингтік агенттіктер береді. Бұл рейтингтер жалпыға қолжетімді. Бұл рейтингтер және тиісті дефолт ықтималдылық диапазоңдары келесі қаржы құралдарына қолданылады: борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар (мемлекеттік, корпоративтік және муниципалдық облигациялар, еурооблигациялар және сатып алынған ноттар) және Қаржы мекемелеріне берілген қарыздар.

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Төменде төмендегі кестеде көрсетілгендей қаржы мекемелері үшін дефолт ықтималдығының ауқымы берілген:

Бірыңғай шкала бойынша кредиттік тәуекел деңгейі	Сыртқы халықаралық рейтингтік агенттіктердің тиісті рейтингтері (S&P)	Дефолт интервалдығының тиісті аралығы
Үздік деңгей	AAA – BB+	0,00% - 0,52%;
Жақсы деңгей	BB+ – B+	0,53% - 3,81%;
Қанағаттанарлық деңгей	B, B-	3,82% - 13,68%;
Арнайы мониторингті талап етеді	CCC+ – CCC-	13,69% - 99,9%;
Дефолт	C, DI, D-II	100%

Бірыңғай шкала бойынша кредиттік тәуекелдің әрбір деңгейіне төлем қабілеттілігінің белгілі бір дәрежесі беріледі.

- *Үздік деңгей*– күтілетін кредиттік тәуекелдің төмендігімен жоғары кредит сапасы.
- *Жақсы деңгей*– орташа кредиттік тәуекелмен жеткілікті кредит сапасы.
- *Қанағаттанарлық деңгей*– қанағаттанарлық кредиттік тәуекелмен орташа кредит сапасы.
- *Арнайы мониторингті талап етеді*– неғұрлым мұқият мониторингті және түзетуді басқаруды талап ететін кредиттеу механизмдері.
- *Дефолт*– дефолтқа ұшыраған кредиттеу механизмдері.

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау (ККЗ). Күтілетін кредиттік залалдар – болашақ ақша қаражаттарының тапшылығының келтірілген құнының ықтималдылықпен өлшенген бағасы (яғни, салмақ ретінде белгілі бір уақыт кезеңі ішінде тиісті дефолт тәуекелдерін пайдалана отырып, кредиттік шығындардың орташа өлшенген мәні). Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау объективті болып табылады және ықтимал нәтижелер ауқымын есептеу арқылы анықталады. Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау Қор пайдаланатын төрт құрамдасқа негізделеді: дефолт ықтималдығы, дефолт тәуекеліне ұшырау, дефолт кезіндегі залал және дисконт мөлшерлемесі.

Дефолт сәтіндегі берешек – негізгі қарызды және сыйақыны өтеуді және кредиттік міндеттемелердің күтілетін қайтарылуын қоса алғанда, есепті кезең аяқталғаннан кейін тәуекелге ұшырайтын сомада күтілетін өзгерістерді ескере отырып, болашақ дефолт күніндегі тәуекелді бағалау. Дефолт ықтималдылығы (PD) - белгілі бір уақыт кезеңінде орындалмауының ықтималдылығын бағалау. Дефолт жағдайындағы залал (LGD) – дефолт кезінде туындайтын шығынды бағалау. Ол келісім-шарт бойынша төленетін ақша ағындары мен кредит беруші алуды күтетін, оның ішінде кепілді сатудан түсетін ағындар арасындағы айырмашылыққа негізделген. Бұл коэффициент әдетте дефолт кезіндегі қарыздың (EAD) пайызы ретінде көрсетіледі. Күтілетін шығындар есепті кезеңнің соңындағы келтірілген құнға дейін дисконтталады. Дисконттау мөлшерлемесі – бұл қаржы құралы бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеме (ТПМ) немесе оның шамамен сомасын білдіреді.

Күтілетін кредиттік залал құралдың бүкіл қызмет ету мерзімі үшін модельделеді. Құралдың барлық қолдану мерзімі, егер бар болса, күтпеген мерзімінен бұрын өтеуді ескере отырып, борыштық құралдардың қалған шарттық мерзіміне тең. Қарыздар мен қаржылық кепілдік шарттарын беру жөніндегі міндеттемелер үшін бұл шартта белгіленген кезең, оның ішінде Қордың шартта көзделген қарыз беру міндеті бар.

«Бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар» басқару моделінде қаржы құралының қалған қолданылу мерзімі ішінде дефолттың барлық ықтимал оқиғаларының басталуы нәтижесінде туындайтын залалдар бағаланады. «12 айлық күтілетін кредиттік залалдар» моделі есепті кезеңнің аяғынан бастап 12 ай ішінде немесе егер ол бір жылдан аз болса, қаржы құралы бойынша дефолт оқиғаларының басталуы нәтижесінде туындайтын бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдардың бір бөлігін білдіреді.

Басшылықтың қаржылық есептілікті дайындау үшін күтілетін кредиттік залалдарды бағалауы, әдетте, реттеу мақсатында пайдаланылатын бүкіл цикл үшін бағалауларға емес, белгілі бір уақыт сәтіндегі бағалауларға негізделген. Бағалауда болжамды ақпарат пайдаланылады. Осылайша, ККЗ кредиттік тәуекелге әсер ететін ықтималдықты ескере отырып сараланған негізгі макроэкономикалық көрсеткіштердің өзгерістерін көрсетеді.

Құрылған немесе сатып алынған құнсызданған қаржы активтері (POCI) үшін ККЗ модельдеу, (а) жалпы баланстық құны мен дисконттау мөлшерлемесі шартта көзделген ақша ағындарының негізінде емес, активті бастапқы тану сәтінде алынуы мүмкін ақша ағындарының негізінде айқындалатынын және (б) ККЗ-ға әрқашан тең болатынын қоспағанда, осындай түрде орындалады. Құрылған немесе сатып алынған құнсызданған активтер - бұл бұрынғы бизнесті біріктіру нәтижесінде сатып алынған құнсызданған қарыздар сияқты бастапқы тану сәтінде құнсызданған қаржы активтері.

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Дефолт ықтималдығын бағалау үшін Қор дефолтты тәуекелге ұшырау төменде аталған критерийлердің біреуіне немесе бірнешеуіне сәйкес келетін жағдай ретінде айқындайды:

- 90 күннен астам мерзімі өткен;
- контрагенттің дефолтқа ұшырауының және/немесе контрагенттің банкрот деп жариялануының жоғары ықтималдығы;
- контрагенттің қарызын қайта құрылымдау;
- Тиісті қадағалау органының контрагент лицензиясының күшін жоюы және/немесе тоқтата тұруы;
- Қарызды есептен шығару немесе осы қарыз бойынша елеулі резервтер құру;
- Контрагенттің міндеттемелер бойынша ковенанттарды бұзуы;
- Бір контрагенттің басқа құралдары бойынша дефолтты тану;
- Қаржылық қиындықтарға байланысты қаржылық активтің белсенді нарығының жойылуы;
- Қарыз алушының қаржылық қиындықтарына байланысты концессия шартын жасау;
- Қарсы тараптың дефолт оқиғасын көрсетуі мүмкін елеулі жеңілдікпен қаржы активтеріді сатып алу немесе жасау.

Құрал, егер ол дефолт өлшемдерінің қайсысын болса да қанағаттандырмаса, бұдан былай дефолттық (төлемдердің мерзімін өткізіп алу жойылған) болып есептелмейді.

Бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің (SICR) едәуір ұлғаюының болуын немесе болмауын бағалау жеке де, портфельдік негізде де орындалады. Қаржы мекемелеріндегі қаражат, амортизацияланған құн бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша есепке алынатын борыштық бағалы қағаздар үшін кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы төменде көрсетілген критерийлердің мониторингі арқылы жеке негізде бағаланады. Департаментке қатысты Қор менеджментінің тәуекелі олардың тиісті сипаты тұрғысынан кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаю фактісін айқындау үшін пайдаланылатын критерийлерді мерзімді мониторингілеуді және тексеруді жүзеге асырады. Егер қаржы активтері 30 күннен астам мерзімге кешіктірілсе, бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы орын алады деген болжам жоққа шығарылмайды.

Қор инвестициялық қаржы активтеріне кредиттік тәуекелді төмен бағалауға байланысты ерекшелікті қолдануға шешім қабылдады. Осылайша, тіпті инвестициялық рейтингі бар активтер де кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы мәніне бағаланбайды, жоққа шығарылады.

Қор келесі сандық, сапалық немесе шектеуші критерийлердің біреуі немесе бірнешеуі орындалған кезде қаржы құралы кредиттік тәуекелдің елеулі өсуіне ұшырады деп есептейді.

Кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюын (SICR) бағалау үшін Қор мынадай өлшемдерді қолданады:

- Төлемдер 30 күннен астам кешіктірілген;
- Қарыз алушының сыртқы кредиттік рейтингіндегі нақты немесе күтілетін елеулі өзгерістер;
- Қарыз алушының жағдайының нашарлауы немесе қарыз алушы жұмыс істейтін саладағы проблемалар туралы қолжетімді көздерден ақпарат;
- Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау жөніндегі уәкілетті органның пруденциалдық нормативтерін бұзу;
- 2 (екі) тоқсан қатарынан теріс қаржылық нәтиженің болуы;
- Кредит тәуекеліне елеулі әсер ететін кредитті қайта құрылымдау
- Қарыз алушының немесе эмитенттің басқа қаржы құралдары туралы ақпарат.

Осы қаржылық есептілікте танылатын күтілетін кредиттік залалдардың деңгейі бастапқы тану сәтінен бастап қарыз алушының кредиттік тәуекелінің едәуір ұлғаюының болуына байланысты болады. Бұл тәсіл күтілетін кредиттік залалдарды бағалаудың үш кезеңдік моделіне негізделген. 1-кезең - бастапқы тану сәтінде құнсызданбаған және осы сәттен бастап ол бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы болмаған қаржы құралы үшін кредиттік залалдар үшін бағалау резерві 12 айлық күтілетін кредиттік залалдар негізінде құрылады. 2-кезең - егер бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы анықталса, қаржы құралы 2-кезеңге ауыстырылады, алайда әлі құнсызданған болып есептелмейді, бірақ кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар негізінде құрылады. 3-кезең - егер қаржы құралы құнсызданған болып табылса, ол 3-кезеңге ауыстырылады және залалдарға арналған бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар негізінде құрылады. Активті 3-кезеңге ауыстыру нәтижесінде ұйым жалпы баланстық құн негізінде пайыздық кірісті тануды тоқтатады және пайыздық кірісті есептеу кезінде күтілетін кредиттік залалдарды шегергендегі активтің тиімді пайыздық мөлшерлемесін баланстық құнға қолданады.

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекелді едәуір ұлғайту өлшемдері енді орындалмайтындығына дәлел болған кезде құрал 1-кезеңге кері ауыстырылады. Егер тәуекел сапалық белгінің негізінде 2-кезеңге ауыстырылса, Қор оның сақталуына немесе өзгеруіне көз жеткізу үшін осы белгінің мониторингін жүзеге асырады.

Сатып алынған немесе құрылған құнсызданған қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік залалдар әрдайым бүкіл мерзім ішінде бағаланады. Осылайша, Қор бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдардағы кумулятивтік өзгерістерді ғана таниды.

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау үшін Қор үштәсілді қолданады: (i) жеке негізде бағалау; (ii) портфельдік негізде бағалау: кредиттік портфельдің біртекті сегменттері үшін күтілетін кредиттік залалдарды есептеу кредиттік тәуекелдің бірдей параметрлері қолданылады (мысалы, дефолт ықтималдығы, дефолт жағдайындағы залал); (iii) сыртқы рейтингтер негізінде бағалау. Қор ШОБ-қа берілген қарыздар мен аванстар және қаржылық көпілдіктер сияқты қаржы құралдарының мынадай түрлері үшін портфельдік негізде бағалау жүргізеді. Бұл тәсіл қарыз алушылар туралы нақты ақпарат негізінде портфельді біртекті сегменттерге біріктіруді, мысалы, мерзімінде берешекті өтемеуді қамтиды.

Қор бағалауды қаржы мекемелері, борыштық бағалы қағаздар және бірқатар ірі корпоративтік клиенттер үшін сыртқы рейтингтер негізінде орындайды.

Жеке негізде күтілетін кредиттік залалдарды бағалау әрбір нәтиженің ықтималдығына қатысты ықтимал өртүрлі нәтижелер үшін есептік кредиттік залалдарды мөлшерлеу жолымен жүргізіледі. Қор бағалау периметріне енгізілген әрбір қаржы активі үшін кемінде екі ықтимал нәтижені айқындайды, олардың бірі осындай сценарийдің төмен ықтималдығына қарамастан кредиттік залалға әкеп соғады. Жеке бағалау көбінесе тәжірибелі қызметкерлердің сараптамалық пайымдауларына негізделеді. Сараптамалық пайымдар бағалау мен нақты залалдар арасындағы айырмашылықты азайту мақсатында үнемі тестіленеді.

Бағалау портфельдік негізде орындалған кезде Қор тәуекелдерге ұшырау кезеңдерін айқындайды және ұжымдық негізде шығындарға арналған бағалау резервін есептейді. Қор өзінің кредиттік портфелін топ шеңберінде кредиттік портфельдердің біртекті немесе ұқсас тәуекелдері болатындай етіп кредиттік тәуекелдің жалпы сипаттамалары негізінде айқындалған сегменттер бойынша талдайды. Қаржылық активтердің негізгі жалпы сипаттамалары клиенттің түрін, бастапқы тану күнін, өтеуге дейінгі мерзімді, қамтамасыз ету сапасын және қаржылық активтің сомасы мен қамтамасыз ету құнының (LTV) арақатынасын қамтиды. Өртүрлі сегменттер кредиттік тәуекел параметрлеріндегі айырмашылықтарды, мысалы, дефолт ықтималдығы мен дефолт жағдайындағы залалды көрсетеді. Тәуекелдерді басқару бөлімі мониторингті және топқа бөлінудің тиісті сипатын тексеруді тұрақты негізде жүзеге асырады.

Тұтастай алғанда, күтілетін кредиттік залалдар кредиттік тәуекелдің мынадай параметрлерін жүргізуге тең: дефолт сәтіндегі берешек, дефолт жағдайындағы дефолт ықтималдығы және құралдың тиімді пайыздық мөлшерлемесін пайдалана отырып, келтірілген құнға дейін дисконтталған жоғарыда айқындалған залалдар. Күтілетін кредиттік залалдар әрбір жеке қаржылық активтің немесе жиынтық сегменттің қолданылу мерзімі ішінде әрбір болашақ ай/жыл үшін кредиттік тәуекел параметрлерін (дефолт сәтіндегі берешек, дефолт ықтималдығы және дефолт жағдайындағы залал) болжау жолымен айқындалады. Бұл үш компонент «аман қалу» ықтималдығын ескере отырып, көбейтіледі және түзетіледі. қаржы активі өткен айдың ішінде өтелген бе, әлде дефолт басталды ма). Бұл іс жүзінде әрбір болашақ кезең үшін күтілетін кредиттік залалдарды есептеуді қамтамасыз етеді, содан кейін есепті күнге кері дисконтталады және қосылады. Күтілетін кредиттік залалдарды есептеу үшін пайдаланылатын дисконттау мөлшерлемесі бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені немесе оның шамамен алғандағы шамасын білдіреді.

Кредиттік тәуекелділік параметрлерін есептеудің негізгі қағидаттары. Дефолт сәтіндегі берешек өнімнің түріне байланысты өзгертін күтілетін төлем кестесі негізінде айқындалады. Біржолғы өтелетін амортизацияланатын өнімдер мен қарыздар үшін дефолт сәтіндегі берешек 12 айлық кезең үшін немесе бүкіл мерзім үшін қарыз алушының шарт бойынша өтеуге арналған сомалары негізінде айқындалады. Бұл сондай-ақ қарыз алушы тарапынан күтілетін артық төлемді ескере отырып түзетілетін болады. Есепке сондай-ақ мерзімінен бұрын өтеу немесе қайта қаржыландыру туралы жорамалдар енгізіледі. Жаңартылатын өнімдер үшін дефолт сәтінде берешек «кредиттік конверсия коэффициентін» қосу жолымен болжанады, ол дефолт сәтін қарай қалған лимитті пайдалануды, пайдаланылған қаражаттың ағымдағы қалдығына күтілетін пайдалануды ескереді. Бұл жорамалдар өнімнің түріне, лимитті ағымдағы пайдалануға және нақты контрагенттің басқа да мінез-құлық сипаттамаларына байланысты өзгереді.

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Күтілетін кредиттік залалдарды есептеу үшін дефолт ықтималдығының екі түрі пайдаланылады: 12 ай ішінде дефолт ықтималдығы және бүкіл мерзім ішінде дефолт ықтималдығы. Дефолттың 12 айлық ықтималдығын бағалау өткен кезеңдегі дефолттар туралы соңғы деректерге негізделеді және қажет болған жағдайда болжамды ақпаратты ескере отырып түзетіледі. Дефолттың барлық мерзім ішіндегі ықтималдығы қаржы құралының қалған қолданылу мерзімі ішінде дефолттың басталу ықтималдығын бағалауды білдіреді және құралдың бүкіл қолданылу мерзімі үшін дефолттың 12 айлық ықтималдығының сомасы болып табылады. Барлық мерзім ішінде дефолт ықтималдығын есептеу үшін Қор қаржы құралының сегменті мен түріне байланысты әртүрлі статистикалық әдістерді пайдаланады, мысалы, көші-қон матрицасының негізінде дефолттың 12 айлық ықтималдығын экстраполяциялау, өткен кезеңдер үшін дефолттар туралы деректер негізінде бүкіл мерзім ішінде дефолт ықтималдығының қисықтарын жасау, тәуекелдер қарқындылығы әдісі немесе басқалары.

Дефолт жағдайындағы залал дефолт кредиті бойынша залалдың мөлшеріне қатысты Қордың күтуін білдіреді. Дефолт жағдайындағы залал контрагенттің түріне, талаптың типі мен басымдығына және кепілдің немесе өзге де кредиттік қамтамасыз етудің болуына байланысты болады. Дефолт жағдайындағы 12 ай және бүкіл мерзім ішіндегі залалдар дефолт басталғаннан кейін күтілетін өтемге әсер ететін факторлар негізінде айқындалады. Дефолт жағдайында залалды бағалауға көзқарас ықтимал үш әдіске бөлінуі мүмкін:

- қамтамасыз етудің ерекше сипаттамаларына сүйене отырып, төлемді орындамаған кездегі шығынды бағалау;
- халықаралық агенттіктердің деректері бойынша дефолт кезіндегі шығынды есептеу;
- әртүрлі факторлар мен сценарийлерге байланысты дефолт жағдайында шығынды жеке анықтау.

Қор қамтамасыз етудің болжамды құны, өткен кезеңдердегі сату бағасына жеңілдіктер және жылжымайтын мүлік объектілерімен және өтімді бағалы қағаздармен қамтамасыз етілген қарыздарға қатысты өзге де факторлар сияқты қамтамасыз етудің нақты сипаттамалары негізінде дефолт жағдайындағы залалды есептейді. Дефолт жағдайындағы залал қамтамасыз етумен және қамтамасыз етусіз және халықаралық агенттіктердің деректері негізінде корпоративтік кредиттер портфелінің қалдығына қатысты кредиттерді өндіріп алу туралы соңғы қолжетімді статистикалық деректерді пайдалана отырып, ұжымдық негізде есептеледі.

Қарыздар беру бойынша қаржылық кепілдіктер мен міндеттемелерге қатысты күтілетін кредиттік залалдарды бағалау. Осы құралдар бойынша күтілетін кредиттік залалдарды бағалау баланстық тәуекелдер үшін жоғарыда сипатталған кезеңдерді көздейді және дефолт сәтіндегі берешекті есептеу бөлігінде ерекшеленеді. Дефолт сәтіндегі берешек кредиттік конверсия коэффициентінің (CCF) және болашақ операциялар бойынша шарттық міндеттемелер сомасының (E)XO/I) көбейтіндісі болып табылады. Қаржылық кепілдіктер үшін кредиттік конверсия коэффициенті дефолт сәтіндегі берешекті статистикалық талдау негізінде айқындалады.

Сыртқы рейтингтерге негізделген бағалау қағидаттары. Кейбір құралдардың тиісті рейтингтік агенттіктер жариялаған дефолт және инкассо статистикасы негізінде дефолт және залал ықтималдығын бағалау үшін пайдаланылатын кредиттік тәуекелдің сыртқы рейтингтері бар. Бұл тәсіл Қаржы мекемелеріне берілген кредиттерге, бағалы қағаздарға және Қаржы мекемелерінің пайдасына шығарылған кепілдіктерге қолданылады.

Күтілетін кредиттік шығын үлгілеріне енгізілген болашақ ақпарат. Кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюын бағалау және күтілетін кредиттік залалдарды есептеу расталатын болжамды ақпаратты енгізуді болжайды. Қор қаржы активтері бойынша бағалау мен нақты шығындар арасындағы алшақтықтарды азайту үшін өзінің әдіснамасы мен жорамалдарына тұрақты тексеру жүргізеді.

Баланстан тыс қаржы құралдары үшін кредиттік тәуекел басқа қатысушының шарт талаптарын орындамауы нәтижесінде залалға ұшырау ықтималдығы ретінде айқындалған. Қор шартты міндеттемелерге қатысты мәмілелерді бекіту, тәуекелді шектейтін лимиттерді пайдалану және мониторинг рәсімдеріне негізделген баланстық қаржы құралдарына қатысты кредиттік саясатты пайдаланады.

Өтімділік тәуекелі Қордың өз міндеттемелерін орындау мақсатында ақша қаражатын тартудағы қиындықтарға тап болуы мүмкін тәуекелі. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмеген кезде туындайды, бұл Қордың өзінің баланстық және баланстан тыс міндеттемелері бойынша уақтылы жауап беру үшін қолайлы баға бойынша жеткілікті өтімді құралдармен қамтамасыз етілуіне әсер етеді. Активтер мен міндеттемелер бойынша өтеу мерзімдері мен пайыздық мөлшерлемелердің сәйкес келуі және/немесе бақыланатын сәйкес келмеуі Қорды қоса алғанда, қаржы институттарын басқарудың негіз қалаушы сәті болып табылады. Жүргізілетін операциялардың әртүрлілігі мен олармен байланысты белгісіздіктің салдарынан активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкестігі қаржы институттары үшін кәдімгі практика болып табылмайды, бұл операциялардың пайдалылығын ұлғайтуға мүмкіндік береді, алайда залалдардың туындау тәуекелін арттырады.

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Қор өтімділікті басқаруды оларды өтеу мерзімінің басталуына қарай барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті ақша қаражатының тұрақты болуын қамтамасыз ету мақсатында жүзеге асырады. Өтімділікті басқару жөніндегі саясатты Директорлар кеңесі бекітеді.

Қор өтімділік тәуекелін басқаруды Директорлар кеңесі бекіткен Қордың өтімділігін жоғалту тәуекелін басқару қағидалары шеңберінде жүзеге асырады. Ереже өтімділікті жоғалту тәуекелін басқарудың негізгі процестері мен тәртібін айқындайды, сондай-ақ өтімділікті жоғалту тәуекелін тиімді басқару және өтімділіктің жеткіліктілігін қамтамасыз ету мақсатында осы процеске қатысатын Қордың құрылымдық бөлімшелерінің функциялары мен өкілеттіктерін белгілейді. барлық міндеттемелерді жабу үшін қор қаражаты. Ережелер Қордың барлық қызметкерлері, құрылымдық бөлімшелері мен алқалы органдарының қолдануы үшін міндетті.

Осы Қағидалар шеңберінде өтімділікті жоғалту тәуекелі мынадай құралдар/талдамалық есептер арқылы өлшенеді және бақыланады: өтімді қаражаттың ағымдағы қалдықтарын, өтімді қаражаттың жоспарланған ағындарын/өкетілуін талдау; өтімділіктің ішкі коэффициенттері; өтімділіктің үзілуі (гэп-талдау). Өтімді қаражаттың артық болуын немесе тапшылығын болдырмау үшін Қордың активтері мен пассивтерін басқару комитеті өтімді қаражатты тарту және пайдалану жөніндегі қызметті бақылайды. Қордың ағымдағы және қысқа мерзімді өтімділігін басқаруды өтімді қаражаттың ағымдағы қалдықтарын және өтімді қаражаттың жоспарланған ағындарын/өкетілуін талдау негізінде тәуекелдерді басқаруға жауапты құрылымдық бөлімше жүргізеді. Жүргізілетін талдау негізінде көрсетілген бөлімше шоғырландырылған негізде «Активтер мен міндеттемелердің уақытша құрылымы» есебін жасайды және оны Қор Басқармасына ұсынады.

Активтер мен пассивтерді басқару жөніндегі комитет өтімділік тәуекелінің деңгейін талдау арқылы Қордың өтімділігін жоғалту тәуекелін азайту бойынша шаралар қабылдау арқылы өтімділік тәуекелін бақылайды. Ағымдағы өтімділікті басқаруды ағымдағы өтімділікті қолдау және ақша ағындарын оңтайландыру үшін қаржы нарықтарында операциялар жүргізетін Қазынашылық жүзеге асырады.

Қордың өтімділікті басқару саясаты мыналардан тұрады:

- негізгі валюталар бойынша ақша ағындарын болжау және осы ақша ағындарымен байланысты өтімді активтердің қажетті деңгейін есептеу;
- қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымын қолдау;
- тартылған қаражаттардың шоғырлануын және құрылымын басқару;
- қарыздық қаржыландыру жоспарларын әзірлеу;
- қолма-қол ақша өтімділігіндегі алшақтық жағдайында қорғау шарасы ретінде еркін сатылуы мүмкін жоғары өтімді активтер портфеліне қызмет көрсету;
- өтімділікті және қаржыландырудың берілген деңгейін қолдау үшін резервтік жоспарларды әзірлеу;
- Қор балансының өтімділік көрсеткіштерінің заңмен белгіленген нормативтерге сәйкестігін бақылауды жүзеге асыру.

Қазынашылық күн сайын қаржы нарықтарындағы өтімділік позицияларына мониторинг жүргізеді. Қалыпты нарық жағдайында жоғары басшылыққа Қордың өтімділік жағдайы туралы есептер тұрақты негізде ұсынылады. Қордың өтімділікті басқару саясатына қатысты шешімдерді Басқарма және Қордың активтері мен пассивтерін басқару жөніндегі комитеті қабылдайды.

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Төмендегі кестеде өтеу бойынша шартты дисконтталмаған міндеттемелер негізінде өтеуге дейін қалған мерзімдер бөлінісінде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың қаржылық міндеттемелері берілген:

(мың қазақстандық теңгемен)	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан астам	Жиыны
2025 ж.						
31 желтоқсаны						
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Қарыз қаражаты	111,517	2,652,185	1,548,563	1,597,644	323,915,446	329,825,355
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	35,039	-	38,542	2,700,994	2,774,575
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	6,360,991	-	-	-	-	6,360,991
Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	43,436,495	16,270,999	735,566,493	-	-	795,273,987
Өзге де қаржылық міндеттемелер	835,925	57,275	87,141	178,827	326,226	1,485,394
Қаржылық міндеттемелер бойынша өлеуетті болашақ төлемдер жиыны	50,744,928	19,015,498	737,202,197	1,815,013	326,942,666	1,135,720,302

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың қаржылық міндеттемелері шарттық дисконтталмаған өтеу бойынша міндеттемелерге негізделген олардың қалған өтеу мерзімі бойынша көрсетілген:

(мың қазақстандық теңгемен)	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан астам	Жиыны
2024 ж. 31 желтоқсан						
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Қарыз қаражаты	72,267	2,229,667	2,792,992	1,602,158	250,716,381	257,413,465
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	35,039	-	-	1,000,000	1,035,039
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	10,970,035	-	-	-	-	10,970,035
Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	5,079,526	3,344,767	463,147,806	-	-	471,572,099
Өзге де қаржылық міндеттемелер	535,900	39,672	60,631	125,416	268,348	1,029,967
Қаржылық міндеттемелер бойынша өлеуетті болашақ төлемдер жиыны	16,657,728	5,649,145	466,001,429	1,727,574	251,984,729	742,020,605

Кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша төлемдер бойынша өтімділікке қойылатын талаптар жоғарыда өтеу мерзімін талдауда ұсынылған тиісті міндеттемелер сомасынан елеулі төмен, өйткені Қор әдетте осы міндеттемелер бойынша қаражатты үшінші тұлғалардың талап етуін күтпейді.

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Қор өтімділікті басқару үшін жоғарыда келтірілген дисконтсыз өтеу талдауын пайдаланбайды. Оның орнына, Қор 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төмендегі кестеде көрсетілген күтілетін өтеу мерзімі мен күтілетін өтімділік алшақтықтарына мониторинг жүргізеді, оларды келесідей көрсетуге болады:

(мың қазақстандық теңгемен)	Талап етіленге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан астам	Жиыны
2025 ж. 31 желтоқсан						
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ						
Ақша қаражаты және олардың баламалары	148,512,391	18,664,147	-	-	-	167,176,538
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	5,936	92	64,887	70,915
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	3,201,642	1,140,022	2,047,200	4,859,321	319,967,417	331,215,602
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек	50,498	-	-	-	-	50,498
Клиенттерге кредиттер мен аванстар	287,185	863	1,150	1,851	4,896	295,945
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	14,155	4,229,299	-	4,243,454
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	-	-	-	-
Өзге қаржы активтері	103,236	2,844	-	-	-	106,080
Қаржы активтерінің жиыны	152,154,952	19,807,876	2,068,441	9,090,563	320,037,200	503,159,032
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Қарыз қаражаты	110,596	2,610,623	1,421,116	1,362,463	151,090,325	156,595,123
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	35,039	-	38,542	2,700,993	2,774,574
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	6,360,991	-	-	-	-	6,360,991
Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	47,391,982	33,915,963	111,694,385	72,107,033	530,164,624	795,273,987
Өзге де қаржылық міндеттемелер	835,925	57,275	87,141	178,827	326,226	1,485,394
Қаржылық міндеттемелер бойынша әлеуетті болашақ төлемдер жиыны	54,699,494	36,618,900	113,202,642	73,686,865	684,282,168	962,490,069
Қаржы құралдары бойынша өтімділіктің үзілуі	97,455,458	(16,811,024)	(111,134,201)	(64,596,302)	(364,244,968)	(459,330,437)
Қаржы құралдары бойынша өтімділіктің жиынтық алшақтығы	97,455,458	80,645,034	(30,489,167)	(95,085,469)	(459,330,437)	(459,330,437)

23 Қаржы тәуекелдерін басқару (жалғасы)

Қор әртүрлі құралдар арқылы теріс таза өтімділікті басқарады. Қордың жеткілікті ресурстары бар және мүмкін болатын кассалық алшақтықтарға дер кезінде ден қоя алады. Сондай-ақ, Қор өтімділікті қолдау үшін қаржыландыруды алу үшін бас компания тарапынан қолдауға ие.

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін өтеу мерзімі мен күтілетін өтімділік алшақтықтары келесідей ұсынылуы мүмкін:

(мың қазақстандық теңгеммен)	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан астам	Жиыны
2024 ж. 31 желтоқсан						
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ						
Ақша қаражаты және олардың баламалары	124,564,933	-	-	-	-	124,564,933
Пайда немесе залал арқылы өділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	5,936	-	2	72,947	78,885
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	2,867,686	2,428,878	3,535,309	7,677,415	255,951,690	272,460,978
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек	55,643	-	-	-	-	55,643
Клиенттерге кредиттер мен аванстар	623,224	3,937	5,370	9,688	26,504	668,723
Өзге жиынтық кіріс арқылы өділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	3,469,695	14,703	-	3,940,518	7,424,916
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	-	-	-	-
Өзге қаржы активтері	65,191	2,299	-	1,014	-	68,504
Қаржы активтерінің жиыны	128,176,677	5,910,745	3,555,382	7,688,119	259,991,659	405,322,582
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Қарыз қаражаты	510,224	2,187,860	2,669,813	1,436,352	138,948,587	145,752,836
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	35,039	-	-	1,000,000	1,035,039
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	10,970,035	-	-	-	-	10,970,035
Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	5,079,526	3,344,767	63,337,992	52,341,412	347,468,402	471,572,099
Өзге де қаржылық міндеттемелер	535,900	39,672	60,631	125,416	268,348	1,029,967
Қаржылық міндеттемелер бойынша әлеуетті болашақ төлемдер жиыны	17,095,685	5,607,338	66,068,436	53,903,180	487,685,337	630,359,976
Қаржы құралдары бойынша өтімділіктің үзілуі	111,080,992	303,407	(62,513,054)	(46,215,061)	(227,693,678)	(225,037,394)
Қаржы құралдары бойынша өтімділіктің жиынтық алшақтығы	111,080,992	111,384,399	48,871,345	2,656,284	(227,693,678)	(225,037,394)

24 Шартты және шарттық міндеттемелер

Сот талқылаулары. Жүзеге асырылып жатқан қызметі барысында Қорға қарсы сотқа талап арыздары түседі. Қор басшылығы өзінің бағалауына, сондай-ақ ішкі кәсіби кеңесшілердің ұсынымдарына сүйене отырып, іс жүргізу Қор үшін елеулі шығындарға әкеп соқпайды деп есептейді және тиісінше осы қаржылық есептілікте осы процедуралар бойынша шығындарға резерв құрған жоқ.

Салық заңнамасы. Қазақстан Республикасындағы салық шарттары өзгертілуі және сәйкессіз қолданылуы мен түсіндірілуі мүмкін. Қордың және Қазақстан Республикасының уәкілетті органдарының Қазақстан Республикасының заңдары мен нормативтік құқықтық актілерін түсіндіруіндегі сәйкессіздіктер қосымша салықтарды, өсімпұлдарды және өсімпұлдарды есептеуге әкеп соғуы мүмкін.

Қазақстанның салық заңнамасы мен практикасы үздіксіз даму жағдайында, сондықтан кері әсер етуі мүмкін әртүрлі түсіндірмелер мен жиі өзгерістерге ұшырайды. Кейбір жағдайларда салық заңнамасы салық базасын анықтау мақсатында ХҚЕС ережелеріне сілтеме жасайды және қазақстандық салық органдарының тиісті ХҚЕС ережелерін түсіндіруі осы жеке қаржылық есептілікті жасау кезінде басшылық пайдаланатын есеп саясаттарынан, пайымдаулардан және бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін, бұл Қордың қосымша салық міндеттемелеріне әкелуі мүмкін. Салық органдары салық жылы аяқталғаннан кейін бес жылға дейінгі мерзімде ретроспективті тексеру жүргізе алады.

Қор басшылығы тиісті заңнаманы түсіндіру орынды және Қордың салықтық ұстанымы орынды деп есептейді.

Операциялық жалдау бойынша міндеттемелер. Қордың операциялық жалға берілген бірнеше ғимараттары мен автокөліктері бар. Жалдау әдетте бір жылдық бастапқы кезеңге арналған, аталған кезеңнің соңында жалдау мерзімін ұзарту мүмкіндігі бар. Жалдау төлемдері әдетте нарықтық жалдау шарттарын көрсету үшін жыл сайын артады. Жалға алу шартты жалға беруді қамтымайды.

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер. Осы құралдардың негізгі мақсаты - қажет болған жағдайда қаражаттың клиенттерге қолжетімді болуын қамтамасыз ету. Кепілдіктер клиент үшінші тұлғалар алдындағы өз міндеттемелерін орындамаған және қарыздар сияқты кредиттік тәуекелге ұшыраған жағдайда, Қордың төлемдерді жүзеге асыру бойынша қайтарылмайтын міндеттемесін білдіреді. Кредит беру жөніндегі міндеттемелерге кредит түріндегі кредитті ұсыну үшін басшылық бекіткен сомалардың пайдаланылмаған бөлігі жатады. Кредит бойынша міндеттемелерге қатысты, егер алынбаған сомалар алынуы тиіс болса, Қордың алынбаған міндеттемелердің жалпы сомасына тең сомада шығынға ұшырау тәуекеліне ұшырауы мүмкін. Дегенмен, ықтимал шығын сомасы алынбаған міндеттемелердің жалпы сомасынан азырақ, себебі кредиттік міндеттемелердің көпшілігі белгілі бір кредит талаптарын қанағаттандыратын клиенттерге байланысты. Қор кредитке байланысты міндеттемелердің қалған өтеу мерзімін бақылайды, себебі ұзақ мерзімді міндеттемелер әдетте қысқа мерзімді міндеттемелерге қарағанда кредиттік тәуекелдің жоғары деңгейіне ие болады.

Қордың кредиттік тәуекелге ең көп ұшырауы әдетте баланстағы қаржы активтерінің баланстық құнында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігі ықтимал кредиттік тәуекелді азайту үшін маңызды емес. Қор басшылығы кредиторлық берешектің өтелу мерзімін бағалайды және мерзімі өткен берешекті бақылайды. Басшылық 27-ескертпеде кредиторлық берешектің ескіру талдауын және басқа кредиттік тәуекел туралы ақпаратты ашуды орынды деп санайды.

Баланстан тыс қаржы құралдары үшін кредиттік тәуекел басқа қатысушының шарт талаптарын орындамауы нәтижесінде залалға ұшырау ықтималдығы ретінде анықталады. Қор шартты міндеттемелерге қатысты мәмілелерді бекіту бекітуге, тәуекелді бақылау лимиттеріне және мониторинг рәсімдеріне негізделген баланстық қаржы құралдарына қатысты кредиттік саясатты пайдаланады.

24 Шартты және шарттық міндеттемелер (жалғасы)

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер:

(мың қазақстандық теңгемен)	Ескер.	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Берілген кепілдіктер		740,056,721	463,745,973
Пайдаланылмаған кредиттік желілер		11,780,770	7,826,126
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резервті шегергендегі	14	(38,616,862)	(24,212,159)
Резервті шегергендегі кредиттік сипаттағы міндеттемелердің жиыны		713,220,629	447,359,940

Келісімшарт бойынша өтелмеген жалпы міндеттемелер міндетті түрде болашақ ақша ағындарын білдірмейді, себебі бұл міндеттемелердің көпшілігі ішінара немесе толық орындалмай өз қызметін тоқтатуы мүмкін. Төменде кредиттік міндеттемелер бойынша резервтегі өзгерістердің талдауы берілген:

(мың қазақстандық теңгемен)	2025 ж.	2024 ж.
1 қаңтардағы баланстық құны	(24,212,159)	(23,838,693)
Пайда немесе залалда танылған шығындар	(39,109,293)	(21,005,476)
Пайдаланылмаған резервтерді қалпына келтіру	20,232,971	14,977,460
Болашақ табыстан құрылған резервтер	(3,703,716)	(2,002,551)
Кезеңдегі кредиттік шығындарға бағалау резервіне аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер	8,175,335	7,657,101
31 желтоқсандағы баланстық құны	(38,616,862)	(24,212,159)

24 Шартты және шарттық міндеттемелер (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік тәуекел деңгейіне негізделген кредитке байланысты міндеттемелердің кредиттер сапасын талдау берілген.

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Берілген кепілдіктер				
<i>Мерзімі өтпеген</i>	699,382,861	10,871,520	289,154	710,543,535
<i>Мерзімі өткен:</i>				
- төлемді 31 күннен кем кідіртумен	16,017,487	240,176	13,335	16,270,998
- төлемді 31 күннен 60 күнге дейін кідіртумен	-	5,457,984	-	5,457,984
- төлемді 61 күннен 90 күнге дейін кідіртумен	-	1,413,581	6,379	1,419,960
- төлемді 90 күннен астам кідіртумен	-	-	6,364,244	6,364,244
Танылмаған жалпы құн	715,400,348	17,983,261	6,673,112	740,056,721
Қаржылық кепілдіктермен резерв	27,076,352	4,896,473	6,579,689	38,552,514
Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер				
- BB- тен BB+ дейінгі рейтингімен	240,300	-	-	240,300
- BB- тен BB+ дейінгі рейтингімен	8,158,995	-	-	8,158,995
- B- тен B+ дейінгі рейтингімен	1,295,353	-	-	1,295,353
<i>Қордың ішкі бағасы</i>				
- Жақсы деңгей	1,174,996	-	-	1,174,996
- Қанағаттанарлық деңгей	911,126	-	-	911,126
Танылмаған жалпы құн	11,780,770			11,780,770
Кредиттер беру бойынша міндеттемелерге арналған резерв	64,348	-	-	64,348

24 Шартты және шарттық міндеттемелер (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2024 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша кредиттік тәуекел деңгейіне негізделген кредитке байланысты міндеттемелердің кредиттер сапасын талдау берілген.

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиыны
Берілген кепілдіктер				
<i>Мерзімі өтпеген</i>	449,794,717	7,779,719	605,953	458,180,389
<i>Мерзімі өткен:</i>				
- төлемді 31 күннен кем кідіртумен	3,291,674	495,745	49,011	3,836,430
- төлемді 31 күннен 60 күнге дейін кідіртумен	-	423,669	9,336	433,005
- төлемді 61 күннен 90 күнге дейін кідіртумен	-	409,638	16,802	426,440
- төлемді 90 күннен астам кідіртумен	-	-	869,709	869,709
Танылмаған жалпы құн	453,086,391	9,108,771	1,550,811	463,745,973
Қаржылық кепілдіктермен резерв	21,297,049	1,584,015	1,175,072	24,056,136
Кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер				
- BB- тен BB+ дейінгі рейтингімен	-	-	-	-
- B- тен B+ дейінгі рейтингімен	2,700,000	-	-	2,700,000
Қордың ішкі бағасы				
- Жақсы деңгей	4,215,000	-	-	4,215,000
- Қанағаттанарлық деңгей	911,126	-	-	911,126
Танылмаған жалпы құн	7,826,126	-	-	7,826,126
Кредиттер беру бойынша міндеттемелерге арналған резерв	156,023	-	-	156,023

25 Әділ құн туралы ақпаратты ашу

(а) Әділ құнды көп мәрте бағалау

Әділ құнды бірнеше мәрте бағалау әр есепті кезеңнің соңындағы қаржылық жағдай туралы есепте басқа ХҚЕС талап ететін немесе дол беретін бағалауды білдіреді. Төмендегі кестеде әділ құнды бірнеше рет бағалауға жататын әділ құн иерархиясындағы деңгейлер белгіленген:

(мың қазақстандық теңгемен)	2025 ж.		2024 ж.	
	1-деңгей	2-деңгей	1-деңгей	2-деңгей
Ақша қаражаттары және олардың баламалары				
- ҚР ҰБ ноталары	-	-	-	-
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ				
Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар				
- Қазақстандық мемлекеттік облигациялар	-	70,915	-	78,885
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар				
- Корпоративтік облигациялар	-	-	-	-
- Қазақстандық мемлекеттік облигациялар	-	309,962	-	3,469,695
- «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ облигациялары	-	3,938,613	-	3,955,221
Қаржы мекемелеріндегі қаражат				
- Қаржы мекемелерінің борыштық бағалы қағаздары	-	1,069,000	-	-
- ҚР ЕДБ облигациялары	-	-	-	633,620
ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БІРНЕШЕ МӘРТЕ БАҒАЛАНАТЫН АКТИВТЕР ЖИЫНЫ	-	5,388,490	-	8,137,421

Инвестициялық бағалы қағаздардың әділ құны мөлшерлемелерді пайдалана отырып бағаланды «Қазақстан қор биржасы» АҚ. Ұқсас құралдармен сауда көлемінің шамалы болуына байланысты бұл инвестициялық бағалы қағаздар 2-деңгейге жатқызылған.

25 Әділ құн туралы ақпаратты ашу (жалғасы)

(б) Әділ құнды ашу ұсынылатын әділ құн бойынша бағаланбаған активтер мен міндеттемелер

(мың қазақстандық теңгемен)	2025 жылғы 31 желтоқсан			
	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Баланстық құн
ҚАРЖЫ АКТИВИ				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	1,259,480	165,917,058	-	167,176,538
Қаржы мекемелеріндегі қаражат				
- Қаржы мекемелеріне берілген кредиттер және исламдық қаржыландыру бағдарламалары шеңберінде берілген кредиттер	-	211,436,276	-	271,768,825
- Қаржы мекемелерінің борыштық бағалы қағаздары	-	-	9,003,413	9,537,431
- Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан астам банкттердегі депозиттер	-	46,478,519	-	48,841,736
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек				
- Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек	-	-	50,498	50,498
Клиенттерге кредиттер мен аванстар				
- Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген кредиттер	-	-	295,945	295,945
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
Өзге қаржы активтері				
- Өзгелер	-	-	106,080	106,080
АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰН БОЙЫНША КӨРСЕТІЛЕТІН ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ ЖИЫНЫ	1,259,480	423,831,853	9,455,936	497,777,053
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Қарыз қаражаты				
- «Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	-	-	65,112,524	132,522,552
- Муниципалды органдар	-	-	20,947,902	23,753,373
- Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі	-	-	-	-
- Өзге кредиттер	-	-	257,554	319,198
Шығарылған Борыштық бағалы қағаздар	-	-	2,774,574	2,774,574
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер				
- Муниципалдық органдар	-	-	42,224	42,224
- Банкттер	-	-	6,318,767	6,318,767
Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв				
- Қаржылық көпілдіктер бойынша болашақ кезеңдердің кірістері	-	-	51,952,626	51,952,626
- Қаржылық көпілдіктер (кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв)	-	-	38,616,862	38,616,862
- Мемлекеттік гранттан болашақ кезеңдердің кірістері	-	-	32,822,398	32,822,398
- Нарықтан төмен мөлшерлемелер бойынша несие беру міндеттемесі.	-	-	7,656,631	7,656,631
Басқа қаржылық міндеттемелер				
- Өзгелер	-	-	1,485,394	1,485,394
АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰН БОЙЫНША КӨРСЕТІЛГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ	-	-	227,987,456	298,264,599

25 Әділ құн туралы ақпаратты ашу (жалғасы)

(мың қазақстандық теңгемен)	2024 жылғы 31 желтоқсан			
	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Баланстық құн
ҚАРЖЫ АКТИВИ				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	434,640	124,130,293	-	124,564,933
Қаржы мекемелеріндегі қаражат				
- Қаржы мекемелеріне берілген кредиттер және исламдық қаржыландыру бағдарламалары шеңберінде берілген кредиттер	-	188,477,863	-	198,831,327
- Қаржы мекемелерінің борыштық бағалы қағаздары	-		29,290,825	25,479,668
- Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан астам банкттердегі депозиттер	-	47,418,185	-	48,149,983
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек				
- Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек	-	-	55,643	55,643
Клиенттерге кредиттер мен аванстар				
- Шағын және орта бизнес кәсіпорындарына берілген кредиттер	-	-	668,723	668,723
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
Өзге қаржы активтері				
- Өзгелер	-	-	68,504	68,504
АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰН БОЙЫНША КӨРСЕТІЛЕТІН ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ ЖИЫНЫ	434,640	360,026,341	30,083,695	397,818,781
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Қарыз қаражаты				
- "Бәйтерек» ҰИХ» АҚ	-	-	67,559,637	116,226,700
- Муниципалды органдар	-	-	27,416,450	28,800,563
- Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі	-	-	438,894	438,894
- Өзге кредиттер	-	-	269,354	286,679
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	1,035,039	1,035,039
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер				
- Муниципалдық органдар	-	-	62,244	62,244
- Банкттер	-	-	10,907,791	10,907,791
Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв				
- Болашақ кезеңдердің кірістері	-	-	45,632,481	45,632,481
- Қаржылық көпілдіктер	-	-	24,212,159	24,212,159
Өзге де қаржылық міндеттемелер				
- Өзгелер	-	-	1,030,012	1,030,012
АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰН БОЙЫША КӨРСЕТІЛГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ	-	-	178,564,061	228,632,562

Ақша қаражаттары және олардың баламалары. ҚР ҰБ – дағы өтеу мерзімі үш айдан аз ақша қаражаты 1-деңгей, қалған барлық қорлар 2-деңгей ретінде белгіленеді. Бұл қаражаттың әділ құны баланстық құнға тең.

Клиенттерге, қаржы мекемелеріне кредиттер мен аванстар және қарыз қаражаты. Әділ құн иерархиясының 2-деңгейіндегі әділ құн дисконтталған ақша ағыны үлгісін пайдалана отырып бағаланды. Белсенді нарықта бағаланбаған тіркелген пайыздық мөлшерлеме құралдарының әділ құны ұқсас кредиттік төуекел мен өтеу мерзімі бар жаңа құралдар үшін қолданыстағы нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдалана отырып дисконтталған болжамды болашақ ақша ағындарының негізінде бағаланды.

25 Әділ құн туралы ақпаратты ашу (жалғасы)

Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін инвестициялық бағалы қағаздар. Әділ құн иерархиясының 3-деңгейіндегі әділ құн дисконтталған ақша ағыны үлгісін пайдалана отырып бағаланды. Белсенді нарықта бағаланбаған тіркелген пайыздық мөлшерлеме құралдарының әділ құны ұқсас кредиттік тәуекел мен өтеу мерзімі бар жаңа құралдар үшін қолданыстағы нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдалана отырып дисконтталған болжамды болашақ ақша ағындарының негізінде бағаланды.

Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер және Болашақ кезеңнің кірістерітер және өтеу мерзімі бір жылдан кем кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв 3-деңгейде айқындалған. Осы қаражаттың әділ құны баланстық құнға тең.

26 Бағалау санаттары бойынша қаржы құралдарын ұсыну

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» стандартына сәйкес Қор өзінің қаржы активтеріін келесі санаттар бойынша жіктейді/бөледі: (a) пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері; (b) басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері; және (c) амортизацияланған құн бойынша бағаланған қаржы активтері. Сонымен қатар, қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек жеке санатқа кіреді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың барлық қаржылық активтері басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын, пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды және инвестициялық бағалы қағаздарды қоспағанда, амортизацияланған құн бойынша есепке алынады.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың барлық қаржылық міндеттемелері амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

27 Байланысты тараптармен жасалатын операциялар

Егер тараптар ортақ бақылауда болса немесе олардың біреуінің екіншісін бақылау мүмкіндігіне ие болса немесе қаржылық және операциялық шешімдерді қабылдау кезінде басқа тарапқа елеулі ықпал етуі мүмкін болса, олар өзара байланысты деп есептеледі. Барлық байланысты тараптармен қарым-қатынастарды қарау кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, осындай қатынастардың экономикалық мазмұны назарға алынады.

Байланысты тараптармен операциялар бойынша 2025 жылғы 31 желтоқсандағы қалдықта р келесідей:

(мың қазақстандық теңгемен)	Жалғыз акционер	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Өзге де байланыст ы тараптар
Ақша қаражаты және олардың баламалары (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	199,979	29,415,561
Банктердегі қаражат (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 2-10%)	-	-	16,547,610
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	-	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 2-8%)	-	1,067,610	4,243,454
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 9%)	-	-	-
Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 5.5%-7.68%)	-	-	70,915
Ағымдағы пайдаға салынатын салық бойынша міндеттемелерді алдын ала өтеу (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 15%)	-	-	5,141,745
Кейінге қалдырылған салық активі (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 20%)	-	-	14,797,473
Өзге қаржы активтері (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	21,350	941
Өзге активтер (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	-	19,672
Қарыз қаражаттары (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0.1% – 0.15%)	132,522,552	-	24,072,571
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0.15% - 11,9%)	1,739,536	-	-
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	-	42,224
Өзге де қаржылық міндеттемелер (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	71,595	-
Өзге міндеттемелер (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	38,999,929	4,436,566	2,426,232

27 Байланысты тараптармен жасалатын операциялар (жалғасы)

Өзге байланысты тараптар Қазақстан Республикасының Үкіметін, мемлекеттік және квазимемлекеттік компанияларды және Қормен байланыс белгілері анықталған өзге декомпанияларды қамтиды. Басшылық тек маңызды қалдықтарды ашады мемлекетпен және мемлекеттік кәсіпорындармен байланысты.

Төменде 2025 жылға байланысты тараптармен операциялардан түсетін кірістер мен шығыстар баптары берілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Жалғыз акционер	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Басқа байланысты тараптар
Пайыздық кірістер	-	69,000	1,679,735
Пайыздық шығыстар	(8,525,490)	(9,678)	(2,680,232)
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздарды қайта бағалаудан түскен кірістерді шегергендегі шығыстар	-	-	-
Таза комиссиялық кірістер	-	55	885,582
Шетел валютасымен операциялар бойынша шығыстарды/(шығыстарды шегерген кірістерді) шегергендегі кірістер	-	-	(142,455)
Қаржы құралдарын нарықтық мөлшерлемелерден төмен/жоғары бастапқы тану кезінде туындайтын шығыстарды/(кірістерді шегергендегі шығыстарды) шегергендегі кірістер:	86,943,496	-	(7,870,304)
Амортизацияланған құн бойынша бағаланған қаржы активтерін танудан болған таза шығыстар	-	-	342,425
Әкімшілік және өзге операциялық шығыстар	-	(65,624)	(70,343)
Өзге операциялық кірістер	-	-	-
Кредиттік портфелінің құнсыздануына арналған резерв	-	-	(24,954)
Өзге қаржы активтерінің құнсыздануына арналған және кредитке байланысты міндеттемелерге арналған резерв	-	(1,381)	1
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	-	-	(14,551,820)
Басқа кірістер/шығыстар	-	-	6,173

27 Байланысты тараптармен жасалатын операциялар (жалғасы)

Байланысты тараптармен операциялар бойынша 2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдықтар келесідей:

(мың қазақстандық теңгемен)	Жалғыз Акционер	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Өзге де байланыст ы тараптар
Ақша қаражаты және олардың баламалары (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	2,583,762	72,484,192
Банктердегі қаражат (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 2-10%)	-	-	10,670,020
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	-	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы өділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 2-8%)	-	-	7,424,916
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 9%)	-	-	-
Пайда немесе залал арқылы өділ құн бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 5.5%-7.68%)	-	-	78,885
Ағымдағы Пайдаға салынатын салық бойынша міндеттемелерді алдын ала өтеу (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 15%)	-	-	4,591,763
Кейінге қалдырылған салық активі (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 20%)	-	-	2,439,458
Өзге қаржы активтері (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	-	179
Өзге активтер (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	-	146,896
Қарыз қаражаттары (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0.1% – 0.15%)	116,226,770	-	29,526,136
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	-	64,999
Өзге де қаржылық міндеттемелер (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	137,050	-
Өзге міндеттемелер (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	-	202,560

Төменде 2024 жылға байланысты тараптармен операциялардан түсетін кірістер мен шығыстар баптары көрсетілген:

(мың қазақстандық теңгемен)	Жалғыз акционер	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Басқа байланысты тараптар
Пайыздық кірістер	-	5,221,475	1,606,862
Пайыздық шығыстар	(7,446,915)	(15,292)	(15,899)
Пайда немесе залал арқылы өділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздарды қайта бағалаудан түскен кірістерді шегергендегі шығыстар	-	-	4,972
Таза комиссиялық кірістер	-	-	625,600
Шетел валютасымен операциялар бойынша шығыстарды/(шығыстарды шегерген кірістерді) шегергендегі кірістер	-	-	466,899
Қаржы құралдарын нарықтық мөлшерлемелерден төмен/жоғары бастапқы тану кезінде туындайтын шығыстарды/(кірістерді шегергендегі шығыстарды) шегергендегі кірістер:	-	-	(4,517,777)
Амортизацияланған құн бойынша бағаланған қаржы активтерін танудан болған таза шығыстар	-	-	-
Әкімшілік және өзге операциялық шығыстар	-	(104,935)	(76,454)
Өзге операциялық кірістер	-	-	-
Кредиттік портфелінің құнсыздануына арналған резерв	-	-	23,762
Өзге қаржы активтерінің құнсыздануына арналған және кредитке байланысты міндеттемелерге арналған резерв	-	15,214	1
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	-	-	(5,707,276)
Басқа кірістер/шығыстар	-	121	5,291

27 Байланысты тараптармен жасалатын операциялар (жалғасы)

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде байланысты тараптардан алынған және Қор өтеген қарыздардың жиынтық сомасы төмендегідей:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Жалғыз акционер	Акционердің бақылауындағы компаниялар	Басқалар байланысты тараптар
Кезең ішінде байланысты тараптардан алынған қарыздар сомасы	78,112,692	-	2,630,750
Кезең ішінде Қор өтеген қарыз қаражатының сомасы	(316,000)	-	(9,267,010)

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде байланысты тараптардан алынған және Қор өтеген қарыздардың жиынтық сомасы төмендегідей:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Жалғыз акционер	Акционердің бақылауындағы компаниялар	Басқалар байланысты тараптар
Кезең ішінде байланысты тараптардан алынған қарыздар сомасы	-	-	4,590,000
Кезең ішінде Қор өтеген қарыз қаражатының сомасы	(316,000)	-	(5,222,322)

Қамтамасыз етудің байланысты тараптармен операциялар. Байланысты тараптармен баланстар кредиттік құнсыздан болып табылмайды.

2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде байланысты тараптарға берілген және өтеген қарыздардың жиынтық сомасы төмендегідей:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Жалғыз акционер	Акционердің бақылауындағы компаниялар	Басқалар байланысты тараптар
Жыл ішінде байланысты тараптарға берілген кредиттер сомасы	-	-	14,069,062
Жыл ішінде байланысты тараптар өтеген кредиттер сомасы	-	-	1,969,938

2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде байланысты тараптарға берілген және өтеген қарыздардың жиынтық сомасы төмендегідей:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Жалғыз акционер	Акционердің бақылауындағы компаниялар	Басқалар байланысты тараптар
Жыл ішінде байланысты тараптарға берілген кредиттер сомасы	-	-	8,501,373
Жыл ішінде байланысты тараптар өтеген кредиттер сомасы	-	-	1,363,690

2025 жылғы 31 желтоқсанға байланысты тараптарға берілген қаржылық кепілдіктердің жиынтық сомасы төменде келтірілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Жалғыз акционер	Акционердің бақылауындағы компаниялар	Басқалар байланысты тараптар
2025 жылғы 31 желтоқсанға байланысты тараптарға берілген кепілдіктер сомасы	-	112,278,749	41,509,178
2024 жылғы 31 желтоқсанға байланысты тараптарға берілген кепілдіктер сомасы	-	17,907,988	24,915,689

27 Байланысты тараптармен жасалатын операциялар (жалғасы)

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қорда байланысты тараптармен неғұрлым елеулі операциялар бойынша операциялар жоқ, оның ішінде оларға қатысты стандартты мерзімдер мен шарттар өзгертілген операциялардың, немесе тексеру мен бекітудің әдеттегі рәсімдері жүргізілмеген операциялардың белгілі бір түрінің едәуір бөлігін білдіретін операциялар, кредиттік тәуекел шоғырлануын білдіретін реттелмеген берешек қалдықтары.

Негізгі басқарушы персоналға сыйақы. Негізгі басқарушы персоналдың құрамынамынадай тұлғалар кіреді: Директорлар кеңесінің мүшелері, Басқарма мүшелері, Басқарушы директорлар.

Төменде негізгі басшылыққа сияқы төлеу туралы ақпарат берілген:

	2025 ж.		2024 ж.	
	Шығыстар	Аударылған міндеттеме	Шығыстар	Аударылған міндеттеме
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>				
<i>Қысқа мерзімді сыйақылар:</i>				
- Жалақы	407,492	64,917	288,630	41,596
- Қысқа мерзімді сыйлықақы төлемдері	113,477	-	93,660	-
- Ақшалай емес нысандағы төлемдер	3,664	-	3,318	-
Жиыны	524,633	64,917	385,608	41,596

28 Есепті кезең аяқталғаннан кейінгі оқиғалар

Есепті кезең аяқталғаннан кейін ешқандай елеулі оқиғалар болған жоқ.